

Åpne barnehager i Norge

En kartlegging av omfang og organisering

Anne Sigrid Haugset
Håkon Sivertsen

Arbeidsnotat 2014:5

Trøndelag Forskning og Utvikling

Trøndelag R&D Institute

Kongensgt. 42. Postboks 2501, 7729 Steinkjer

Telefon: 74 13 46 60. Faks: 74 13 46 61

E-post: post@tfou.no

Tittel : Åpne barnehager i Norge –
En kartlegging av omfang og organisering

Forfattere : Anne Sigrid Haugset
Håkon Sivertsen

Arbeidsnotat nr. : 2014:5

Prosjektnummer : 2517

ISSN : 1890 - 6818

Prosjektnavn : Undersøkelse av åpne barnehager i Norge

Oppdragsgiver : Utdanningsdirektoratet

Prosjektleder : Kjell-Åge Gotvassli

Medarbeider : Anne Sigrid Haugset
Birgitte Ljunggren
Håkon Sivertsen
Morten Stene

Layout/redigering : Gunnar Nossun

Sammendrag : Notatet bringer resultatene fra en spørreundersøkelse til
samtlige leder for åpne barnehager i Norge, og tar i hovedsak
for seg hvordan åpne barnehager er organisert, omfanget av
tjenestene og hvilke typer tilbud som gis i åpne barnehager. Vi
ser også på ansattes kompetanse og kompetansehevingsbehov,
og på i hvor stor grad ledere for åpne barnehager mener at
tilbudet fungerer som en rekrutteringsarena til ordinær
barnehageplass.

Emneord : Åpne barnehager, spørreundersøkelse

Antall sider : 127

Pris : 200,-

Utgiver : Trøndelag Forskning og Utvikling AS
Postboks 2501, 7729 STEINKJER
Telefon 74 13 46 60

FORORD

Dette notatet er utarbeidet som en del av prosjektet Undersøkelse av åpne barnehager i Norge, som Trøndelag Forskning og Utvikling (TFoU) og Dronning Mauds Minne Høgskolen (DHHM) har gjennomført for Utdanningsdirektoratet. Notatet inneholder en sammenstilling av tidligere forskning, datadokumentasjon og resultater fra en spørreundersøkelse til leder for samtlige norske åpne barnehager vinteren 2014. Vi har valgt å presentere dette i et eget notat for å gjøre hovedrapporten i prosjektet (Haugset, Gotvassli, Ljunggren og Stene 2014) mindre omfattende og enklere å lese og forholde seg til.

Anne Sigrid Haugset i TFoU har hatt ansvaret for arbeidet med spørreundersøkelsen, og hun har skrevet det meste av dette notatet. Håkon Sivertsen i TFoU har hatt ansvaret for tilrettelegging av data og teknisk gjennomføring av undersøkelsen. Kjell-Åge Gotvassli og Birgitte Ljunggren i TFoU, Berit Vannebo i Høgskolen i Nord-Trøndelag og Per Tore Granrusten ved DMMH har kommet med innspill til utforming av spørreskjemaet.

Vi vil benytte anledningen til å takke Tripp Trapp åpen barnehage i Sandnes ved Anne Elisabeth Veggeland for verdifull hjelp i utvikling av spørreskjemaet som ble benyttet i undersøkelsen. Hjertelig takk også til de mange styrere/ledere for åpne barnehager som tok seg tid til å svare på spørreundersøkelsen vår.

Kjell-Åge Gotvassli
prosjektleder

INNHold

	side
FORORD	i
INNHold	ii
FIGURLISTE	iv
TABELLER	v
SAMMENDRAG	vi
1. Innledning	1
2. Tidligere forskning om åpne barnehager	2
2.1 Forskning om åpen barnehage som institusjon	2
2.1.1 Tingstad og Kvamstad 1998	2
2.1.2 Hatlem og Frank 2009	3
2.2 Evalueringer av åpne barnehager	4
2.2.1 Mortensen og Fosse 2006	4
2.2.2 RBUP Nords evaluering av Familiens hus	5
2.3 Åpne barnehagers bidrag til helse og integrering	9
2.3.1 Emhjellen 2008	10
2.3.2 Filipovic-Kittelsen 2008	11
2.3.3 Mellin-Olsen 2014	12
2.3.4 TODDLER-prosjektet	12
2.4 Oppsummering av tidligere forskning	13
3. Datagrunnlag og metode	15
3.1 Utvikling av spørreskjema	15
3.1.1 Organisering av barnehagen	16
3.1.2 Foreldresamarbeid, årsplan og fagområder i de åpne barnehagene	17
3.1.3 Personalet og deres kompetanse	18
3.1.4 Innhold i tilbudet og bruken av det	18
3.1.5 Testing/pilotering av spørreskjemaet	20
3.2 Utvalg og utvalgsramme	20
3.3 Gjennomføring av datainnsamlingen	21
3.4 Svarrater og frafall på enkeltspørsmål	22
3.5 Analysestrategi	23
4. Funn og resultater	26
4.1 Om respondentene	26
4.2 Eierskap, organisering og lokaler	27
4.3 Åpningstider	31
4.4 Brukerbetaling	32
4.4.1 Sosialt utjevnende profil på brukerbetalingen	34
4.5 Kommunale driftstilskudd	35
4.6 Tilbudet som gis	36
4.6.1 Alderstilpasset tilbud	36
4.6.2 Faste aktiviteter	37
4.6.3 Tematisk profil	38
4.6.4 Årsplan, rammeplanen og foreldremedvirkning	39

4.7 Samarbeidsrelasjoner	42
4.8 Brukerne av den åpne barnehagen	45
4.8.1 Kapasitet	45
4.8.2 Registrering av brukerne	46
4.8.3 Frammøte og antall brukere	49
4.8.4 Faste brukere	49
4.8.5 Fremmedspråklige	49
4.8.6 Respondentenes vurdering av barnehagens betydning for brukerne	50
4.9 Rekruttering til ordinær barnehage	51
4.10 Ansatte i åpne barnehager	57
4.10.1 Kompetanse og kompetansebehov hos ansatte	59
4.11 Foreldreveiledning	62
4.12 Andre kommentarer	65
4.12.1 Tilbudets betydning for brukere og samfunn	65
4.12.2 Rammebetingelser	67
5. Omfang, bruk og tilbud etter organisasjonsform	70
5.1 Variabler og analysemetode	70
5.2 Kommunal, menighetseid eller andre eiertyper	70
5.3 Del av ordinær barnehage eller selvstendig enhet	71
6. Oppsummering	73
Litteratur	75
Vedlegg:	
1: Spørreskjemaet og informantbrevet	
2 – 9: Oversikt over svarene på spørsmål 12,18,19,21,22,28, 29 og 39	

FIGURLISTE

Figur	side
2.1: Aldersfordeling blant brukere av seks åpne barnehager i Familiesenter over hele landet.	7
2.2: Oversikt over brukerne av seks åpne barnehager i familiesenter sin oppgitte tilknytning til arbeidslivet.	8
4.1: Oversikt over hvor stor stillingsandel respondentene i de åpne barnehagene oppgir at de har.	27
4.2: Oversikt over eierforholdene i de åpne barnehagene (spørsmål 6).	28
4.3: Oversikt over svarfordelingen på spørsmålet om den åpne barnehagen deler lokaler med annen virksomhet (spørsmål 8).	29
4.4: Hvor mange timer de åpne barnehagene har åpent de dagene de gir et tilbud.	31
4.5: Hvor mange dager i uka de åpne barnehagene har åpent.	31
4.6: Hvor mange måneder i året de åpne barnehagene har åpent.	32
4.7: Oversikt over modeller for egenbetaling i de åpne barnehagene i undersøkelsen.	33
4.8: Andelen åpne barnehager som gjennomfører følgende aktiviteter minst en gang i uka.	37
4.9: Gruppering av de hyppigst forekommende samarbeidspartnerne for åpne barnehager i regi av kommuner og menigheter, gjort på bakgrunn av svarene på spørsmål 22 (åpent spørsmål).	43
4.10: Oversikt over hvorvidt de åpne barnehagene gjør systematiske registreringer av brukerne av tilbudet.	47
4.11: Svarfordelingen når respondentene blir bedt om å anslå hvor store grupper av brukerne av den åpne barnehagen som er i fødselspermisjon (barnet er 0-1 år) eller venter på lovfestet barnehageplass (barnet er 1-2 år).	52
4.12: Svarfordelingen når respondentene blir bedt om å anslå hvor store grupper av brukerne av den åpne barnehagen som har deltids plass i annen barnehage, som bruker tilbudet fram til utsatt barnehagestart (3-5 år) og som eneste tilbud fram til skolestart.	52
4.13: Oversikt over ulike aktiviteter rettet mot rekruttering/overgang til ordinær barnehage, gjennomført i de åpne barnehagene siste tre måneder.	53
4.14: Oversikt over svarfordelingen på spørsmål om i hvor stor grad respondenten mener barnehagen bidrar til rekruttering til ordinær barnehage.	55
4.15: Antall ansatte i de åpne barnehagene i undersøkelsen.	57
4.16: Oversikt over antall medarbeidere (uavhengig av stillingsandel) med ulike typer utdanning i de åpne barnehagene i undersøkelsen.	60

- 4.17: Oversikt over respondentenes opplevde behov for kompetanseheving i den åpne barnehagen på ulike felt. 61
- 4.18: Svarfordelingen på spørsmål om uformell foreldreveiledning i den åpne barnehagen. tallene på y-aksen er prosentandeler. 63

TABELLER

Tabell	side
1.1: Oversikt over hvilket datagrunnlag som informerer de ulike problemstillingene i prosjektet.	1
4.1: Oversikt over hvor mange åpne barnehager som oppgir at de utarbeider årsplan, etter hvordan virksomheten er organisert.	39
4.2: Gjennomsnittskår på spørsmål 14 der respondentene ble bedt om å vurdere i hvor stor grad den åpne barnehagen har gitte funksjoner for brukerne av tilbudet.	50
4.3: Gjennomsnittsverdi for svar på spørsmålet om i hvor stor grad den åpne barnehagen fungerer som «Et tilbud som bidrar til at flere barn søker om barnehageplass i ordinær barnehage» (spørsmål 14), etter hvem som eier barnehagen.	56
5.1: Sammenhengen mellom barnehagens eierskap og om en utarbeider årsplan for virksomheten eller ikke.	71
5.2: Sammenhengen mellom barnehagens organisasjonsform og om en om en har drevet noen form for organisert foreldreveiledning i løpet av siste uke.	72

SAMMENDRAG

Det er gjort sparsomt med forskning på åpne barnehager i Norge, og svært få studier har tilstrekkelig bredde i datatilfanget til å kunne gi en samlet oversikt over feltet. Evalueringer og casebaserte studier viser imidlertid at brukerne av åpen barnehage i mange tilfeller utgjør et tverrsnitt av norske småbarnsfamilier, i tillegg til at utsatte grupper med behov for ekstra støtte og oppfølging er representert. Studier av enkeltbarnehager viser hvordan åpne barnehager både kan utvikle myndiggjørende og helsefremmende nettverk i nærmiljøet, gi en nødvendig innføring i norsk barneoppdragelse for innvandrere, gi språktrening for minoritetsspråklige barn og voksne og være en gunstig arena for tidlig læring sammen med foreldrene.

Spørreskjemaet som ble benyttet ble utviklet på bakgrunn av tidligere forskning, og testet på representanter for målgruppen. Utvalget omfattet alle åpne barnehager vi greide å finne kontaktinformasjon til, i alt ble 222 enheter invitert til å delta. 72 prosent av disse svarte på undersøkelsen.

De mellom 184 og 222 åpne barnehagene i Norge er i gjennomsnitt godkjent for 30 barn, har 0,9 årsverk, 1-2 ansatte og åpent cirka 12 timer i uka. Omtrent halvparten av dem eies av kommuner og 30 prosent av menigheter/trossamfunn. Felles for de fleste at de retter seg mot barn fra 0-6 år, men har flest brukere mellom 0 og 3 år. Dagsorden har vanligvis fellestrekk med en ordinær barnehage. Felles måltid, samlingsstund, sangstund og formingsaktiviteter er faste, ukentlige innslag i mer enn 70 prosent av de åpne barnehagene. Utelek og turer er fast innslag hos 35 prosent.

60 prosent av de åpne barnehagene tar betalt for bruken av tilbudet, eller for mat, drikke eller spesielle aktiviteter som tilbys. Det er stor variasjon i bruksmønsteret, men i gjennomsnitt er andelen som bruker tilbudet regelmessig over tid på 61 prosent. Andelen fremmedspråklige brukere varierer også svært mye, og er i snitt 29 prosent.

Det er bred enighet om at de åpne barnehagene er et viktig møtested for både foreldre og barn, og at den åpne barnehagen representerer en arena der barn og voksne kan få gode opplevelser sammen. Svarene er mer spredt når det gjelder hvorvidt åpne barnehager fører til at flere barn søker om plass i ordinær barnehage, og det er de kommunale åpne barnehagene som i størst grad mener barnehagen har denne effekten. En av tre barnehager oppgir derimot at de per i dag ikke har brukere som benytter åpen barnehage som eneste barnehagetilbud fram til skolestart.

Foreldreveiledning er det området ansatte i åpen barnehage i størst grad vil prioritere å heve kompetansen sin på, fulgt av flerspråklighet og språklig og kulturelt mangfold.

1. INNLEDNING

Denne publikasjonen er en del av leveransen i et utredningsoppdrag om åpne barnehager, utført på vegne av Utdanningsdirektoratet. Datagrunnlaget i dette prosjektet er skaffet til veie gjennom en spørreundersøkelse sendt til lederne for samtlige åpne barnehager i Norge, samt en dybdestudie av i alt sju strategisk utvalgte åpne barnehager. Dette notatet gir en oppsummering av tidligere forskning og faglig fundert kunnskapsproduksjon om åpne barnehager (kapittel 2), det dokumenterer utvikling av, gjennomføring av og datamateriale fra en spørreundersøkelse til samtlige åpne barnehager i Norge (kapittel 3) og det bringer resultatene fra spørreundersøkelsen (kapittel 4 og 5).

Formålet med utredningen har vært å kartlegge tilbudet som gis i, omfanget av og organiseringen av åpne barnehager i Norge. Vi har også sett på hvilken kompetanse personalet har, hvilken betydning barnehagen har for brukerne og om den åpne barnehagen fungerer som rekrutteringsarena for ordinær barnehage og familiebarnehager.

Tabell 1.1 gir en oversikt over hovedproblemstillingene i prosjektet, og hvilket datagrunnlag som benyttes for å svare på dem. Hovedrapporten fra prosjektet (Haugset, Gotvassli, Ljunggren og Stene 2014) inneholder funn fra dybdestudien til sju utvalgte barnehager, samt drøftinger og konklusjoner basert på både spørreundersøkelsen og dybdestudien.

Tabell 1.1: Oversikt over hvilket datagrunnlag som informerer de ulike problemstillingene i prosjektet.

Problemstilling:	Datagrunnlag:
Hvordan er de åpne barnehagene organisert, herunder omfang, åpningstider og type tilbud?	I hovedsak spørreundersøkelsen. Data fra dybdeundersøkelsene i utvalgte barnehager illustrerer og utdypes, spesielt i forhold til type tilbud som gis.
Hvilken kompetanse har personalet?	Spørreundersøkelsen.
Hvilken betydning har åpen barnehage for brukerne?	I hovedsak intervjuer med brukere gjort i de utvalgte barnehagene. Spørreundersøkelsen gir «støttedata» (styrer/pedagogisk leders vurderinger) og antydninger om utbredelse.
Fungerer den åpne barnehagen som en rekrutteringsarena til ordinær barnehage eller familiebarnehager?	Både spørreundersøkelsen (styrer/pedagogisk leders vurderinger samt hvilke rekrutterende aktiviteter en gjennomfører) og dybdeundersøkelsene i utvalgte barnehager (brukernes situasjon og vurderinger).

For en nærmere beskrivelse av utredningsoppdraget slik det ble gitt fra oppdragsgiver, forskningsspørsmål og bakgrunnsdata om åpne barnehager og deres plass i barnehage-sektoren henvises det til hovedrapporten (Haugset, Gotvassli, Ljunggren og Stene 2014). Her finnes også drøfting av og konklusjoner på problemstillinger og forskningsspørsmål.

2. TIDLIGERE FORSKNING OM ÅPNE BARNEHAGER

Hatlem og Frank (2009) peker på at det er forsket lite på åpne barnehager i Norge. Vi har funnet i alt sju artikler, masteroppgaver, utredninger og evalueringer som vi mener er relevante å bygge videre på i dette prosjektet. I tillegg har vi også presentert et faglig bidrag i form av en film laget i forbindelse med et forskningsprosjekt ved Universitetet i Stavanger (TODDLER-prosjektet).

Vi har lagt hovedvekten på validitet, det vil si at bidraget/artikkelen er relevant i forhold til åpne barnehager og problemstillingene i dette oppdraget, da vi valgte ut disse studiene. Vi har valgt å inkludere både fagfelleverderte bidrag, masteroppgaver, utredninger/evalueringer og andre faglig forankrede bidrag i oversikten. Dette valget er gjort fordi vi tidlig så at det er gjort lite vitenskapelig publisert forskning om åpne barnehager. Også arbeider som ikke nødvendigvis oppfyller kravene til vitenskapelig publisering kan gi nyttige og nødvendige innspill, blant annet til utformingen av spørreskjemaet til ledere for åpne barnehager.

I presentasjonen under har vi sortert de totalt åtte inkluderte bidragene i kategoriene:

- forskning om åpen barnehage som institusjon,
- evalueringer av bestemte åpne barnehager og
- forskning på åpne barnehagers effekter og bidrag til helse og integrering.

2.1 Forskning om åpen barnehage som institusjon

Vi finner en forholdsvis beskjedne mengde forskningsarbeider som tar for seg åpen barnehage som institusjon, og spesielt synes det å være langt mellom de bredere kartleggingsstudiene som gir oversikt over denne barnehagetypen slik den framstår i Norge. Vi vil trekke fram to arbeider som har relevans for dette prosjektet:

2.1.1 Tingstad og Kvamstad 1998

Utredning gjennomført av konsulentfirmaet Asplan-Viak og forskningsinstituttet Norsk senter for barneforskning. Tingstad og Kvamstads rapport fra 1998 inneholder resultater fra en spørreundersøkelse til samtlige åpne barnehager, samt fra en observasjons- og intervjuundersøkelsen blant brukere av fire åpne barnehager i to større norske byer. Selv om mye har endret seg på barnehagefeltet på de 16 årene som har gått siden rapporten kom ut, kan dette arbeidet tjene som et referansepunkt og et sammenlikningsgrunnlag for våre funn. Spørsmålene i Tingstad og Kvamstads spørreundersøkelse dreier seg om organisatoriske forhold, økonomi, fasiliteter, åpningstider etc. for åpne barnehager i Norge. Mange av spørsmålene likner det en i dag finner i rapporteringsskjemaet i BASIL, men spørsmålene er tilpasset for åpne barnehager. Det er også noen spørsmål

om hva ledelsen i barnehagen ser som formålet eller målet med den åpne barnehagen, og hva som oppleves som utfordringer i driften av åpen barnehage.

I observasjons- og besøksstudien kommer det blant annet fram at:

- Foreldremedvirkning i åpne barnehager forstås som at foreldrene deltar i praktisk tilrettelegging av virksomheten, og har ansvar for barna sine. De er lite med i planlegging og vurdering av innholdet i barnehagen.
- Ansatte er opptatt av at åpen barnehage er «noe annet» enn en vanlig barnehage, og at relasjonene til de voksne er særegent og viktig
- Formålet med barnehagen oppfattes noe ulikt blant foreldre og ansatte: Ansatte ser barnet, omsorg og veiledning som det sentrale, mens de voksne brukerne (foreldre/foresatte) fokuserer på behovet for å treffes og være sammen med andre, både for seg selv og barnet.
- De fire åpne barnehagene preges av inneliv/de er ikke mye ute (for det ønsker ikke brukerne)
- For enkelte innvandrere kan åpen barnehage bli et ankerfeste i det norske samfunnet, og en informasjons- og opplæringsentral
- «Åpen barnehage synliggjør svakheter ved enkelte typer bomiljø, der isolasjon og ensomhet er vesentlige dimensjoner i manges dagligliv» (side 12).
- Åpen barnehage møtes med mange ulike forventninger fra ulike brukergrupper

2.1.2 Hatlem og Frank 2009

Artikkel i fag/bransjeblandet Første Steg. Hatlem og Frank gjør en konseptuell drøfting av den åpne barnehagens plass i barnehagelandskapet etter at barnehagedekningen nærmer seg 100 prosent i mange kommuner. Artikkelen er delvis basert på funn fra Hatlems mastergradsoppgave fra 2008, som handler om åpen barnehage og bruken av denne (Hatlem 2008). Hatlem og Frank beskriver hvordan åpen barnehage har skiftet status fra å være en mulighet for familier uten barnehageplass ved mangel på ordinære barnehageplasser, til å være et supplement med egenverdi for grupper som av ulike årsaker velger bort ordinær barnehage. Rekruttering til ordinær barnehage for minoritetsgrupper trekkes spesielt fram, men det pekes også på at dagens samfunn generelt har svært få helt åpne møteplasser.

Forfatterne peker også på at plassering av åpen barnehage i et familiesenter kan være gunstig, fordi barnehagen da fungerer som «hjertet og magneten» i familiesenteret. Erfaringer fra Sverige viser at en i åpne barnehager har anledning til å komme i kontakt med og se på samspillet mellom foreldre og barn, og dermed også oppdage behov for ulike hjelpetiltak tidlig.

Hatlem og Frank konkluderer med at de åpne barnehagene fortsatt bør kunne ha en legitimitet som supplement til ordinære barnehager, forutsatt at de greier å favne bredt og legge til rette for alle brukergrupper samtidig som de opprettholder sin egen barnehageidentitet og kvalitet.

2.2 Evalueringer av åpne barnehager

To evalueringer av åpne barnehager gir oss innblikk i brukernes syn på og bruk av disse barnehagene. I tillegg får vi en faglig kvalifisert vurdering av hvorvidt henholdsvis Kirkens bymisjons og de kommunale familiesentrenes åpne barnehager har de effektene som eierne legger opp til. Både Kirkens bymisjon og familiesentrene vier spesiell omtanke til familier med utfordringer i arbeidet sitt.

2.2.1 Mortensen og Fosse 2006

Evalueringsrapport skrevet av forskere ved HEMIL-senteret ved Universitetet i Bergen. Mortensen og Fosse (2006) har gjort en evaluering av Nærmiljøprosjektet Ada, som drives av Stiftelsen Kirkens Bymisjon i to bydeler i Bergen (SKBB). Ada består av ulike tiltak, som særlig er rettet inn mot sårbare familier og utsatte barn. Empowerment/bemyndigelse av brukerne er et sentralt mål for alle Ada-tiltakene. Problemstillingene er rettet inn mot i hvilken grad de ulike tiltakene i Ada, herunder fire åpne barnehager plassert i de områdene i Bergen der en ser opphopninger av levekårsproblemer og nærmiljøproblemer, har et forebyggende helseperspektiv.

Datamaterialet er en spørreundersøkelse blant brukere av tiltakene (75 svar fra 3 av de 4 barnehagene), samt intervjuer med brukere og ledere ved tiltakene.

Brukerne av åpen barnehage i Ada

Evalueringen viser at åpen barnehage var det tiltaket i Ada som hadde størst innslag av høyt utdannede foreldre, og mange av disse brukte kun åpen barnehage. Nesten halvparten oppga at de hadde høgskole eller universitetsutdanning, og to av tre var hjemmeværende på det tidspunktet de ble spurt. 75 prosent av brukerne i åpen barnehage oppga at de var i de lavere inntektsgruppene (< 250.000 kroner i året). Det var høy andel førstegangsforeldre i utvalget fra åpen barnehage. Av totalt 75 som svarte, oppgir 51 respondenter at de ikke har barnehageplass. 45 av disse hadde søkt, men ikke fått plass ennå (venter på plass).

De fire som ble intervjuet brukte barnehagen av ulike grunner:

- Behov for sosialisering og erstatning for manglende vanlig barnehage
- Føler at barn har best av å være hjemme med foreldrene frem til ca. treårsalderen, og synes derfor at åpen barnehage et godt tilbud for å komme seg ut og treffes
- Forberedelse til oppstart i vanlig barnehage
- Mener åpen barnehage bidrar positivt til barnets sosiale utvikling
- Enkelte skulle ønske man greide å fange opp flere innvandrersfamilier:

«Jeg har tatt kontakt med en mor i nabolaget som har innvandrerbakgrunn, men opplever at hun ikke forstår helt når jeg prøver å forklare hva åpen barnehage er. Det blir svært vanskelig for barna deres å bli integrert i det norske samfunnet når alle norske barn går i barnehage og de ikke gjør det.» (sitert side 23).

Mortensen og Fosse grupperer i drøftingsdelen av rapporten de som benytter tjenestene i Ada i to kategorier:

De nevnte funnene kan indikere at det er to ulike grupper som benytter seg av tiltakene i Ada. Den ene bestående av «vanlige» foreldrepar som i en krevende overgangsperiode med små barn hjemme benytter seg av Ada (og da oftest kun Åpen barnehage), og den andre bestående av i hovedsak enslige mødre som med bakgrunn i å være alene med omsorgen, både for seg selv og barnets del har sosiale behov og behov for støtte som tilbys i Ada.[...]

For det første kan det se ut til at Åpen barnehage har synergieffekter ved å bidra til å fremme utviklingspotensialet hos den enkelte deltaker. Flere fremhever at Åpen Barnehage spiller en viktig rolle i både barnas og foreldrenes hverdag, og mange nevner barnas trivsel og glede som følge av det å omgås andre barn og voksne, og trekker frem det positive for barnas utvikling på grunn av den sosiale treningen de får. Foreldrene viser også til egen trivsel i det sosiale nettverket de opplever på Åpen Barnehage. Det er tydelig at brukerne anser Åpen Barnehage som en berikelse i hverdagen, og dette kan forstås som en tilrettelegger for utviklingspotensialer (sitat side 39-40).

Det ser ikke ut som Åpen barnehage i stor grad fører til at brukerne også bruker andre av tiltakene i Ada, noe som tolkes som at de med sin livssituasjon ikke ser behov for dette. De 20 prosent som bruker flere tiltak, har imidlertid fått høre om dem fra personalet eller andre brukere i åpen barnehage.

2.2.2 RBUP Nords evaluering av Familiens hus

Nasjonal kartleggingsundersøkelse av Familiens hus, herunder åpen barnehage, gjennomført ved RBUP Nord, Univeristetet i Tromsø. Omfatter hovedrapporten (Thyrhaug 2009) samt dokumentasjon fra i alt seks brukerundersøkelser gjennomført ved Familiens hus seks steder i landet (Vedeler 2009a-e og Hansen 2012).

RBUP NORD ved Thyrhaug (2009) har gjennomført en nasjonal kartleggingsundersøkelse av kommunale familiesenter i Norge ved utgangen av 2008. Etablering av familiesenter i Norge var et ledd i Opptappingsplan for psykisk helse, og skulle sikre et tverrfaglig lavterskeltilbud til alle barn, unge og deres familier. Samtidig skal familiesentrene sørge for at barn i psykososial risiko ble fanget opp og får adekvat hjelp så tidlig som mulig.

Thyrhaugs undersøkelse angir at det var om lag 60 familiesenter fordelt på 40 kommuner i 2008. Det vanligste innholdet i familiesentrene er svangerskapsomsorg, helsestasjon, barneverntjeneste, PPT og åpen barnehage. Alle virksomhetene oppgir at de har et tilbud til barn 0 – 6 år, som oftest helsestasjon. Det er 23 familiesenter (36 prosent) som har åpen barnehage integrert i tilbudet de gir. 14 av disse er det RBUP kategoriserer som Familiehus, der en finner åpen barnehage som en del av et bredt spekter av tjenester

rettet mot familiene. De øvrige 9 er familiesenter der åpen barnehage er senter for virksomheten, og der andre kommunale deltjenester er knyttet til åpen barnehage uten at de er samlokalisert.

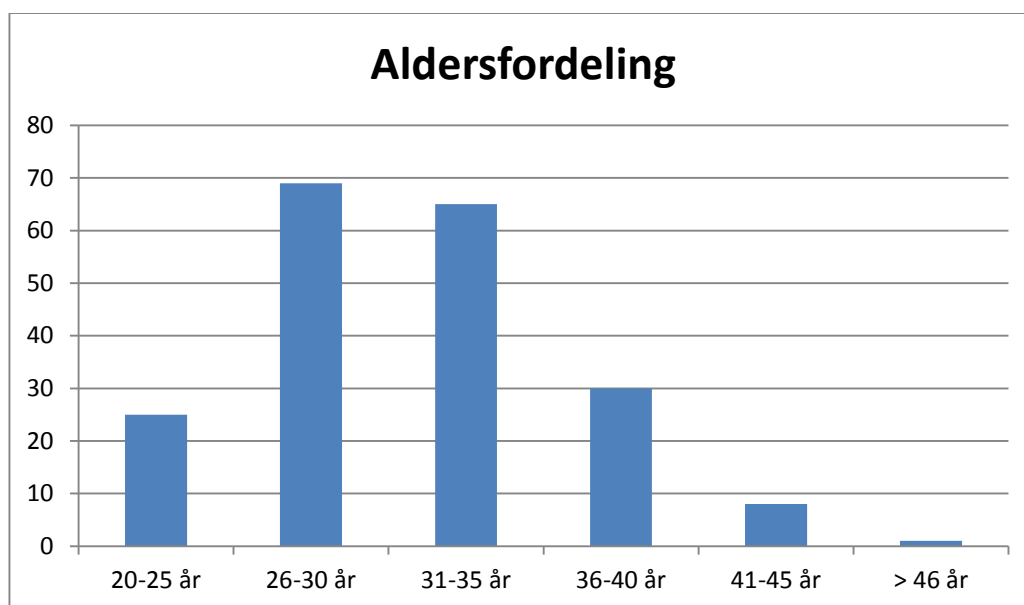
I tillegg til den nasjonale undersøkelsen har RBUP Nord også foretatt enkle brukerundersøkelser av åpen barnehage i Familiens hus i Nes kommune, Oslo kommune, Fauske kommune, Bodø kommune, Ringsaker kommune og Larvik kommune. (Vedeler 2009a-e og Hansen 2012). Brukerundersøkelsen hadde to målsettinger:

1. Kartlegge hvem som bruker åpen barnehage
2. Innhente informasjon om brukernes grad av tilfredshet og brukernes erfaringer sett i forhold til barnehagens målsettinger.

Brukerne av åpne barnehager i familiesenter

RBUB Nords evaluering er et av få bidrag i forskningsfeltet med en viss bredde i det empiriske grunnlaget, vel og merke knyttet til åpne barnehager som er en del av et familiesenter. Ved å sette sammen materialet fra de seks brukerundersøkelsene i åpne barnehager i familiesenter, får vi et bilde av hvem brukerne av denne typen åpen barnehage er. Vi vet ikke hvordan RBUP Nord gjorde utvalget av foreldre som ble spurt i den enkelte barnehagen, så materialet som trer fram i sammenstillingen vår må tolkes med en viss varsomhet. Det synes likevel rimelig å anta at utdanningsnivå, tilknytning til arbeidslivet, antall barn, sivilstatus, kjønn og alder ikke har påvirket sannsynligheten for å bli spurt om å delta i undersøkelsen. Derimot må vi anta at brukerens etnisitet/språktilhørighet har virket inn, siden spørreskjemaet var på norsk. 88 prosent av de som deltok i brukerundersøkelsene til RBUP (Vedeler 2009 a-e og Hansen 2012) var norske, og kun en prosent representerte et språk uten for Europas grenser.

De 200 personene som er intervjuet brakte i alt 273 barn med seg til de fire åpne barnehagene. 70 prosent kommer i følge med ett barn, 25 prosent i følge med 2 barn. 95 prosent av de som er intervjuet er kvinner. Aldersmessig ligger tyngdepunktet mellom 26 og 35 år, se figur 2.1. Det er noen ulikheter mellom de åpne barnehagene i brukernes profil når det gjelder utdanning og alder, men forskjellene er ikke store.

Figur 2.1: Aldersfordeling blant brukere av seks åpne barnehager i Familiensenter over hele landet. N=200. Tallene på y-aksen er antall personer.

6 prosent oppgir at de bor alene (ikke gift/samboer).

Utdanningsnivået til brukerne fordeler seg som følger (generelt utdanningsnivå blant norske kvinner i alderen 20-40¹ år for 2009 er satt i parentes som sammenligningsgrunnlag):

- Grunnskole: 7 prosent (18,5 prosent)
- Videregående skole: 43 prosent (38 prosent)
- Kort høyskole/universitetsutdanning (< 4 år): 34 prosent (35 prosent)
- Lang høyskole/universitetsutdanning: 16 prosent (8,7 prosent)

Figur 2.2 gir en oversikt over brukerne av de seks åpne barnehagene sin tilknytning til arbeidslivet:

---

¹ Kilde: SSB statistikkbanken. Andeler av kvinner med de ulike typene utdanning, av alle kvinner 20-40 år som har oppgitt utdanningsnivå.

Figur 2.2: Oversikt over brukerne av seks åpne barnehager i familiesenter sin oppgitte tilknytning til arbeidslivet. $N=199$, Tall på y-aksen er antall personer.

Det er noen ulikheter mellom de seks barnehagene, spesielt når det gjelder brukernes arbeidsstatus. I de åpne barnehagene i Bodø og Nes hadde den største gruppa av brukere barselpermisjon, mens denne kategorien var helt fraværende i Fauske og svært liten i Larvik og Oslo. I Oslo, Ringsaker, Larvik og Fauske var hjemmeværende den dominerende kategorien. Ringsaker utpeker seg med å ha en av tre brukere i kategorien deltidsjobb, som finnes i svært liten grad i de øvrige fem barnehagene.

Brukernes tilfredshet med åpne barnehager i familiesenter

Selv om det er noen forskjeller i svarene fra brukerne i de ulike kommunene, er det likevel en del hovedtrekk som går igjen i materialet:

- Resultatene viser at brukerne av åpen barnehage i familiesenter er veldig godt fornøyd med tilbudet.
- Godt over halvparten av brukerne er det vi kan kalle faste brukere, som besøker åpen barnehage ukentlig 1 – 2 ganger hver uke.
- Om lag halvparten av brukerne sier at de har avtalt på forhånd med andre brukere om å treffes i barnehagen.
- Brukerne legger særlig vekt på at barna trives og får delta i lek og andre aktiviteter, og treffer andre barn.
- Foreldrene ser også ut til å trives godt.
  - Faktorer som påvirker dette er blant annet: at en leker godt med barnet sitt, at en samtaler med andre voksne brukere om omsorg og oppdragelse, at barnet sitt trives, at en samtaler med personalet om omsorg og oppdragelse, at en er fornøyd med aktivitetsinnholdet og at en blir kjent med andre foresatte.

- Mange fremhever den gode atmosfæren og miljøet, og mange nevner også at barnet trives godt i den åpne barnehagen og at de hadde fine opplevelser sammen.
- Noen ønsker bedre fysiske rammebetingelser og flere dager åpent og/eller lengre åpningstid.

Foreldrene er gjennomgående godt fornøyde med personalet i de åpne barnehagene. Personalet er lett å komme i kontakt med og viser omtanke og omsorg for barna og foreldrene. Det er stor spredning i svarene på spørsmålet om en selv ber de ansatte om råd når det gjelder omsorg og oppdragelse av barnet. De fleste svarer at de i noen grad eller i stor grad søker informasjon om barneoppdragelse ved å ta kontakt med åpen barnehage. Her er det i stor grad eller svært stor grad noen i familien eller venner som en søker informasjon hos.

2.3 Åpne barnehagers bidrag til helse og integrering

Gunstige effekter som åpen barnehage kan tenkes å ha på helse, sosial inkludering², myndiggjøring, språklæring og flerkulturell integrering³ berøres av flere master-studenter og forskere. Disse bidragene handler ikke primært om åpen barnehage som driftsform eller om beskrivelser og analyser av norske åpne barnehager. De er derimot dybdestudier der en eller flere spesielt utvalgte åpne barnehager benyttes som arena for å studere om og hvordan denne typen arena kan bidra til å nå ulike mål knyttet til helse og integrering i bred forstand.

---

² **Inkludering** handler om at alle som bor i Norge skal ha like muligheter og plikter til å bidra og til å delta i fellesskapet (regjeringen.no). Enkelte grupper er mer utsatt for å oppleve ensomhet og utenforskap enn andre, blant annet eldre personer, langtidssyke og personer som av andre grunner er utenfor arbeidslivet. Inkluderende tiltak motvirker ensomhet, fremmer nettverksbygging (det å bli kjent med og knyttet til andre mennesker) og legger til rette for sosial kontakt. Barnehagen har et mål om at alle barn skal få anledning til å delta i et inkluderende fellesskap, uavhengig av funksjonsnivå og sosial bakgrunn. Barnehagen har et særlig ansvar for å gi god og tidlig hjelp til barn som har særskilte behov, blant annet knyttet til det å være minoritetsspråklig, ha nedsatt funksjonsevne eller ha en vanskelig familiesituasjon (St.mld. nr. 41 Kvalitet i barnehagen). Inkludering oppfattes gjerne å være et bredere begrep enn integrering, som først og fremst handler om relativt nyankomne innvandrere til Norge.

³ **Integrering** handler om tilrettelegging og tilpassing for at nye innvandrere skal bli inkludert i samfunnet, det vil si ha like muligheter og plikter til å bidra og delta i fellesskapet som alle andre (regjeringen.no). Integrering innebærer at de nyankomne til landet skal gjøres funksjonsdyktige i det norske samfunnet, samtidig som de beholder som etniske og kulturelle identitet. Å beherske norsk språk er sentralt for å være funksjonsdyktig i det norske samfunnet. Barnehagen blir sett på som en viktig arena blant annet for språkopplæring for barn med minoritetsspråklig bakgrunn. Det er et mål å få flere barn med minoritetsspråklig bakgrunn til å benytte seg av retten til barnehageplass, blant annet fordi studier viser klar sammenheng mellom minoritetsspråklige barns barnehagedeltakelse og deres faglige utvikling videre oppover i skolesystemet (St.mld. 41 Kvalitet i barnehagen).

2.3.1 Emhjellen 2008

Masteroppgave i helsefremmende arbeid. Emhjellen fokuserer på åpen barnehages evne til å skape gode nettverk blant småbarnsmødre i nærmiljøet. Det helsefremmende arbeidet i nærmiljøet, spesielt blant småbarnsmødre, er hovedtema. Emhjellen har valgt to ulike åpne barnehager i samme kommune som arena. En av målsettingene for de åpne barnehagene er å skape nettverk for småbarnsmødre. Kommunen vektlegger ifølge forfatteren et empowerment-perspektiv i de åpne barnehagene, og har fokus på å veilede brukerne til å bli likeverdige parter og eksperter på eget liv i møte med barnehagen og andre arenaer (ta aktiv kontroll over eget liv og også egen helsesituasjon, og ta sunne, gode valg for sine barn).

Fem småbarnsmødre som benytter de to åpne barnehagene er intervjuet.

Brukerne av barnehagen legger vekt på trivsel, god atmosfære og det mellommenneskelige samværet for seg og for barnet, og mindre vekt på de fysiske, estetiske omgivelsene i barnehagen. Personalet la mer vekt på de «organiserte» aktivitetene enn brukerne av den åpne barnehagen. De tre fremmedspråklige mødrene som er intervjuet trakk fram at de fikk (uventet) hjelp til språktrening i barnehagen, og hadde en viktig plass å prate norsk (trene).

Det at brukerne «ble en fast gjeng» var viktig for dem, og de la like mye vekt på hverandre som på personalet. Alle de som ble intervjuet var «faste brukere». De fortalte om vennskap som ble knyttet, og at en traff hverandre og passet hverandres barn også utenom barnehagen, dessuten diskuterte de barneoppdragelse, barnehelse, søvn spising.

Barnehagene hadde en fast planleggingsdag en gang i måneden, og mødrene følte at de kunne påvirke ganske bra hva som skulle skje i barnehagen. Innspill de kom med underveis ble lyttet til, og det ble lagt vekt på at alle skulle/kunne bidra med noe. Emhjellen fant blant annet at åpen barnehage framsto som en *treningsarena hvor mor/forelder øves til en dialog med andre mødre for å styrkes i rollen som forelder* (side 32). Åpen barnehage er et tilbud med lav terskel, og gjerne et første møte med «det offentlige rom» med barnet. Det kreves betydelig foreldreengasjement både i ordinær barnehage og i skolen, og for enkelte kan dette virke skremmende (for eksempel dersom en selv har svært negative erfaringer med skolen). Emhjellen peker på at for at åpen barnehage skal bli best mulig som slik bemyndigende treningsarena, så bør gruppen ha mødre fra alle sosiale lag i samfunnet.

For mødre som ikke var norske hadde den åpne barnehagen tilleggseffekter ved at de fikk en språktreningsarena, og mulighet til å prate om, høre om og se hvordan «norsk barneoppdragelse» foregikk og la vekt på.

Norske mødre i åpen barnehage vil kunne gi mødre med utenlandsk bakgrunn støtte til kunnskap angående viktige prinsipper i norsk barneoppdragelse (side 38).

Mødrene la dessuten vekt på at tiden i åpen barnehage forberedte barnet til oppstart i vanlig barnehage, noe som var viktig spesielt for sjenerte, forsiktige barn. Mødrene la vekt på at det var viktig å «sosialisere» barnet med andre barn.

Emhjellen drøfter sider ved den åpne barnehagen som hemmer og fremmer utvikling av støttende nettverk. Hun finner at ustabile grupper/stor utskifting av brukere, og også at det er for få som bruker tilbudet, kan virke hemmende for å få til støttende nettverk og helsefremmende effekter gjennom åpen barnehage. Spesielt sårbart var det ved oppstart av nytt barnehageår, da store deler av brukergruppen ble byttet ut og en måtte begynne «på nytt».

2.3.2 Filipovic-Kittelsen 2008

Masteroppgave i spesialpedagogikk. Hovedtema for Filipovic-Kittelsen (2008) sin forskning er rådgiving i et flerkulturelt perspektiv. Kommunale åpne barnehager i Oslo er valgt som felt fordi forfatteren viser til at dette er en viktig arena for flerkulturell rådgiving til foreldre. Åpen barnehage er ofte et første kulturmøtet med det norske samfunnet, og barnehagene har derfor en stor og viktig oppgave i å legge til rette for at barn og foreldre kan delta i det flerkulturelle samfunnet.

Fire rådgivere i to åpne barnehager i Oslo er intervjuet. Det kan se ut som dette var to åpne barnehager som hadde et svært bevisst forhold til integrering, og der det var ansatt rådgivere med relevant bakgrunn i tillegg til det pedagogiske personalet. Begge barnehagene ga i tillegg tilbud om norskopplæring for foreldrene (med barnepass), og i en av dem var det et gruppetilbud (ledet av familierådgiver) til mødre med depresjon.

Beskrivelsen av hvordan rådgiverne i barnehagen ser på og utfører sin rådgivingsrolle overfor foreldrene er interessant fordi den peker på konkrete måter åpen barnehage kan bidra til integrering i det norske samfunnet på (mekanismer).

Filipovic-Kittelsen finner at rådgiverne stort sett ser på mennesket som et produkt både av individuelle, unike egenskaper og av kulturen det kommer fra (universalistisk kultursyn). Rådgiverne gir uttrykk for at de befinner seg i et dilemma mellom respekt for forskjellighet og ulike kulturer, og oppgaven de føler de har i forhold til å gi barna i familien best mulige sjanser til å klare seg i det norske samfunnet. Det vises også til at barnehageloven pålegger barnehagene begge disse oppgavene (ta hensyn til kultur-ell/etnisk bakgrunn, OG formidle verdier og kultur). Denne balansen er krevende, men rådgiverne er bevisste på at for at barna skal klare seg i det norske samfunnet så må foreldrene settes i stand til å hjelpe dem med det. Rådgiverne oppmuntrer foreldrene til å finne måter å støtte opp under skolekarriere etc. på, selv om en selv har lite utdanning, og til å selv være gode rollemodeller når det gjelder integrering i samfunnet.

Rådgiverne forsøker å hjelpe foreldrene til å få nok erfaringer med og selvtillit til å være til stede på arenaer som er vanlig i det norske samfunnet. F. eks det å være ute i vær og vind, å kle seg og lære seg å trives ute, selv om det er surt og kaldt vær. Behersker ikke barnet dette, kan han eller hun bli utenfor i norsk skole som vektlegger dette som noe

positivt. En legger opp til å styrke barna gjennom foreldrene med rådgivingen, og til å tørre å ta opp ting som er ansett som viktig i norsk barnehage og skolesystem.

2.3.3 Mellin-Olsen 2014

Bokkapittel i fagfellevurdert antologi om språkstimulering i barnehagen. Mellin-Olsen bruker en flerspråklig åpen barnehage som utgangspunkt for å diskutere hvordan en kan arbeide med språk og språklæring i denne typen barnehage. Artikkelen viser mekanismer for hvordan åpen barnehage kan virke integrerende gjennom å være en språklæringsarena. Aktiv bruk av språket i praktiske situasjoner der både foreldre og barn deltar har gitt gode resultater i denne barnehagen, det samme har vektlegging av tosidig språklæring. Tosidig språklæring innebærer at også minoritetsspråklige får anledning til å lære bort sitt språk til andre foreldre, ansatte og barn i forbindelse med praktiske oppgaver i barnehagen.

2.3.4 TODDLER-prosjektet

Det siste bidraget vi har valgt å inkludere i oversikten over tidligere forskning er ikke et forskningsbidrag i klassisk forstand. Det er snarere en faglig fundert argumentasjon for at åpen barnehage har kvaliteter som kan gjøre den til en gunstig arena for tidlig og foreldrestøttet læringsbistand. Filmen som framfører denne argumentasjonen er imidlertid produsert av et forskningsmiljø ved Universitetet i Stavanger, som en del av et forskningsprosjekt.

Fagpersoner ved Universitetet i Stavanger leder det internasjonale forskningsprosjektet TODDLER (Towards Opportunities for Disadvantaged and Diverse Learners on the Early childhood Road). I dette prosjektet er det sosial utjevning/sosial mobilitet gjennom tidlig støtte til gode læringsprosesser som er i fokus. Prosjektet bygger på tanken om at det er enklere og bedre å ruste barn tidlig til å lære (forebygge), enn å gå inn og korrigere når det viser seg at de ikke oppnår tilfredsstillende læreprogresjon. Man er opptatt av kompetansenivået til de som jobber med de yngste barna, og av å viske ut skillet mellom barnetilsyn og utdanning/læring.

I prosjektdokumentasjonen vises det til at det å involvere foreldrene i utdanningen til unge barn er svært viktig, også med tanke på å fange opp barn som trenger ekstra støtte. Åpne barnehager trekkes fram som et eksempel på en arena der ting ligger godt til rette for denne typen foreldreinvolvering. Eksemplet som vises i filmen er fra Storhaug åpen barnehage i Stavanger. Åpen barnehagetilbudet presenteres som en foreldre-barn-gruppe som fungerer etter mange av prinsippene om foreldremedvirkning i tidlig læring, og som en kan lære av og tilpasse til andre sammenhenger.

Ansatte i barnehagen som filmen er laget i peker på at fordi barna har med seg sin voksne omsorgsperson, og at en derfor trenger å bruke mindre tid på at de skal bli trygge enn i en vanlig barnehage. Den tida kan brukes blant annet til læring i stedet.

Ved denne barnehagen kommer helsestasjonen en gang i måneden og har organisert foreldreveiledning (grupper foreldrene kan delta i). Tema velges etter ønske fra foreldrene: Søvn, måltider, parforhold, grensesetting ... Møtene holdes på norsk og engelsk. Det er også aldersdelte tilbud, blant annet babysang for de minste.

2.4 Oppsummering av tidligere forskning

Forskningsarbeidet som er gjort spesifikt på åpne barnehager i Norge synes ikke å være spesielt omfattende. Noe av det vi har funnet ligger også relativt langt tilbake i tid - f. eks er den ene litt bredere studien (Tingstad og Kvamstad 1998) 16 år gammel. Siden barnehagesektoren har endret seg mye (barnehagedekningen er økt kraftig, og retten til barnehageplass er lovfestet), vil også empirisk forskning om åpne barnehager delvis «gå ut på dato» over en så lang tidsperiode. De nyere arbeidene er i stor grad case-baserte, det vil si at de er dybdestudier som ikke sier noe om hele populasjonen av åpne barnehager. Denne rapporten utvikler derfor forskningsfeltet gjennom en oppdatert og bred kartlegging av samtlige åpne barnehager, og gjennom en dybdeundersøkelse som tar for seg åpne barnehager med ulikt eierskap, innretning og organisering.

Flere av forskningsarbeidene som er gjort viser at åpen barnehage kan ha mange ulike funksjoner og ulik betydning for ulike brukergrupper:

- Et sted å treffe andre småbarnsforeldre under barselpermisjon og eventuell forlengelse av denne, eller mens en venter på barnehageplass
- Et sted for barnet å bli kjent med og vant til å forholde seg til andre barn og voksne, og forberede seg på oppstart i ordinær barnehage
- Et sted å få ankerfeste i det norske samfunnet for innvandrergrepper
- Et sted som erstatter lekeplassen/løkka som uformell møteplass i lokalsamfunnet/nærmiljøet
- Et sted som kan være «hjertet og magneten» i et familiesenter som tilbyr et bredt spekter av tjenester, og som kan fange opp og møte hjelpebehov

Det antydes at ansatte og foreldre som bruker åpen barnehage for barna sine kan ha ulik oppfatning av hva tilbudet representerer og hvor den største verdien av det ligger (Tingstad og Kvamstad 1998).

To evalueringer av åpne barnehager knyttet til annen type virksomhet rettet mot utsatte grupper (i Kirkens bymisjon og familiesentrene) antyder at brukerne av åpen barnehage i stor grad er «*vanlige foreldrepar i en krevende overgangsperiode med små barn hjemme*» (sitert Mortensen og Fosse 2006). Brukerne er i all hovedsak kvinner, og mange av dem er i barselpermisjon eller er hjemmeværende i en periode mens barna er små. De har litt høyere utdanningsnivå enn gjennomsnittet i sin aldersgruppe. Brukerne av Kirkens bymisjons og familiesentrenes barnehager var svært godt fornøyd med tilbudet de fikk, og ga uttrykk for at både de som foreldre og barna trives i barnehagen. I familiesentrene oppga over halvparten av brukerne at de var faste gjester i åpen barnehage, det vil si at de gikk der minst en dag i uka. Det varierer relativt mye mellom foreldrene hvorvidt de benytter seg av muligheten til å få foreldreveiledning.

Casebaserte forskningsbidrag som gjør mer dyptgående undersøkelser i en eller noen få barnehager viser hvordan åpne barnehager kan fungere som:

- Et myndiggjørende og helsefremmende nettverk i nærmiljøet for småbarnsmødre, der blant annet en fikk trening i rollen som engasjert og myndig forelder overfor skole og barnehage. Dette kan være spesielt viktig for foreldre som har med seg negative opplevelser fra egen skolegang (Emhjellen 2008)
- En innføring i norsk barneoppdragelse og barnekultur for innvandrergupper, gjennom rådgiving som balanserte respekt for andres kultur med aktiv formidling av verdier, pedagogikk og praktisk kunnskap om det norske samfunnet barnet skal møte i utdanningssystemet (Filipovic-Kittelsen 2008)
- En arena for språktrening, der ikke-norskspråklige barn og foreldre får anledning til å lære og øve på språket sammen i forbindelse med praktiske oppgaver og aktivitet i en uformell ramme (Mellin-Olsen 2014).
- En gunstig arena for barns tidlige læring sammen med foreldrene, der barn er trygge sammen med foreldrene/kjent omsorgsperson og dermed kan starte læring tidlig. Å fange opp barn med spesielle lærevansker tidlig vurderes som svært viktig både for den enkeltes læreløp og i forhold til sosial utjevning (Universitetet i Stavanger/TODDLER-prosjektet).

3. DATAGRUNNLAG OG METODE

Spørreundersøkelsen sin rolle i dette prosjektet er først og fremst å gi en oversikt over hvordan de åpne barnehagene er organisert, hvilken type tilbud som gis og hvilken kompetanse personalet har.

Valget av en spørreundersøkelse ble gjort fordi denne datainnsamlingsmetoden gjør det mulig å inkludere alle åpne barnehager i Norge i undersøkelsen uten for store kostnader. Dette er både fornuftig ut fra formålet om en bred kartlegging, og dessuten et svar på oppdragsgivers premiss om at samtlige barnehager skulle inkluderes. Det finnes ingen register der en kan hente ut opplysningene vi er ute etter for de åpne barnehagene.

3.1 Utvikling av spørreskjema

Tidligere forskning på åpne barnehager viser at stort mangfold og flere ulike innretninger blant barnehagene (Hatlem 2009, Tingstad og Kvamstad 1998, Mellin-Olsen 2014, Emhjellen 2008). Dette gjør det krevende å formulere spørsmål med lukkede svaralternativer som skal passe for alle. I tillegg tyder kontakten vi har hatt med ledere for åpne barnehager i forbindelse med dybdestudien og i arbeidet med spørreskjemaet på at dette er en gruppe som føler at de ikke blir hørt like ofte og like godt som de ordinære barnehagene. Det vises til spørreundersøkelser der spørreskjemaet ikke gir mening for den åpne barnehagens driftsform, til BASIL-rapporteringen som er laget med utgangspunkt i ordinære barnehager der barna har fast plass og til at de opplever at det mangler egne, tilpassede forskrifter for åpne barnehager (Tripp trapp 2013). Etter at media omtalte dette prosjektet høsten 2013)⁴, fikk prosjektleder flere henvendelser fra ledere for åpne barnehager som ønsket undersøkelsen velkommen og ga uttrykk for at den var etterlenget og at de ville delta. Ved besøkene til åpne barnehager har det også kommet fram at lederne for disse barnehagene har et betydelig personlig engasjement for akkurat denne typen barnehage. De har stor tro på verdien av arbeidet de gjør, og brenner tilsynelatende etter å få formidlet noe av denne gløden opp mot myndigheter som noen av dem opplever som bare måtelig interessert i åpne barnehager. Ved uttestingen av spørreskjemaet etterlyste flere muligheten til å få sagt noe om dette som de syntes var viktig ved den åpne barnehagen.

Som svar på dette har vi valgt å legge inn relativt mange muligheter for å komme med kommentarer til spørsmålene i spørreskjemaet. De åpne feltene er med og sikrer at vi ikke taper informasjon fordi vi ikke har klart å lage svaralternativer som passer for alle, og i tillegg gir det respondentene muligheten til å trekke fram andre forhold som de opplever som viktige. Mange åpne spørsmål gjør behandlingen av datamaterialet mer

---

⁴ Omtale på Private barnehagers landsforbunds nettsider, se <http://www.pbl.no/no/VERKTOYMENY/Siste-nytt/Kvalitet-og-kompetanse/Innhold-i-barnehagen/Skal-undersoke-apne-barnehager/> (lesedato 30. april 2014).

kreven i ettertid, også med et utvalg av moderat størrelse (cirka 200 barnehager). Vi har likevel valgt å prioritere dette for å øke troverdigheten og kvaliteten til datamaterialet.

3.1.1 Organisering av barnehagen

Åpne barnehager rapporterer som andre barnehager til offentlige myndigheter gjennom systemet BASIL. Hver barnehage mottar et skjema med spørsmål blant annet om type barnehage, organisering og eierform, åpningstider, antall barn, antall minoritetsspråklige barn og personalets kompetanse. Alle barnehager som mottar offentlig tilskudd etter Lov om barnehager må sende inn dette skjemaet, og svarraten ligger på cirka 99 prosent⁵. I denne basen ble det i 2012 innrapportert 199 barnehager der enten hele eller deler av driften er på formen åpen barnehage, for 2013 ligger det 184 åpne barnehager i BASIL. Dermed kjenner en allerede til en del forhold rundt organisering av åpne barnehager. Rapporteringsskjemaet er imidlertid utformet slik at det primært passer for ordinære barnehager, og flere av spørsmålene er dermed vanskelig å svare på for åpne barnehager. Dette gjelder blant annet forhold knyttet til:

- Antallet barn i åpen barnehage (siden en ikke tildeles plass i åpen barnehage er dette annerledes enn for andre barnehager)
- Brukerbetaling (som er en mindre klart definert kategori i åpen barnehage)
- Åpningstider (der den åpne barnehagen er en del av en ordinær barnehage)
- Antall minoritetsspråklige barn (der den åpne barnehagen er en del av en ordinær barnehage)
- Arealbehov/bruk per barn (her må den åpne barnehagen også ta hensyn til at barna har følge av voksne)

BASIL-rapporteringen er slik at åpningstider rapporteres for hele barnehagen der den åpne barnehagen er en del/avdeling i en ordinær barnehage. I 2013 gjaldt dette 63 av 184 åpne barnehager.

En viktig ambisjon med denne spørreundersøkelsen har derfor vært å stille de åpne barnehagene tilpassede spørsmål knyttet til antall brukere og bruksmønster (spørsmålene 25, 27-29, se vedlegg 1), åpningstider og kapasitet (spørsmål 23, 24, 9 og 10), pris og modeller for foreldrebetaling for tilbudet (spørsmål 11 og 12) og innslag av barn med minoritetsspråklig bakgrunn (spørsmål 26). I tillegg er det også andre forhold knyttet til organisering av tilbudet som er spesielt for åpne barnehager, blant annet eierskap (spørsmål 6, likelydende med tilsvarende spørsmål i BASIL), sambruk av lokaler eller samlokalisering med annen type virksomhet eller andre barnehager (spørsmål 8), og forholdet til andre typer virksomhet (spørsmål 8 og 22). Spørsmål 7 er inkludert for å kunne se etter ulikheter i svar mellom barnehager som er en egen virksomhet og der den

---

⁵ Kilde: <http://basilaapenrapport.udir.no/>. Lesedato 10. februar 2014.

åpne barnehagen er en avdeling i annen barnehage, noe som vil utfylle opplysningene om åpne barnehager fra BASIL-registeret.

Det er inkludert kontrollspørsmål om barnehagen mottar tilskudd fra kommunens barnehagemidler, samt at vi har spurt om barnehagen mottar andre typer kommunalt tilskudd (f. eks som en del av familie- og helsevernarbeid eller et ledd i kommunens integreringsarbeid for innvandrere) (spørsmål 13). Dette er gjort fordi det kan tenkes at den åpne barnehagen i større grad enn ordinære barnehager har formål og oppgaver knyttet til for eksempel forebyggende helse-, barne- og familievern.

3.1.2 Foreldresamarbeid, årsplan og fagområder i de åpne barnehagene

Åpne barnehager som mottar tilskudd er forpliktet til å følge Rammeplan for barnehager og Barnehageloven. Disse to dokumentene inneholder både overordnede målformuleringer og mer konkrete krav til virksomheten. Blant annet ligger det i Barnehageloven at virksomheten skal ledes av styrer (§ 17) og pedagogisk leder (§ 18) med relevant pedagogisk utdanning, at det skal finnes et samarbeidsutvalg og et foreldreråd for samarbeid med hjemmet (§4) og at barnehagepersonalet har opplysningsplikt til barnevern (§ 22) og kommunens helse- og sosialtjeneste (§ 21).

Disse paragrafene må nødvendigvis tilpasses den spesielle typen barnehage som åpen barnehage utgjør, og vi har inkludert spørsmål i spørreskjemaet som skal gi innblikk i hvordan disse tilpasningene skjer. Pedagogisk ledelse kan organiseres på ulike måter, noe som fanges opp av spørsmål 14.

Det å etablere faste organer for foreldresamarbeid og medvirkning kan være krevende i et lavterskeltilbud uten faste brukere. Samtidig har man, fordi foreldrene deltar i den åpne barnehagen i realiteten bedre mulighet til foreldrekontakt og samarbeid enn i en ordinær barnehage. Samarbeidet får sannsynligvis en annen form, mer preget av veiledning, uformell prat og meningsutveksling enn av formelle utvalgsmøter som skal sikre medvirkning. Det finnes imidlertid også eksempler på foreldresamarbeid i åpne barnehager som likner det som skjer i en ordinær barnehage. Emhjellen (2008) viser til et eksempel på en åpen barnehage som holdt foreldremøter, mens Tingstad og Kvamstad (1998) viser til en pedagogisk leder som ba en eller to av foreldrene om å se på og komme med innspill til årsplanen før hun presenterte den for de øvrige brukerne. Vi har likevel valgt å operasjonalisere foreldresamarbeid og foreldrekontakt i åpen barnehage som foreldreveiledning (spørsmål 37 og 38). I en åpen barnehage vil en ha mulighet til å fange opp både barn, foreldre og familier som sliter og har behov for ekstra assistanse fra ulike hjelpeinstanser, og en har større mulighet til å hjelpe, støtte og veilede foreldrene i oppdragerrollen enn i en ordinær barnehage.

I § 2 i Barnehageloven heter det at barnehagen skal ha en årsplan, som skal utarbeides i samarbeidsutvalget (der ansatte og foreldrepreranter sitter) med basis i Rammeplan for barnehagen. I årsplanen skal det blant annet sikres progresjon i opplæringen og at man berører alle de faglige områdene i rammeplanen i løpet av året. Det gis imidlertid

rom både i Barnehageloven (§ 2) og i rammeplanen (f. eks side 40) for lokale tilpasninger av rammeplanen og fagområdene. Det samme lokale tilpasningsrommet finnes i forbindelse med dokumentasjon, planlegging og vurdering (rammeplanen kapittel 4). Siden åpne barnehager ikke nevnes eksplisitt i loven eller rammeplanen, er det dette rommet for lokal tilpasning som må benyttes. Spørsmålene 18 og 19 bidrar til beskrivelsen av hvordan de åpne barnehagene forholder seg til kravet om årsplan, og hvordan de tilpasser det som står i rammeplanen for at det skal passe i deres type virksomhet.

3.1.3 Personalet og deres kompetanse

Forholdet mellom antall barn og ansatte i åpne barnehager vil kunne være annerledes enn i ordinære barnehager, siden barna kommer sammen med en voksen omsorgsperson som ivaretar tilsyns- og omsorgsbehovet barnet har, og vi ønsker å undersøke hvordan dette praktiseres (spørsmålene 32, 33 og 27-29).

Den åpne barnehagen retter seg både mot barn og mot voksne brukere, som kan være foreldre eller andre omsorgspersoner. Personalet som arbeider i åpne barnehager trenger derfor å være kvalifisert og kompetent både som pedagoger overfor barna og som veiledere overfor voksne (Tingstad og Kvamstad 1998, Tripp Trapp Åpen barnehage 2013). I undersøkelsen av kompetansebehov i barnehagen (Gotvassli, Haugset, Johansen, Nossun og Sivertsen 2012, side 98-99) kom det fram at en rekke barnehageledere så fordeler ved at barnevernspedagoger, lærere og helsepersonell er tilstede i ordinære barnehager. Disse yrkesgruppene, som også er utdannet til å forholde seg til voksne, kommer sannsynligvis enda mer til sin rett i den åpne barnehagen, noe som også påpekes av Tripp Trapp barnehage (2013) i Sandnes. Det kreves både erfaring, modenhet, smidighet og ikke minst formell kompetanse for å veilede foreldrene i spørsmål rundt barnets og familiens beste. Vi har derfor inkludert disse yrkene sammen med de tradisjonelle barnehageyrkene (førskole/barnehagelærere, barne- og ungdomsarbeider) når vi spør etter ansattes kompetanse i åpne barnehager (spørsmål 34 og 35). Her vil vårt bidrag være å utfylle opplysningene fra BASIL-registrene. I tillegg har vi inkludert et spørsmål om hvilket område respondenten ser størst behov for kompetanseutvikling på (spørsmål 36). Svarkategoriene i dette spørsmålet er basert delvis på Gotvassli et al (2012), delvis på tidligere forskning (Tingstad og Kvamstad 1998, Emhjellen 1998, Mellin-Olsen 2014) og delvis på erfaringer fra barnehagene vi besøkte og barnehagen Tripp Trapp åpen barnehage (Tripp trapp 2013).

3.1.4 Innhold i tilbudet og bruken av det

I arbeidet med å utforme spørsmål som skal beskrive brukerne og tilbudet som gis i åpen barnehage har vi støttet oss på den noe sparsomme litteraturen som finnes om åpne barnehager (Hatlem 2009, Tingstad og Kvamstad 1998, Mellin-Olsen 2014, Emhjellen 2008), på kontakt med noen utvalgte barnehager av ulik type og profil (Tripp Trapp åpen barnehage i Sandnes, Steinkjer åpen barnehage, Bodin 4H-gård åpen barnehage), på kontakt med nettverket IKO – Kirkelig pedagogisk senter som har et faglig nettverk som omfatter 30 menighetsbarnehager, og på artikler om åpne barnehager i media (søk i Atekst, og artikler i tidsskriftet Første Steg). Vi ser at det er stort mangfold i innretning,

brukergrupper og organisering av tilbudet som gis i åpne barnehager. Ambisjonen har vært å lage et spørreskjema som kan benyttes av og gi mening for alle, noe som begrenser detaljeringsnivået i spørsmålene. Formålet med spørreundersøkelsen har vært oversikt, ikke dybdekunnskap.

Spørsmålene 16 og 17 dreier seg om hvilke aldersgrupper den åpne barnehagen omfatter, og hvorvidt tilbudet er tilpasset ulike aldersgrupper. Spørsmål 20 kartlegger om faste, «klassiske» barnehageaktiviteter er en del til tilbudet i åpen barnehage. Spørsmål 21 spør om barnehagen har spesielle særpreg eller satsingsområder, og lar respondenten beskrive disse med egne ord (åpent spørsmål).

På bakgrunn av tidligere forskning og kontakt med utvalgte barnehager synes det som åpne barnehager har sitt formål innenfor tre hovedområder:

1. **Barnehagen som en læringsarena** gjennom å tilby et innhold i barnehagedagen som er tilpasset aldersgruppen og som har som mål å fremme barns læring og utvikling blant annet innen rammeplanens fagområder
2. **Sosial integrering/inkludering**, gjennom å være en arena for å treffe andre, for sosial trening, språkutvikling og språktrening, det å bli en del av et nettverk, forebygge ensomhet og isolasjon hos foreldre og barn
3. **Forebyggende barnevern, familievern og helsevern**, gjennom å være en arena der en fanger opp hjelpebehov i familier tidlig, gir veiledning og støtte til foreldre- og oppdragerrollen og aktivt rekrutterer til den ordinære barnehagen.

Alle barnehager har i henhold til Rammeplan og barnehageloven i seg disse tre formålene, men den åpne barnehagen står i en særstilling fordi den henvender seg både til foreldre og barn. En har andre muligheter til å veilede, fange opp og bistå familier i faresonen. I en av barnehagene vi besøkte innledningsvis kom det fram at åpen barnehage for enkelte kan være det eneste som strukturerer hverdagen i en lang sykmeldings- eller arbeidsløshetsperiode. Barnehagen tilbyr både foreldre og barn et fast holdepunkt, noe å glede seg til og et sted der de blir sett, regnet med og er velkommen. En annen barnehage vi besøkte syntes å ha større fokus på å gi barn og voksne spennende, spesielle opplevelser sammen, knyttet til nærkontakt med dyr. Her var læring og mestring et viktig element, og fokuset på familievern var ikke så framtrædende. Denne barnehagen ivaretok også behovet for å treffes, bli kjent med andre og være sammen, men i mindre grad for utsatte grupper som innvandrere og arbeidsledige, psykisk syke og andre grupper med spesielle utfordringer. På bakgrunn av dette synes det som åpne barnehager kan ha ulike «innretninger», det vil si de legger ulik vekt på de tre hovedformålene skissert ovenfor. Dette har vi forsøkt å fange opp gjennom et spørsmål som ber styrer om å vurdere i hvor stor grad den åpne barnehagen har ulike funksjoner for brukerne (spørsmål 14).

Hvilke behov barnehagen dekker for brukerne er primært et tema for dybdeundersøkelsene, men i spørsmål 30 ber vi leder for den åpne barnehagen om å gjøre en vurdering av sammensetningen av brukerne i barnehagen basert på bruk eller plan om bruk av

ordinær barnehage og status i forhold til barnehageplass. Spørsmål 31 følger opp med å spørre etter konkrete aktiviteter som er rettet mot å promotere eller understøtte bruk av ordinær barnehage.

3.1.5 Testing/pilotering av spørreskjemaet

Spørreskjemaet ble vurdert og kommentert av ledere for tre relativt ulike åpne barnehager samt av barnehageansvarlig for IKO undervegs i utviklingen. To av testene ble gjennomført ved oppmøte i barnehagen, der testpersonen fikk fylle ut skjemaet og kommentere undervegs dersom han/hun ikke forsto spørsmålene eller det oppstod andre problemer. To av testene ble gjort ved at vi sendte ut spørreskjemaet på e-post, og mottok skriftlige kommentarer og innspill tilbake. Det ble gjort en god del tilpasninger og justeringer av spørsmål og svaralternativer etter disse testene. Enkelte spørsmål ble tatt ut fordi de viste seg for vanskelige å svare på, mens andre fikk flere svaralternativer og åpne felter. Det ble også lagt til noen tema til undersøkelsen, spesielt på bakgrunn av de grundige og godt dokumenterte skriftlige innspillene fra en av barnehagene.

I tillegg til dette fikk oppdragsgiver seg forelagt en tidlig versjon av spørreskjemaet, og kom med skriftlig tilbakemelding. På bakgrunn av denne tilbakemeldingen endret vi på noe av tematikken for spørreundersøkelsen.

3.2 Utvalg og utvalgsramme

Arbeidet med å finne oversikt over åpne barnehager i Norge har vært gjort med tanke på å kunne nå så mange ledere av åpne barnehager som mulig. Åpne barnehager opprettes og nedlegges av forskjellige årsaker, og derfor er det vanskelig til enhver tid å fastslå hvor mange åpne barnehager som eksisterer. Vi har brukt følgende strategi for å finne så mange barnehager som mulig.

1. Vi tok utgangspunkt i liste fra Pedlex⁶ fra 2013. I denne listen var det totalt 147 åpne barnehager. Listen inneholdt imidlertid kun 95 epostadresser til barnehagen/leder for barnehagen. Gjennom å gå inn på kommunale hjemmesider og gjennom andre internettsøk fant vi frem til flere av de manglende epostadressene.
2. Vi kontaktet fylkesmennene i alle fylker med spørsmål om å sende oversikt over åpne barnehager i sitt fylke. Vi fikk tilbakemelding fra tolv fylkesmenn, hvorav de fleste sendte lister med åpne barnehager. Tre oppga at de ikke har lister/oversikt over åpne barnehager.

---

⁶ Norsk skoleinformasjon.

http://www.pedlex.no/4daction/WA_Pedlex_Forside/?R_Time=091906. Listene ble mottatt i januar 2014.

3. Ved å gå inn i SSBs statistikkbank har vi benyttet tall fra siste fire år for å se på kommunenivå hvor mange barn som har vært registrert som brukere av åpen barnehage. På den måten fikk vi en oversikt over kommuner som i løpet av de siste fire årene har hatt åpen barnehage. Denne informasjonen ble brukt til å finne kommuner der vi ikke hadde kontaktinfo på åpen barnehage, men hvor statistikken viste det hadde vært åpen barnehage i løpet av de siste fire år. Vi brukte deretter kommunenes hjemmesider for å finne kontaktinfo for disse barnehagene. Totalt hadde vi på dette tidspunktet en liste over 219 åpne barnehager.
4. Vi fikk oversendt kontaktinformasjon til totalt 184 åpne barnehager fra BASIL-registeret for 2013 (Utdanningsdirektoratet). BASIL-listen hadde epostadresser til alle barnehagene. Listen ble holdt opp mot vår liste med 219 barnehager. De to listene hadde noen forskjeller i barnehagenavnene og i adresser til lederne. Vi la til de kombinasjoner av barnehagenavn og epostadresse som ikke tilsvarte dem vi hadde fra før, for å være sikkert på at invitasjon til undersøkelsen kom frem til barnehagelederen.

Til slutt satt vi med en liste med totalt 240 åpne barnehager (bruttoutvalg). Flere barnehager hadde to-tre adresser knyttet til seg, slik at antall unike e-postadresser var 342. Vi valgte å sende undersøkelsen til alle epostadressene, for å maksimere sjansen for at den kom frem til rette vedkommende. Det ble beskrevet i invitasjonseposten hvem som skulle besvare undersøkelsen.

3.3 Gjennomføring av datainnsamlingen

Datainnsamlingen ble foretatt med et nettbasert spørreskjema, og med henvendelse til respondentene per e-post. Mottakergruppen var nøkkelpersoner i den åpne barnehagen: Enten styrer eller pedagogisk leder, eller annen nøkkelperson med god kjennskap til den daglige drifta i barnehagen.

Undersøkelsen ble sendt ut den 12.mars 2014. Det ble sendt en påminnelse til de som ikke hadde svart den 18. og 25. mars. Datainnsamlingen ble avsluttet den 31. mars 2014.

23 av e-postadressene returnerte status som «ikke kontaktbar» ved utsendelse av undersøkelsen. Vi fikk i tillegg 45 tilbakemeldinger om enten nedlagt barnehage eller om at barnehagen hadde fått dobbelt opp med invitasjoner (en til personlig epostadresse og en til barnehagens adresse). En gjennomgang etter alle disse tilbakemeldinger gir en total liste på maksimalt 222 mulige åpne barnehager (nettutvalg). Dette tallet kan ikke ses som en komplett oversikt over utvalgsrammen (samtlige åpne barnehager i Norge). Det kan være mottakere som ikke har tatt seg bryet med å informere om at barnehagen eventuelt er nedlagt eller lignende. Det kan også tenkes at det finnes åpne barnehager som vi ikke har greid å finne fram til gjennom strategien vi har beskrevet ovenfor.

3.4 Svrrater og frafall på enkeltspørsmål

I alt fikk vi svar fra 160 åpne barnehager, noe som utgjør en svrrate på 72,1 prosent av nettoutvalget. 148 av disse barnehagene var registrert i BASIL-registeret for 2013, slik at svrraten for åpne barnehager i BASIL er på 80 prosent.

Fem av disse 160 barnehagene hadde to svar, det vil si at to ulike nøkkelpersoner har svart for den samme åpne barnehagen, slik at det totale antallet svar var 165. For en av de fem barnehagene med to svar var det ene svært mangelfullt (kun de første spørsmålene var fylt ut), og vi har derfor utelatt dette svaret helt fra analysene. For de øvrige fire dublettene viste en rask gjennomgang av svarene at de var fullstendige, grundige og dessuten også noe ulike. I tabeller og figurer som presenterer svarene fra undersøkelsen har vi tatt med bare en besvarelse fra hver barnehage, og prioritert styrer i barnehagen. Det betyr at besvarelsene fra en barnehagefaglig ansvarlig i kommune, en nestleder i en åpen barnehage, en førskolelærer og en relativt nytilsatt pedagogisk leder er utelatt når svarene på lukkede spørsmål summeres opp. Vi har imidlertid inkludert svarene også fra disse når vi ser på kommentarer og åpne spørsmål.

I noen av svarene på de åpne spørsmålene går det fram at respondentene har svart på vegne av flere barnehager. Dette gjelder tre respondenter, men det synes ut fra kommentarene å variere fra spørsmål til spørsmål om en har svart for flere eller valgt ut en av barnehagene å svare for. Vi har derfor valgt å ikke korrigere for dette.

Det er til dels betydelig frafall på enkeltspørsmål i undersøkelsen (inntil 30 prosent), noe som trolig kan relateres til mangfoldet i de åpne barnehagenes driftsform. Ikke alle spørsmål vil være like relevante for alle. Større frafall på enkeltspørsmål mot slutten av undersøkelsen kan også skyldes et relativt omfattende spørreskjema.

Lukkede spørsmål (spørsmål med forhåndsdefinerte svaralternativer) samt spørsmål der svaret er et tall (antall/prosentandel etc.) med mer enn 10 prosent manglende svar (færre enn 144 svar) er følgende:

- Spørsmål 2 (respondentens stillingsandel i barnehagen), N=136
- Spørsmål 9 (antall timer åpent i uka (N=133) og antall måneder åpent i året (N=143))
- Spørsmål 23 (hvor mange barn er barnehagen godkjent for), N=130
- Spørsmål 25 (andel faste brukere), N= 143
- Spørsmål 24 (andel minoritetsbrukere), N=137
- Spørsmål 30 (andel som bruker den åpne barnehagen som eneste tilbud fram til skolealder (N=139), fram til planlagt barnehagestart i alderen 3-5 år (N=140) og parallelt med deltids plass i ordinær barnehage (N=139))
- Spørsmål 31 (om personalet i barnehagen har gjennomført aktiviteter som fungerer rekrutterende i forhold til ordinær barnehage) N=141
- Spørsmål 32 (hva er total stillingsressurs i barnehagen), N=131

- Spørsmål 38 (gjennomføring av uformell foreldreveiledning: brakt tema på bane overfor bestemte foreldre (N=143), brakt tema på bane i gruppen i uformell setting (N= 134)).

Konsekvensene av høyt frafall på enkeltspørsmål for troverdigheten til funn og resultater av undersøkelsen avhenger av om frafallet er tilfeldig, eller om det har systematisk sammenheng med svaret respondenten/barnehagen gir/ville gitt på spørsmålet. Åpne barnehager er en mangfoldig gruppe der lokale tilpasninger og ulike innretninger kan gjøre at spørsmålene passer dårlig for deler av utvalget. Det synes rimelig å anta at disse i større grad har latt være å svare, noe som understøttes av kommentarer de gir i kommentarfeltene. Presisjonen og påliteligheten til datamaterialet blir derfor lavere for spørsmål med mange manglende svar, og noe av dette skyldes at spørreskjemaet ikke greier å fange opp/dekke hele spennet i organisasjonsformer i åpen barnehage på en god nok måte.

I tillegg er det to spørsmål som er formulert som åpne spørsmål (tekstfelt, ikke forhånds-definerte svaralternativer), og som retter seg mot alle respondentene. Disse har også mer enn 10 prosent frafall, men det å hoppe over disse spørsmålene kan også bety at barnehagen ikke har det som spørres etter:

- Spørsmål 21: Har barnehagen spesiell tematisk profil (N=117)
- Spørsmål 22: Samarbeider den åpne barnehagen med andre (N=138)

3.5 Analysestrategi

Datamaterialet fra spørreundersøkelsen er i hovedsak presentert som frekvenser, og det er i begrenset grad foretatt bivariate analyser. I kapittel 5 har vi imidlertid sett på barnehager med ulik eierform og organisering (om den er en selvstendig barnehage eller del av en ordinær barnehage) gir systematiske ulikheter i tilbudets omfang (kapasitet, total stillingsressurs og antall timer åpent per uke), bruksmønster (anslått andel av brukerne som er henholdsvis minoritetsspråklige og som er faste brukere av tilbudet) og praksis knyttet til utarbeidelse av årsplan og til organisert foreldreveiledning.

Metoden som er benyttet i disse analysene er variansanalyser (ANOVA). Denne prosedyren er egnet til analyser av samvariasjon der den ene variabelen er kategorisk (organisering og eierskap, årsplan og foreldreveiledning som definert ovenfor) og den andre er kontinuerlig (som målene på omfang og bruksmønster). Variasjon mellom kategoriene (f. eks mellom private og kommunale barnehager) sammenlignes med variasjon

mellom gruppene (mellom ulike kommunale barnehager) for å avgjøre om den er signifikant (stor nok til at vi med 95 prosent sikkerhet kan si at den ikke er et utslag av tilfeldigheter)⁷ (Ringdal 2007).

I tillegg er det benyttet krysstabuleringer med kjikvadrattester der begge variablene er kategoriske.

Det er benyttet signifikanstester (kjikvadrattester og F-tester) for å avgjøre hvilke sammenhenger mellom variabler som er sterke nok til at vi med relativt stor grad av sikkerhet (95 prosent) kan si at denne sammenhengen ble skapt av underliggende sosiale prosesser og ikke av rene tilfeldigheter eller målefeil (med basis i stokastisk modellteori, Jakobsen 2013). Testene er de samme som benyttes innen teori om sannsynlighetsutvalg, men de gjøres innenfor et annet teoretisk rammeverk. Tolkningen av signifikanstestene blir dermed ikke med hvor stor sikkerhet/slengringsmonn vi kan si at målte verdier i utvalget «treffer» verdiene i populasjonen, men snarere hvor sannsynlig det er for at sammenhengene vi finner ikke er produsert av uspesifiserte, tilfeldige prosesser knyttet til måten respondenten svarer på spørsmålene på (Jakobsen 2013). Det er i tillegg benyttet statistiske mål (Cramer's V) for styrken på sammenhengen mellom variablene ut over at den er signifikant.

Før presentasjon og analyser av datamaterialet ble svarene på spørsmål om antall, prosentandeler etc. (tall) som var gitt i tekstfelt, gjort om til numeriske data slik at en kan beregne gjennomsnittsverdier og standardavvik⁸. Dette gjaldt følgende spørsmål: 2, 3, 9, 23, 25, 26, 32 (antall ansatte og total stillingsressurs), 34 (førskolelærer/barnehagelærer). Dette ble gjort ved at vi først «ryddet opp i» svarene ved å slette prosenttegn og andre benevnelser som var lagt til, slette utdypende kommentarer som var gitt i tallfeltet, fjerne «umulige» verdier som sannsynligvis var feiltastinger og bruke snittverdier der det oppgis i kommentarfeltet at flere har svart sammen og der det er angitt to/flere verdier.

Noen omregninger og tolkninger er også foretatt: De som har skrevet at de følger skole-ruta har fått verdien 10 på spørsmål 9 om antall måneder en har åpent. De som har oppgitt antall personer i spørsmål 25 og 26 om andeler med minoritetsspråklige og faste brukere, har fått beregnet en andel på bakgrunn av hvor mange barn barnehagen er godkjent for. De som har svart antall timer i uka på spørsmål 32 om total stillingsressurs (skulle oppgis i årsverk) har fått beregnet en andel ved å dele oppgitt antall timer på

---

⁷ F-test.

⁸ Standardavvik er et begrep fra statistikken, som benyttes sammen med gjennomsnittsverdi for å beskrive svarfordeling (verdier) i et utvalg. Standardavviket, som er et spredningsmål, sier noe om hvor langt de ulike verdiene som finnes i utvalget (for eksempel antall barn en barnehage er godkjent for), ligger fra gjennomsnittsverdien i utvalget. Jo større standardavvik, jo større variasjon er det i disse verdiene. Standardavviket har samme benevnelse som gjennomsnittsverdien (f. eks antall barn), og er enkelt forklart «det gjennomsnittlige avviket» mellom verdien for hver enhet og gjennomsnittet.

37,5 (en normal arbeidsuke). 13 personer hadde angitt antall årsverk i barnehagen i intervallet [25, 142]. Her har vi gjort den tolkningen at det er prosentandeler av årsverk som er oppgitt, og svarene er dividert med 100.

4. FUNN OG RESULTATER

I dette kapitlet presenteres resultatene fra spørreundersøkelsen til styrer/pedagogisk leder for åpne barnehager.

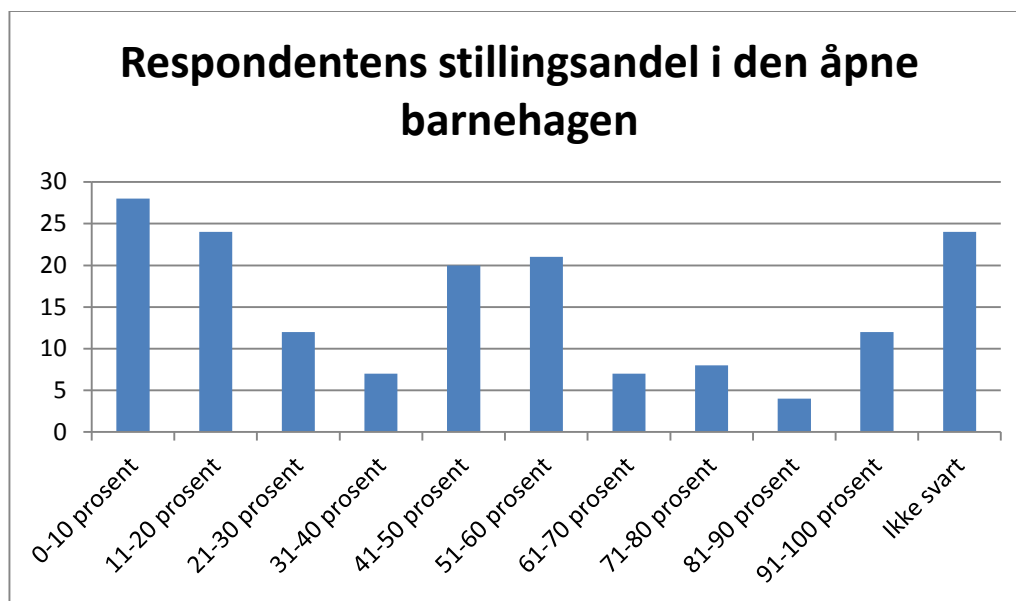
Det er et relativt omfattende materiale, og flesteparten av avkryssingsspørsmålene er dessuten ledsaget av et kommentarfelt som respondentene har brukt flittig. Kommentarene i disse feltene er behandlet og presentert enten ved å gruppere og telle opp svarene der dette er mulig, ved å referere til svarene i teksten (utvalgte sitater og/eller hovedtrekk, forhold som nevnes av flere) eller ved å presentere hovedtrekk i svarene og samtidig vise til presentasjon av samtlige svar i vedlegg.

Resultatene presenteres i hovedsak som svarfrekvenser på det enkelte spørsmål (univariat), men på enkelte spørsmål har vi i tillegg laget krystabeller eller sortert materialet på annet vis slik at en kan se forskjeller mellom åpne barnehager med ulike eierform eller organisering.

4.1 Om respondentene

53 prosent av respondentene er styrer i den åpne barnehagen, 31 prosent er pedagogisk leder. I kommentarfeltet skriver imidlertid en betydelig andel at de har begge disse rollene i den åpne barnehagen. 17 prosent har oppgitt at de har andre roller enn styrer eller pedagogisk leder, og i kommentarene forklarer de at de er blant annet daglig leder for organisasjonen som driver barnehagen, familieveileder ved helsestasjonen som driver barnehagen, eier eller eierrepresentant, faglig leder i barnehagen, førskolelærer, styrer-assistent eller barnehagefaglig ansvarlig i kommunen.

93 prosent av respondentene er kvinner. Gjennomsnittsalderen er 46 år (standardavvik 9 år).

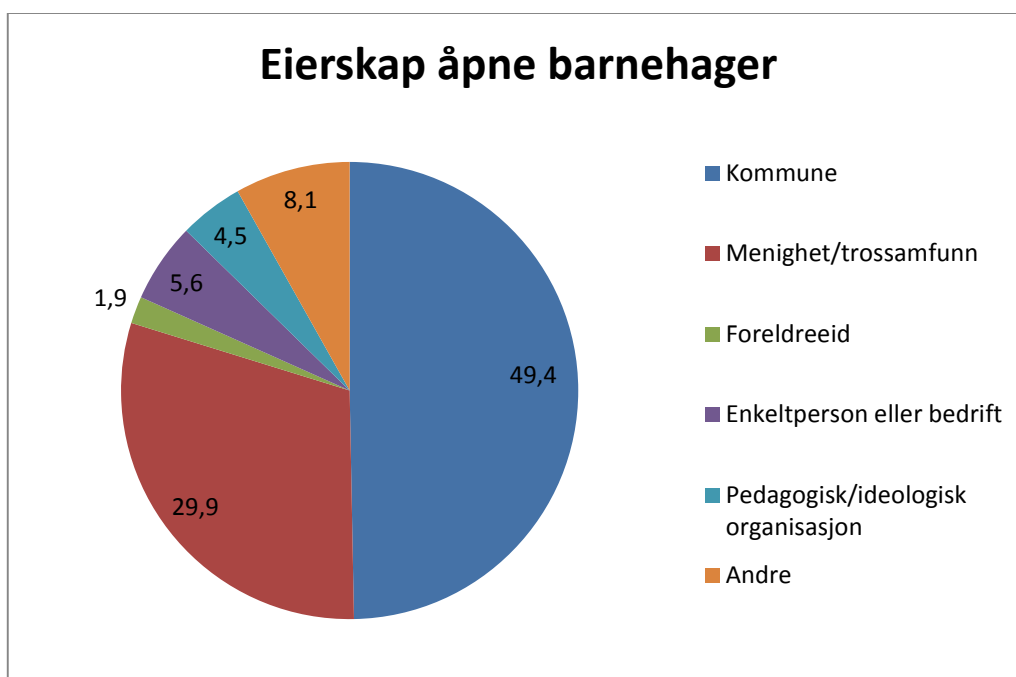
Figur 4.1: Oversikt over hvor stor stillingsandel respondentene i de åpne barnehagene oppgir at de har. Tallene på y-aksen er antall barnehager.

Det er stor variasjon i hvor stor stillingsandel respondentene har i den åpne barnehagen (figur 4.1). Det er også en del respondenter som ikke har oppgitt en stillingsandel, men i stedet skriver en kommentar. Dette går blant annet på at en har ansvaret for barnehagen, men er lite til stede i den daglige drifta.

72 prosent av respondentene har førskolelærer/barnehagelærerutdanning. Blant disse er det mange som nevner i kommentarfeltet at de i tillegg har ulike former for pedagogisk/spesialpedagogisk videreutdanning, ekstra fagenheter i tillegg til grunnutdanningen, utdanning og kurs i veiledning, coaching, Marte Meo, flerspråklig opplæring osv. 15 prosent har annen høyskoleutdanning av 3-4 års varighet, og i kommentarene ser vi at lærerutdanning, barnevernspedagog, ulike typer helserelatert utdanning og spesialpedagogikk går igjen. 6 prosent oppgir at de har hovedfag/mastergrad, og 6 prosent oppgir at de har annen utdanning. Av kommentarene kommer det fram at disse kategoriene er svært variert, vi finner blant annet mastergrad i sosiologi, handelsutdanning, coaching og ledelse, yrkesfaglærer og opplæring innen Vineyard-systemet (frikirker).

4.2 Eierskap, organisering og lokaler

Halvparten av de åpne barnehagene i undersøkelsen er eid av en kommune, mens 30 prosent er eid av en menighet eller et trossamfunn. Svært få eies av enkeltpersoner, foreldregrupper eller bedrifter (til sammen 12 barnehager), mens til sammen 13 prosent oppgir at barnehagen eies enten av pedagogisk/ideologisk organisasjon eller andre (se figur 4.2).

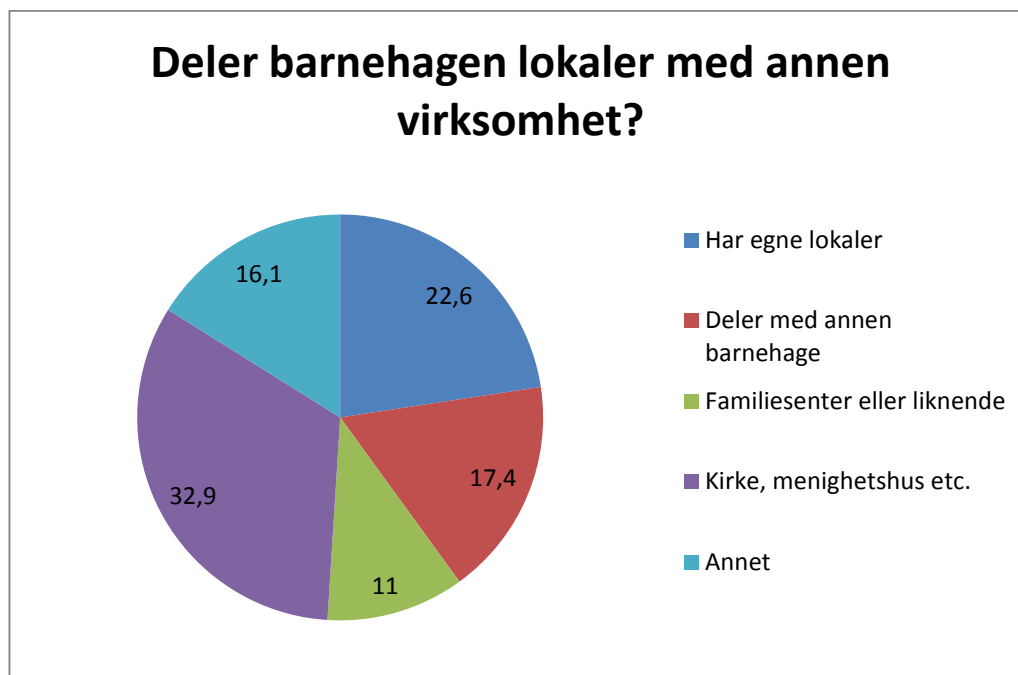

Figur 4.2: Oversikt over eierforholdene i de åpne barnehagene (spørsmål 6). Tallene i figuren angir prosentandeler. N=154.

Vi tilbød respondentene å skrive utdypende kommentarer knyttet til eierskapet, noe relativt få av de kommunale barnehagene og menighetsbarnehagene har gjort. I kommentarene til de som har svart «andre» finner vi barnehager som eies av ideelle organisasjoner og stiftelser som KFUK/KFUM, Røde Kors, Blå kors, Studentsamskipnaden, Kirkens bymisjon og Kvinne- og familielaget. Det er også en av de åpne barnehagene som drives av lærere og elever på en videregående skole, som en del av undervisningen i barne- og ungdomsarbeiderfag.

I spørsmålet om barnehagen er en egen virksomhet, del av annen barnehage eller av del av annen virksomhet (spørsmål 7) synes det å ha vært vanskelig for respondentene å skille mellom kategoriene «egen virksomhet» eller «del av annen virksomhet». Dette ser vi av kommentarene som blir gitt i forbindelse med spørsmålet. 34 prosent respondentene oppgir at barnehagen er del av en ordinær barnehage, og her er det få utdypende kommentarer. Denne andelen sammenfaller også med andelen som står oppført i BASIL-registeret (2013) som «kombinert åpen og ordinær barnehage». 44 prosent har svart at den åpne barnehagen drives som egen virksomhet. I kommentarene fra disse kommer det imidlertid fram at mange av disse barnehagene likevel er knyttet til menigheter, familiesenter, nærmiljøsentere etc. på ulike måter, slik at det er vanskelig å trekke grensen mot kategorien «del av annen virksomhet» (22 prosent). Blant de 34 som oppgir at barnehagen er en del av annen virksomhet, kommenterer 16 respondenter at barnehagen er en del av familiesenter/Familiens hus og/eller kommunal helsestasjon. Videre framgår det at 9 åpne barnehager er en del av annet barne- og ungdomsarbeid, nærmiljøarbeid, menighetsarbeid eller andre typer sosialt eller veldedig arbeid. Tre barnehager er knyttet til henholdsvis en besøksgård, et museum og til Musikkmanesjen som også tilbyr andre former for musikkurs.

Figur 4.3 gir en oversikt over svarfordelingen på spørsmålet om den åpne barnehagen deler lokaler med annen virksomhet (spørsmål 8).

Figur 4.3: Oversikt over svarfordelingen på spørsmålet om den åpne barnehagen deler lokaler med annen virksomhet (spørsmål 8). Tallene i figuren angir prosentandeler. $N=155$.

Kommentarene til spørsmålet om lokaler viser at flere av barnehagene som oppgir at de har egne lokaler, likevel har en viss samlokalisering og sambruk med andre barnehager og annen virksomhet. Et par eksempler på utsagn er presentert under:

Har eget lokale i barnehage, men benytter også en del av fellesareal i barnehagen + felles uteplass med resten av avdelingene.

Når minitilbudet er stengt - er det åpen bhg. Altså de har en egen avd, men som er tom for andre barn på dette tidspunktet.

Lokalet brukes i sambruk med studenter som bruker lokalet på kveldstid. Stort og romslig lokale med scene og lekeplass, godt tilrettelagt også for små barn og foreldre

De som oppgir at de deler lokaler med annen barnehage, viser også til ulike modeller for sambruk i kommentarene:

Sammen med ordinær drift.

Bruker stort fellesrom i barnehagen en dag i uken og avdeling hvor de ordinære barna er på tur en dag i uken.

Åpen barnehage disponerer egne lokaler i en 3 avdelings kommunal barnehage.

Åpen barnehage og flyktningebarnehagen er i samme hus

Det ser dessuten ut som det er en viss overlapp mellom disse to svarkategoriene, knyttet til uklarhet rundt når et lokale regnes som «eget» eller delt med andre.

Barnehagene som har lokaler i et familiesenter/helsestasjon og i kirke/menighetshus viser også til sambruk av lokalene:

Har egne lokaler (oppholdsrom, garderobe tilknyttet gymsal) i et hus som rommer voksenopplæring, helsestasjon PPT og barnevern. Barnehagen er åpen to dager og de andre dagene benyttes gymsal av andre samt at oppholdsrommet lånes ut etter avtale til f. eks samvær, andre grupper.

Når barnehagen er stengt brukes lokalene til foreldreveiledningskurs, mestringskurs for nedstemte spedbarnsmødre (Blues mothers), barnevernstjenesten kan også få bruke lokalene til samvær med tilsyn.

Vi deler lokalene med menigheten, dvs. vi bruker dem stort sett på dagtid, menigheten på ettermiddag/ kveld.

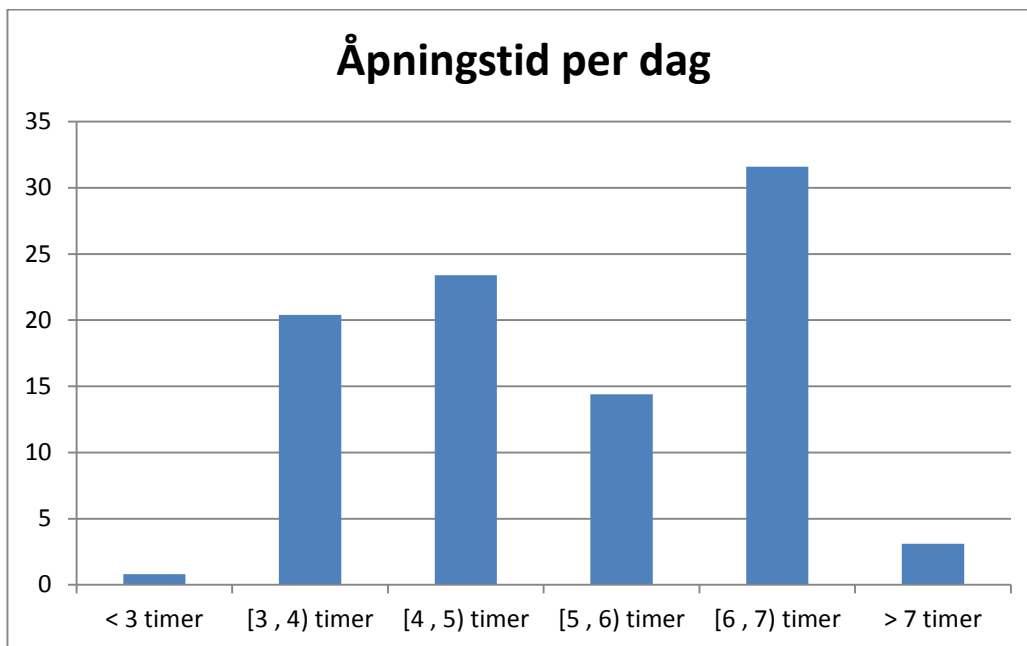
Er i et misjonshus, setter fram leker og utstyr og rydder det bort etter hver gang. Har et stort skap som får stå i det rommet som vi bruker. Pedagog og assistent har fått ekstra tid til det.

Barnehagene som oppgir at de deler lokaler med annen type virksomhet lister opp følgende andre «sambrukspartnere»:

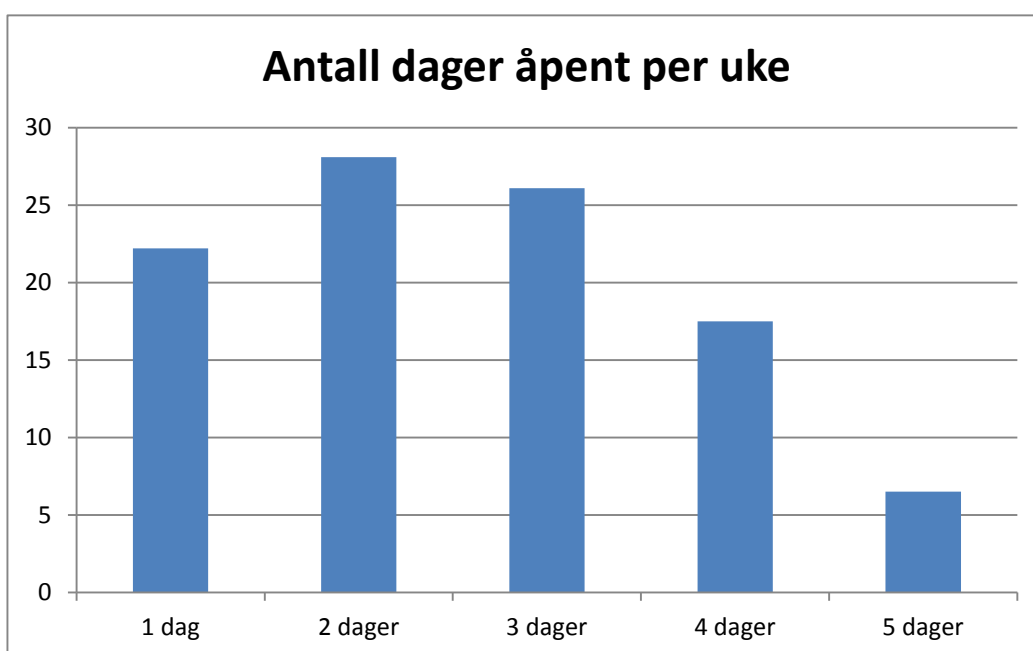
- Allaktivitetshus
- Barnas stasjon
- Besøksgård
- Bibliotek og idrettshall
- Bydelshus
- Danseklubb/danseskole
- Home start
- Idrettslag
- Kommunale leiligheter (i samme bygg)
- Kulturfabrikken i Mandal
- Kulturskolen
- Kurslokaler hos PPT
- Museum
- Samfunnshus
- Treningssenter.
- Ungdomsklubb
- Utleielokale/selskapslokale

4.3 Åpningstider

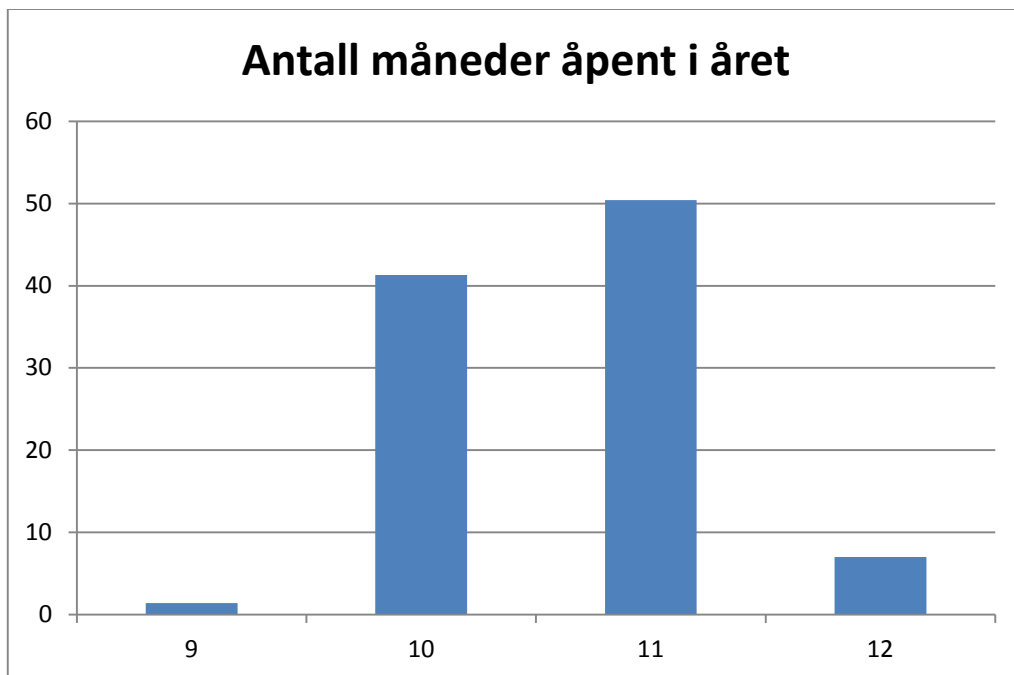
Figur 4.4 viser hvor mange timer de åpne barnehagene har åpnet de dagene tilbudet gis. Der det er ulike åpningstider på de ulike ukedagene har vi benyttet et gjennomsnitt. Relativt mange hadde latt være å svare på dette spørsmålet, og en del svar var så vanskelige å tolke at de ikke kunne benyttes i sammenstillingen.

Figur 4.4: Hvor mange timer de åpne barnehagene har åpnet de dagene de gir et tilbud. Tallene på y-aksen er prosent. $N=133$.

Figur 4.5: Hvor mange dager i uka de åpne barnehagene har åpnet. Tallene på y-aksen er prosent. $N=153$.

Figur 4.6: Hvor mange måneder i året de åpne barnehagene har åpent. Tallene på y-aksen er prosent. N=143.

På bakgrunn av antall timer åpent per dag og antall dager åpent i uka har vi beregnet en ukentlig åpningstid for barnehagene på i gjennomsnitt 12,2 timer, med standardavvik på 6,6 timer (N=133).

Åpningstidene har vært de samme de siste tre årene for 81 prosent av de åpne barnehagene i undersøkelsen. 10 prosent har økt åpningstidene, og 8 prosent har redusert åpningstidene. Kun tre barnehager er startet i løpet av de siste tre årene (2 prosent).

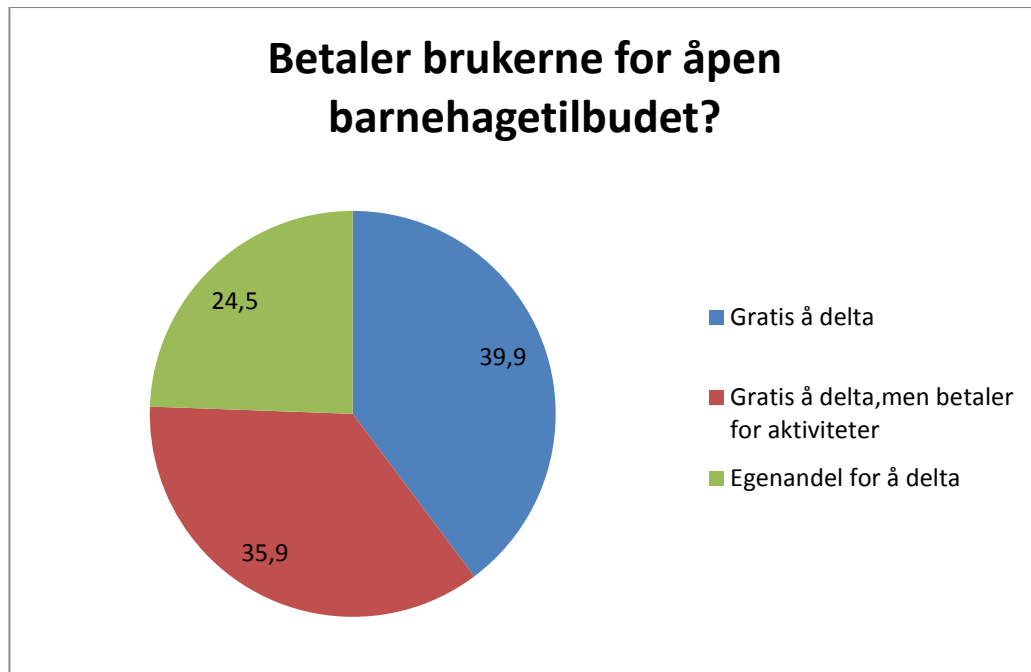
I kommentarfeltet viser noen av barnehagene som rapporterer om redusert åpningstid til at behovet har avtatt da flere går i ordinær barnehage, og til at barnehagetilbudet har blitt gjenstand for kommunale nedskjæringer. Blant de som har uendrede åpningstider, viser noen til at de ønsker å utvide tilbudet og «forhandler» med kommunen om dette. Andre viser til at de har greid å avverge nedskjæringer i tilbudet, eller til at de har endret åpningstidene selv om antall timer åpent er det samme som tidligere. Flere av barnehagene som har økt åpningstida viser til at de har gjort dette ved å frigjøre seg fra skole-ruta og holde mer åpent i sommerferien.

4.4 Brukerbetaling

De åpne barnehagene bruker ulike modeller for brukerbetaling (spørsmål 11). 40 prosent har svart at tilbudet er helt gratis og at en kan delta i alt uten å betale noe (figur 4.7). I kommentarene legger flere av disse likevel til at en tar «kaffepenger» på 5-10 kroner fra de voksne dersom de vil ha servert kaffe, te eller annen drikke. Noen få viser også til at det serveres måltider det er frivillig å delta på, og som det betales 20-35 kroner for.

36 prosent svarer at det er gratis å delta i åpen barnehage, men at det må betales for spesielle aktiviteter som tilbys. I kommentarene vises det til at en betaler for

- Forbruksmateriell i forbindelse med aktiviteter, spesielt forming, og spesielt når det lages julegaver og liknende (juleverksted/formingsdager)
- Utgifter til inngangsbilletter og til transport når barnehagen drar på turer og utflukter til f. eks museer, teater og liknende.
- Mat og drikke nevnes også av mange i denne kategorien, både som fast frivillig innslag og som noe en betaler for kun ved spesielle anledninger (grøt på nisse/julefest, mat på bursdagsmarkeringer, pølser på karneval o.l.).
- Av andre ting det betales for kan nevnes ridning og fjøsbesøk og «instrumentskatt» for bruk av/slitasje på instrumenter som brukes i barnehagen.

Figur 4.7: Oversikt over modeller for egenbetaling i de åpne barnehagene i undersøkelsen. Tallene i figuren angir prosentandel. N=153.

Hvor mye som betales i åpne barnehager der en betaler for spesielle aktiviteter varierer mye, det samme gjør måten en tar seg betalt på. I noen barnehager koster hver kaffekopp eller måltid en viss sum, i andre er det et beløp per familie eller barn som dekker flere ting. Beløpene som nevnes i kommentarene ligger mellom 10 og 50 kroner, men i enkelte barnehager kan en «legge sammen» flere tilbud og få et høyere beløp. Flere understreker at pengene de tar inn kun skal dekke utgiftene til akkurat mat og/eller materiell.

En av fire barnehager tar egenbetaling for oppmøte i barnehagen. Det varierer om man betaler per person (voksen og barn), per familie, per barn eller per voksen. Beløpene som framkommer av kommentarene fra respondentene er i spennet mellom 10 kroner

per familie og 60 kroner per barn, men 20-40 kroner per familie synes å være relativt vanlig. I noen barnehager med betaling per barn er det satt «tak» på betaling per familie eller det gis søskenrabatter, slik at utgiftene for store familier begrenses. To barnehager viser til «abonnementsordninger»: En har klippekort som gir noe moderasjon på en pris på 40 kroner per familie, og en har en innmeldingsavgift på 200 kroner og en halvårsavgift på 200 kroner. Det synes å være relativt vanlig at det inngår noe mat og drikke i dette beløpet, både i det daglige og til spesielle anledninger. En av respondentene skriver for eksempel:

Brukerne betaler 35kr pr barn pr dag. 65kr for to søsken. 80kr for tre søsken. Brukerne betaler dette for: -leker og utstyr, -formingsutstyr; maling, play doh, jule- og påskepynt, - 1, 3/4 timer med sang/danse-samlinger pr dag, -frukt, - boller m/krem ved karneval, -busstur en/to ganger pr år, -risengrøt på juleavslutningen, -pølse, is, saft på 16.mai -pinnebrøddeig, epler, grillkull mm til vårturen og høstturen. Innbetalingen dekker ikke alle kostnadene, og barnehagen betaler det overskytende.

Det dyreste åpen barnehagetilbudet beskrives slik at respondenten:

De betaler for å delta i åpen barnehage som også er en innendørs lekepark for barn. Vi serverer gratis frukt, fruktfat og kaffe. Alle barna får en gassballong når de går. Kr. 60,- pr barn. Voksne gratis

4.4.1 Sosialt utjevnende profil på brukerbetalingen

Kommentarene til spørsmålet om egenbetaling viser at en del barnehager har en form for «sosialt utjevnende profil» på egenbetalingen, nærmest etter prinsippet «yt etter evne, få etter behov». Her legger en vekt på at betalingen skal være mulig å velge bort, det vil si at det skal finnes alternativer som ikke koster noe (ta med matpakke, bli igjen i barnehagen ved utflukter), og på at betalingen i realiteten er «frivillig»: En oppfordrer til og gir muligheten til å betale til selvkostpris, men kontrollerer ikke om alle faktisk har betalt for det de har deltatt i.

Sitatene under viser hvordan dette gjøres i fire barnehager:

Det er gratis å gå i åpen barnehage hos oss. Vi har en pengeboks stående fremme og brukerne blir oppfordret til å betale litt, om de spiser av det barnehagen serverer. Om de betaler har vi ingen kontroll på. De pengene som kommer inn, kjøper vi inn mat for og serverer brukerne. Vi har et mål om at pengene som går ut på mat, skal gå i null med det som kommer inn.

De betaler 50 kr pr dag pr barn. Dekker aktiviteter, kaffe, te m.m. Barn med fremmedspråklig bakgrunn betaler ikke.

Vi tilbyr smørelunsj. Vi ber familiene betale totalt kr. 25 for smørelunsj inkludert kaffe og te. (Samme pris uansett hvor mange barn de har med seg) Vårt tilbud er

åpent for alle som ønsker å komme. Vi har en del familier med dårlig råd. Er det noen som ikke har penger, kan de likevel komme og de får mat.

Det er helt gratis inngang og for alle aktiviteter, f. eks formingsaktiviteter hver uke, juleverksted, påskeverksted m.m. Brukerne må betale for smørelunsj som serveres hver dag, kr 15 for barn og 20 kr for voksne. 35 kr per familie uansett antall. Man kan ha med matpakke og dermed delta gratis. Evt. utflukter der det er inngangspenger må brukerne betale selv, men brukerne har mulighet for å være i barnehagen i stedet, gratis.

4.5 Kommunale driftstilskudd

93 prosent av barnehagene i undersøkelsen oppgir at de får driftstilskudd fra kommunens barnehagemidler (i henhold til forskriftene til Barnehageloven), mens 6 prosent oppgir at de får andre typer kommunalt driftstilskudd.

Av andre typer driftstilskudd som barnehagene mottar nevnes (i kommentarene):

- Midler i forbindelse med Gratis kjernetid (nevnes av 3)
- Statlige midler øremerket minoritetsspråklige barn (nevnes av 5)
- Grorudalssatsingen

Kommentarene til dette spørsmålet viser at det er variasjon i hvordan kommunene håndterer de åpne barnehagene når det gjelder tilskudd og organisatorisk plassering:

Barnehagetilskuddet blir beregnet utfra antall barn som bruker tilbudet hver dag delt på antall åpningsdager. Denne åpne barnehagen får et ekstratilskudd til å drive språkgrupper for minoritetsbarn under skolealder som ikke bruker ordinær barnehageplass. [ikke-kommunal barnehage]

Barnehagen får tilskudd via kommunen, men ikke så mye som det kommunen mottar fra staten per plass. [kommunal barnehage]

Det offentlige barnehagetilskuddet dekker ikke utgiftene. Kommunen betaler i tillegg med egne midler. [kommunal barnehage]

Kommunen får offentlig tilskudd til barnehage, men helsestasjonen som driver barnehagen får ikke noe av dette tilskuddet. [kommunal barnehage]

Åpen bhg har nylig blitt flyttet organisatorisk fra helsestasjonsenhet/familiesenter til barnehageenheten. Det fulgte så vidt vi har forstått ingen midler med oss, vi deler dermed budsjett med et allerede presset bhg. budsjett. [kommunal barnehage]

Nå har vi nasjonal gjennomsnittssats i og med at byen ikke har egne kommunale åpne barnehager. Før har vi hatt både statstilskudd og kommunalt tilskudd som

vi forhandlet oss fram til ved oppstart. I et par år hadde vi også ekstra tilskudd som følge av ulike prosjekter. [menighetsbarnehage]

Vi får ikke full pott. Kommunen syntes nasjonale satser var alt for høye, så vi fikk til et kompromiss. Økonomien går rundt, men vi kan ikke finne på store sprell. [menighetsbarnehage]

4.6 Tilbudet som gis

Et stort flertall av de åpne barnehagene i undersøkelsen (84 prosent) har egen pedagogisk leder som er til stede i åpningstiden. I kommentarene går det fram at det ikke er uvanlig at denne personen har flere stillinger, slik at hun/han også jobber i annen barnehage eller annen virksomhet utenom den åpne barnehagens åpningstider. 7 prosent oppgir at de deler pedagogisk leder med annen barnehage. 9 prosent svarer at barnehagen har andre løsninger på pedagogisk ledelse, og dette utdypes i kommentarene til spørsmålet. Flere viser til at styrer og pedagogisk leder er samme person, andre til at de har en (dispensasjons)ordning for pedagogisk ledelse der en får fast oppfølging fra en veileder, og noen viser til at pedagogisk leder også har andre oppgaver som ikke er knyttet til barnehagedrift.

4.6.1 Alderstilpasset tilbud

De åpne barnehagene gir, med noen relativt få unntak, et tilbud fra 0-6 år (hele perioden barnet er i barnehagealder). Alle barnehagene i undersøkelsen gir et tilbud som er åpent for barn fra første leveår. Noen få barnehager setter grensen ved 1 år, en del skriver fra 6 måneders alder og enkelte skriver at de helst ser at barnet har fått den første vaksinen først (cirka 3 måneder). Det store flertallet er også åpent for barna helt fram til skolealder (5-6 år). Det er 12 av barnehagene som begrenser seg til å gi et tilbud bare til barn under 3 år.

Halvparten av de åpne barnehagene gir et alderstilpasset tilbud til brukerne forstått som at tilbudet er delvis eller helt gruppodelt etter alder. I kommentarfeltet ser vi imidlertid at de fleste barnehagene tilpasser opplegget etter alderen til barna som kommer, enten aldersgruppene er blandet eller delt. Relativt mange av de som ikke deler inn i aldersgrupper begrunner dette med at det i hovedsak er unge barn (6 mnd. -2 år) som kommer til den åpne barnehagen, og følgelig kan opplegget tilpasses disse uten videre gruppeinndeling. Flere trekker dessuten fram førskoleaktiviteter som kan gjennomføres der som det kommer barn i relevant alder.

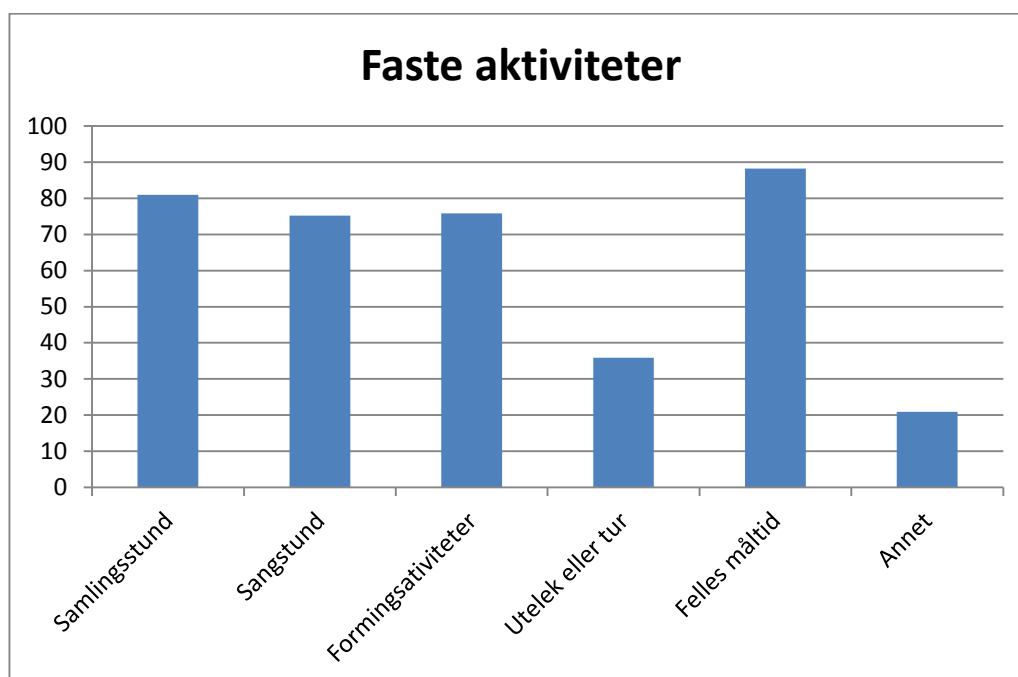
Av alderstilpassede aktiviteter nevnes:

- Baby- og småbarnssang for de yngste (nevnes av mange)
- Generelle eller to/flerspråklige språkgrupper/språksprell for barn fra cirka 2-3 år (nevnes av mange)
- Førskoleklubb/juniorklubb for de eldste (nevnes av flere)
- Eventyrstund for de litt større barna

- Formingstilbud til de litt større barna
- Lesegruppe for de litt større barna
- Gymaktiviteter for de litt større barna
- Babymassasje

4.6.2 Faste aktiviteter

Felles måltid, samlingsstund, sangstund og formingsaktiviteter er «klassiske barnehageaktiviteter» som er faste innslag (minst en gang i uka) i hverdagen for mer enn 70 prosent av de åpne barnehagene i undersøkelsen (se figur 4.8). Utelek og turer er fast innslag hos 35 prosent.

Figur 4.8: Andelen åpne barnehager som gjennomfører følgende aktiviteter minst en gang i uka. Tallene på Y-aksen er prosentandeler. N= 153.

I kommentarfeltet som ledsager dette spørsmålet skriver imidlertid flere respondenter at selv om barnehagen ikke er på tur eller har utelek hver uke, så er dette likevel et fast innslag i hverdagen: Annenhver uke og bare i sommerhalvåret nevnes av flere. Det framkommer også at ikke alle disponerer uteområde, og at bruken av uteaktiviteter delvis styres av foreldrene:

Er på tur sommerhalvåret. Ikke interesse hos brukerne å gå på tur vinterhalvåret

Fri lek i grupper fordelt i rommene vi disponerer. Grovmotoriske aktiviteter i stor sal. Vi har ikke uteområde.

Har hatt turdager tidligere, og prøver med jevne mellomrom - her er interessen fra foreldrene avgjørende.

Vi har turdag en dag i måneden. I tillegg kan familiene bruke uteområdet om de ønsker det. På sommerstid, blir uteområdet brukt hver dag, i vinterhalvåret blir det mindre brukt.

Av andre faste aktiviteter nevnes blant annet (i tillegg til de aldersbestemte aktivitetene i forrige avsnitt):

- Ulike typer fysisk aktivitet, barn/foreldretrim, grovmotorisk trening etc.
- Bursdagsfeiring (en samler ofte opp og feirer alle som har fylt år i løpet av en måned)
- Fri leik
- Besøk fra biblioteket
- Lesestund
- Musikkstund
- Internasjonale måltider
- Lage havregrynsgrøt sammen med barna
- Strikkekafe for voksne mens barna leker
- Baking
- Matlaging utendørs

4.6.3 Tematisk profil

Alle kommentarene fra de 77 respondentene som svarte på spørsmål 21 om den åpne barnehagens tematiske profil er inkludert i vedlegg 5. Under følger en kort oversikt over ulike kategorier som nevnes:

- Inkludering og fellesskap: Alle blir sett, alle har betydning, alle tas på alvor.
- Språk og språklig utvikling
- Vennskap på tvers av kulturer, kulturelt mangfold
- Vennskap, trygghet og omsorg
- Sosial kompetanse [barnet får trening i å omgås andre barn og voksne]
- Aktivitet for barn og voksne i lag
- Foreldreveiledning i praksis
- Styrking av familien
- Samspill mellom barn og foreldre
- Kulturhistorie/»gammeltida«
- Utvidet kristen formålsparagraf
- Kirkeåret
- Musikk
- Bøker og lesing
- Fysisk fostring
- Mat og helse
- Friluftsliv/uteliv
- Tidlig intervensjonsarbeid
- Kreativ aktivitet

- Kommunikasjon og kultur
- Å lære ved å gjøre, sanseopplevelser, friluft og dyr

4.6.4 Årsplan, rammeplanen og foreldremedvirkning

73 prosent av respondentene svarer at det utarbeides årsplan for den åpne barnehagen. En sammenstilling av hvordan driften i barnehagen er organisert og status for årsplan viser at flertallet av de som ikke lager årsplan er en del av en ordinær barnehage (tabell 4.1).

Tabell 4.1: Oversikt over hvor mange åpne barnehager som oppgir at de utarbeider årsplan, etter hvordan virksomheten er organisert.

Utarbeides det en årsplan for den åpne barnehagen?		Er den åpne barnehagen organisert som:			Total
		En egen virksomhet?	Del av/avdeling i en ordinær barnehage?	Del av annen type virksomhet?	
	Ja	56	25	27	108
		86,2%	50,0%	81,8%	73,0%
	Nei	9	25	6	40
		13,8%	50,0%	18,2%	27,0%
Total		65	50	33	148
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

I kommentarfeltet som ledsager dette spørsmålet ble barnehager som ikke utarbeider årsplan bedt om å forklare hvorfor. 33 av 40 respondentene i barnehager uten egen årsplan har skrevet kommentarer her. Svarene viser at:

- 12 svarer at de har valgt å heller utarbeide andre planer som de mener passer bedre til drifta i åpen barnehage: halvårsplaner, aktivitetsplaner, månedsplaner og årshjul nevnes.
- 11 av disse svarer at den åpne barnehagen følger/omfattes av årsplanen som hører til den ordinære barnehagen virksomheten er en del av.

Det er noe overlapp mellom disse to kategoriene: Noen av barnehagene som følger den ordinære barnehagens plan skriver også at de tilpasser den gjennom egne planer for kortere perioder.

8 respondenter gir kommentarer som går på at en heller tilpasser opplegget etter brukergruppen fra dag til dag. Under gjengir vi noen av disse kommentarene:

Det varierer stort hvem som er til stede, og vi har derfor valgt en gjennomgående modell. Men samlingsstund er knyttet opp mot årstidene.

Ulikt hvor mange og hvilke brukere som kommer fra gang til gang - vanskelig å ha et opplegg som skal drives framover. Det er mer her og nå aktiviteter

Innholdet tilpasses fra gang til gang. Det er mye barn og foreldre som styrer innholdet. Jeg legger tilrette.

Vi har i mange år hatt årsplan, men finner det vanskelig å gjennomføre den da det er 500 barn og voksne innom vår barnehage som er åpen tilsammen 13 dager per mnd. Barn og foreldre kommer og går som det passer dem.

Vi planlegger fra måned til måned, De ulike fagområder i årsplan er vanskelig å følge da bruker gruppen varierer fra dag til dag, men vi som pedagoger har rammeplanen med oss i det vi gjør.

I spørsmål 19 ba vi de barnehagene som har årsplan for virksomheten om å beskrive hvordan de tilpasser føringene om årsplan i rammeplanen til driften i åpen barnehage. Dette er et omfattende og krevende spørsmål, og svarene varierer i hvor grundige og utfyllende de er. Svarene som er gitt er gjengitt i sin helhet i vedlegg 4.

En del respondenter gir uttrykk for at det er vanskelig og krevende å tilpasse føringene i rammeplanen til åpen barnehage, blant annet på grunn av uforutsigbarhet i deltakere (antall, alder osv.), liten kontinuitet blant brukerne og kort åpningstid. Noen eksempler på disse beskrivelsene er presentert her:

Det er en utfordring å tilpasse rammeplanen til virksomheten i åpen barnehage, men vi har bevisst prøvd å synliggjøre i årsplanen at rammeplanen ligger til grunn for vår tenkning, planlegging og gjennomføring. Både i forhold til omsorg, lek og læring, medvirkning og fagområdene. Vi legger opp til at fagområdene kommer til uttrykk både gjennom valg av leker og utstyr, gjennom innhold og arbeidsmåter i ulike aktiviteter og samlinger, og i de mange møter vi har med hvert enkelt barn gjennom lek og samtale. Men det sier seg selv, spesielt i åpen barnehage - at de ulike fagområdene ikke gjelder for alle barn alltid. Både barnas alder og hvor ofte og hvor lenge de benytter åpen barnehage vil få betydning for på hvilke måter og i hvor stor grad de blir presentert for og blir kjent med stoffet innenfor de ulike fagområdene. Det er urealistisk og lite hensiktsmessig å konkretisere progresjon innenfor hvert fagområde for de enkelte aldersgrupper.

Det er veldig vanskelig. Spesielt når brukergruppa er så varierende. Vi har satsingsområder i fagområda for hvert år. Da dekker vi i alle fall rammeplanen.

I vår årsplan har vi sagt noe om at det er begrenset hvor mye man kan få gjennomført på 3 t to dager i uken og at det vil variere fra gang til gang hvem som er brukere. Vår årsplan ligner på mange måter altfor mye på en årsplan for en vanlig heldags barnehage. Dette fordi at kommunen krever deg slik jfr tilsyn.

Vi forsøker å følge rammeplanen, men er nødt til å regulere og gjøre utvalg etter vår driftsform. Variasjonene er store og årsplan ligger som et grunnlagsdokument, mens det daglige pedagogiske arbeidet skjer med bakgrunn i de barna/familiene som benytter seg av tilbudet til enhver tid. Årsplan fastsettes

på våren etter innspill fra foreldreråd, arbeidsutvalg og SU, for nye brukere på høsten brukes det som utgangspunkt for informasjon og videre drøftinger.

Vi må ha fokus på den gruppen som kommer i bhg, og det varierer fra gang til gang. Vet aldri om det kommer flest ettåringer eller 6-åringer. Med åpningstid på 6 timer i uken sier det seg selv at det blir umulig å etterkomme alle kravene i rammeplanen. Årsplanen vår fungerer som informasjon om innhold og arbeidsmåter til eierstyre, foreldre og kommunen, og et arbeidsredskap for ansatte.

Det er ikke alle som synes det er krevende å tilpasse føringene fra rammeplanen til åpen barnehage:

Det er ikke noe problem å få rammeplanen til å passe for åpne barnehager

Vi bruker vår årsplan tilnærmet på samme måte som ordinær bhg. Den er et viktig arbeidsredskap for personalet, et styringsdokument for den ped. virksomheten. Gir informasjon til foreldrene om hva vi vektlegger, satsningsområder, hvordan vi arbeider etc. Det er også vårt grunnlag for tilsyn fra kommunen.

Følger det som rammeplanen sier at årsplanen skal inneholde utfra denne. Alle fagområdene blir lagt inn for å arbeide målrettet med. Vi har også forskjellige satsningsområder for hvert år. Vi dokumenterer alle samlingene våre, og evaluerer fortløpende, både daglig, ukentlig og årlig. Dette for å følge det som myndighetene krever, men også for å skape bedre kvalitet.

Av føringene i rammeplanen er mange mest opptatt av **fagområdene** og hvordan disse kan inkorporeres i årsplan og aktiviteter i den åpne barnehagen. I svarene ser vi strategier som går på å dekke alle fagområdene over året, og på å velge ut enkelte fagområder som stemmer med barnehagens profil:

Justerer slik at de fagområdene i rammeplanen som er viktigst for oss er i fokus.

Rammeplanen brukes når vi lager årsplan slik at vi er sikre på at alle fagområdene blir gjennomført.

Vi fokuserer på hovedområdene i rammeplanen, og forsøker å få inn et bredt spekter, slik at barna får møte de ulike fagområdene, samt tar i bruk sansene sine.

Vårt mål er å være innom alle fagområdene i løpet av året, hvilke barn som er her når avgjør ikke vi, men det er alltid er pedagogisk opplegg som er gjennomtenkt i fht årsplan.

Vi har vår egen årsplan som handler om musikkaktivitetene vi gjennomfører.

Vi har valgt ut enkelte fagområder i rammeplanen som vi har større fokus på, i sammenheng med vår visjon, og egnetheten i våre lokaler.

Vi lager en kortfattet årsplan med hovedfokus på språk og språkutvikling. Det er i hovedsak flerkulturelt og mange ulike språk i den åpne barnehagen vår.

Mange understreker dessuten behovet for å tilpasse aktiviteter og tema som er planlagt til «dagens situasjon» når en ser hvilke barn og foreldre som dukker opp.

Når det gjelder **foreldremedvirkning** i forhold til årsplanen, beskrives svært ulike måter å håndtere det på. I materialet beskrives ordninger med formell behandling av planen i faste utvalg (samarbeidsutvalg, foreldreutvalg etc.) som er likt en ordinær barnehage:

Årsplan fastsettes på våren etter innspill fra foreldreråd, arbeidsutvalg og SU, for nye brukere på høsten brukes det som utgangspunkt for informasjon og videre drøftinger.

Vi involverer foreldre gjennom SU og ved samtaler/veiledning/oppslag om hvordan vi ønsker å ha det i barnehagen.

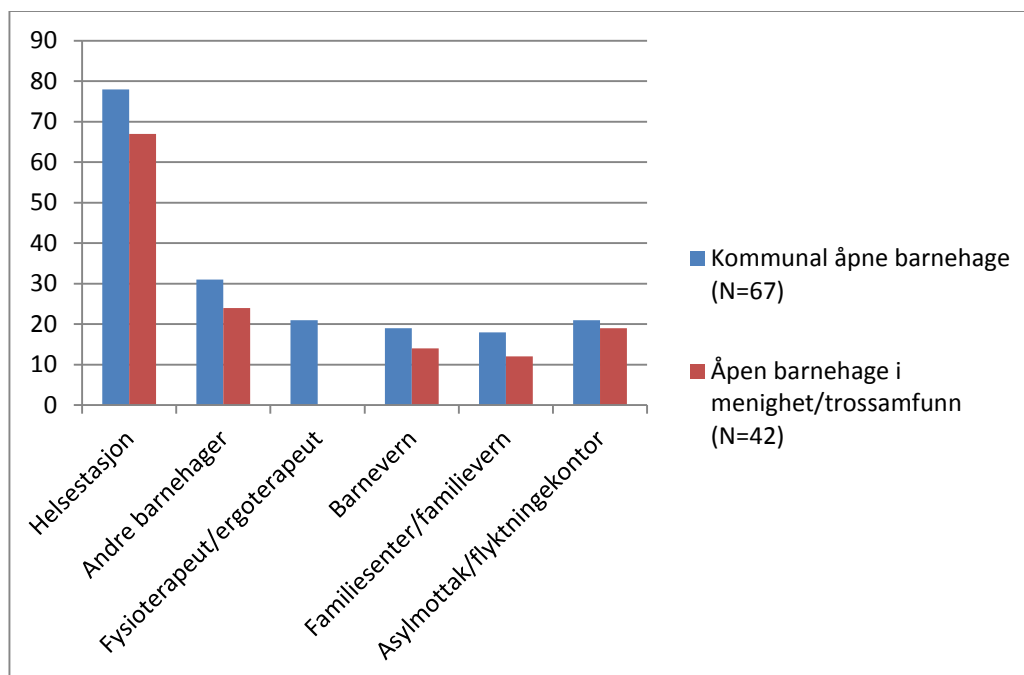
Andre gir derimot uttrykk for at foreldresamarbeid må se ulikt ut i åpne barnehager enn i ordinære barnehager:

Foreldrene er ikke i den grad med å påvirke årsplanen som de gjerne er i andre barnehager. Dette pga. av at vi har brukere som er her hver dag vi har åpent og vi har brukere som gjerne er innom en dag i mnd. Foreldre som går her i dag, slutter gjerne neste mnd. Vi ser at denne type samarbeid, blir ikke så lett å gjennomføre hos oss, som i vanlige barnehager. Vi samarbeider desto mer og tettere med foreldrene, hver dag i de fleste situasjoner.

I forhold til foreldres mulighet til å medvirke i utforming av årsplan, er det en stor utfordring fordi foreldregruppen hele tiden skiftes ut og det er ingen faste avtaler om fremmøte og bruk av bhg. Vi har likevel et SAU som godkjenner planen, men dette blir mest for at vi skal gjøre slik det er føringer for.

4.7 Samarbeidsrelasjoner

I spørsmål 22 ber vi respondentene nevne andre offentlige eller private instanser som den åpne barnehagen samarbeider med, og hva samarbeidet består i. I spørsmålsformuleringen ble helsestasjon, asylmottak, andre barnehager og frivillige organisasjoner brukt som eksempler. Vi har summert opp svarene på dette åpne spørsmålet separat for henholdsvis kommunale barnehager og menighetsbarnehager – de to største gruppene som til sammen utgjør fire av fem åpne barnehager i undersøkelsen. Figur 4.9 viser hvor stor andel av henholdsvis kommunale og menighetsbarnehager som oppgir at de samarbeider med helsestasjon, andre barnehager, barnevern, fysioterapeut, familieverntjenester og asylmottak /flyktningkontor.

Figur 4.9: Gruppering av de hyppigst forekommende samarbeidspartnerne for åpne barnehager i regi av kommuner og menigheter, gjort på bakgrunn av svarene på spørsmål 22 (åpent spørsmål). Tallene på Y-aksen er i prosentandeler.

Også de øvrige barnehagene nevner hyppigst helsestasjon og andre barnehager når det gjelder samarbeidspartnere. Kategorien andre barnehager rommer både åpne og ordinære barnehager, og det varierer hvilken type barnehage samarbeidet retter seg mot. Når det gjelder samarbeid med andre barnehager viser respondentene til nettverk for åpne barnehager i byene Trondheim, Bergen og Stavanger.

Andre samarbeidspartnere som nevnes av flere enn fem respondenter er Home Start (støttetjeneste for småbarnsforeldre), pedagogisk fagsenter/PPT, kommunens barnehageetat (menighetsbarnehagene), kommunale kulturtilbud som bibliotek og kulturskole og kirken/kirkekontoret (menighetsbarnehagene).

Ellers nevnes partnere som

- Pensjonister
- Sykehjem
- Krisesenter
- Læringscenteret språkopplæring for voksne,
- Fagsenter barn og unge
- Barnehagen en hører til sitt sosialpedagogiske team
- Tildelingskontoret
- Brannstasjon
- Idrettslag
- Helsepersonell som tannlege, barnepleier, psykolog

- Barne- og ungdomspsykiatrisk team (BUP)
- Internasjonal kvinneforening
- Flerkulturell barselgruppe
- Skolen i nærområdet
- IKO
- KiA (Kristent internkulturelt arbeid)
- Organisasjoner som Kirkens bymisjon, Saniteten, Røde Kors, 4H, KFUK-KFUM

To av tre åpne barnehager samarbeider med helsestasjonen, men innholdet i dette samarbeidet varierer ganske mye. For mange dreier det seg om at helsestasjonen er det stedet der foreldre får høre om tilbudet i åpen barnehage, enten ved generell informasjon (f. eks utdeling av brosjyrer) eller gjennom mer målrettet guiding av spesielle familier/ utsatte grupper til den åpne barnehagen:

Helsestasjonen er vår viktigste samarbeidspartner. De forteller om åpen bgh til foreldre på helsestasjonen, og henger opp månedsplan. De fanger opp veldig mange brukere som de anbefaler åpen barnehage. Minoritetsforeldre, foreldre med ulike utfordringer etc. Helsesøster kommer også på besøk til åpen bgh to ganger i året.

Deler ut brosjyrer og anbefaler spesielt fam. med lite nettverk, nyinflyttede og familier som trenger litt ekstra å benytte seg av tilbudet. Noen ganger kommer helsesøstrene sammen med familiene hit på første besøk.

Ikke utover at vi har brosjyrer om tilbudet vårt liggende på de 3 nærmeste helsestasjonene

Det er også en del som nevner besøk fra helsestasjonen til den åpne barnehagen, for å veilede foreldre. Noen viser til jevnlig besøk, andre til mulighet for besøk etter behov og ønske og andre til at helsesøster nærmest er en fast del av tilbudet i åpen barnehage:

Samarbeider tett med helsestasjon - helsesøster del av grunnbemanning hver tirsdag.

Barnehagen er samlokalisert med helsestasjonen, og får besøk av en helsesøster to dager i uka som byr på sin faglighet.

Svarene viser at det er svært stor variasjon i hvor omfattende samarbeid med andre instanser og organisasjoner barnehagene har. Noen beskriver tett integrerte modeller rigget for å fange opp, følge opp og støtte barn og familier som er i faresonen:

Vi samarbeider med helsestasjonen, om bla. felles familier, felles utfordringer og hvordan vi kan hjelpe hverandre til å nå våre mål. Helsesøster er også innom av og til og kan snakke om ulike tema foreldregruppen er opptatt av. Vi samarbeider med fysioterapeut, som kommer i barnehagen og har enkle fysiske øvelser, fronter viktigheten av fysisk aktivitet. Vi samarbeider med norsk opplæring av

utenlandske mødre, der vi i barnehagen er med på å passe barna. Vi har hatt samarbeid med NAV, introteamet, der vi har presentert det norske barnehagelivet og vårt åpne tilbud. Samarbeid med Home-start. Home-start kontakter har kommet til oss med barn noen timer i uken, og vi kan formidle kontakt med Home-Start hvis noen familier ønsker det. Sanitetsforeningen er i perioder innom og er behjelpelig hvis noen foreldre ønsker å bli bedre på å strikke. [respondenten jobber i en barnehage som er lokalisert i et familiesenter].

Barnehagene som eies av menighet eller trossamfunn beskriver dessuten samarbeid med menigheten om ulike arrangementer, spesielt knyttet til høytidene i kirkeåret.

4.8 Brukerne av den åpne barnehagen

4.8.1 Kapasitet

Vi definerer den åpne barnehagens kapasitet som det antallet barn den er godkjent for å ha inne i barnehagen samtidig.

I gjennomsnitt er de åpne barnehagene til respondentene i undersøkelsen godkjent av kommunen for 30 barn (standardavvik 14 barn). Spennet i kapasiteten som oppgis er fra 6 til 90 barn. I kommentarene til spørsmålet går det dessuten fram at noen kommuner har gitt godkjenning for personer (barn og voksne), og at det er dette tallet som er oppgitt. Det er også verdt å merke seg at en av fem barnehager ikke har oppgitt et antall som barnehagen er godkjent for. Kommentarene viser at dette for enkelte skyldes at de ikke kjenner til at det er definert noen øvre grense.

16 prosent av barnehagene (25 barnehager) har vært nødt til å avvise brukere på grunn av kapasitetsproblemer i løpet av inneværende barnehageår. De barnehagene som har avvist brukere har gjennomsnittlig noe lavere kapasitet (gjennomsnittlig godkjent for 23 barn) enn de som ikke har vært nødt til å avvise brukere (gjennomsnitt godkjent for 32 barn).

Når det er fullt, henger barnehagene opp en lapp eller en plakat for å informere de som kommer om at det ikke er plass. Enkelte steder oppfordres barn og foreldre til å vente, fordi folk kommer og går og det kan bli ledig plass i løpet av åpningstida.

Noen av barnehagene har jevnt stor pågang av barn og foreldre som vil bruke tilbudet, og har vært nødt til å lage seg måter å håndtere dette på:

Vi har fullt lapp opp hver dag i tilbudet til de minste barna. Den henges opp innen første halvtime. Vi har KØ når vi åpner.

Vi har ei korg med 42 klosser som henger ved inngangsdøren vår, brukerne må ta en kloss hver inn i garderoben vår og på bordet står det ei annen korg der brukerne legger klossene, det betyr at de tar klosser tilbake på gangen når de går, brukerne vet at når de kommer og det er tomt for klosser så er det fullt i

barnehagen, dette fungerer veldig bra. Vi henger i tillegg opp lapper på døra når det er fullt.

Det er tre eksempler på selektiv avvisning av brukere, to knyttet til at de kom fra en annen kommune og et til at de er «enkeltstående tilfeller av psykiatri og rus».

Også en del av de barnehagene som oppgir at de ikke har vært nødt til å avvise brukere dette året, har stor pågang slik at det av og til blir mange samtidige brukere av tilbudet. Noen har da valgt bevisst å ikke avvise folk, og viser til at det går bra selv om det blir litt fullt i lokalet i perioder:

Nei, vi har ofte mange, men er av den oppfatning at avviser man er det for noen vanskelig å komme tilbake. Vi tenker at hvis man syntes det blir for meget velger man selv å gå og komme tilbake en annen dag.

Noen få ganger er det flere enn 40 barn, men vi har store lokaler med plass til flere enn vi har godkjent for.

Jeg velger å ikke ha maxantall, fordi det ekskluderer.

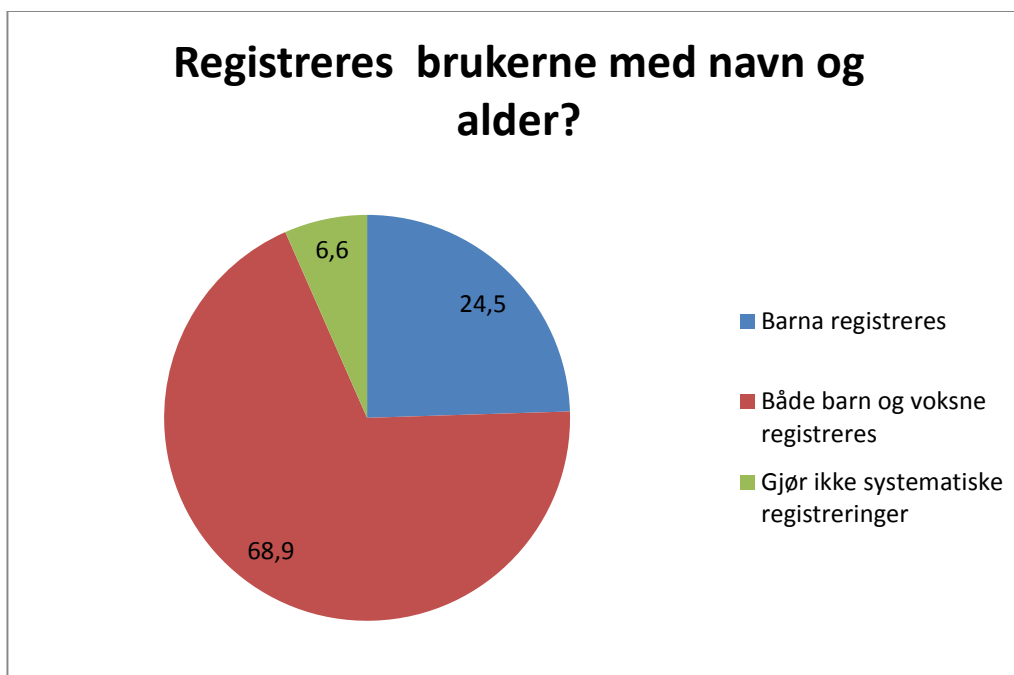
Noen viser til at de har vært nødt til å omorganisere barnehagedagen for å kunne gi et tilbud til flere, mens andre etterlyser mer ressurser når tiltaket åpen barnehage er så populært:

Vi burde kanskje gjort det, men vi synes det er vanskelig når vi vet at flere har kommet langveisfra og kanskje har tatt to busser for å komme hit. I høst startet vi med to åpningstider i løpet av dagen de dagene det ikke er babydag. Vi har nå åpent mellom 9-12 og 13-15.30. Dette hjalp mye på antall besøkende. Tilbudet blir mere brukt, men de som kommer, kommer enten på 1. eller 2. økt. Den timen vi har stengt lufter vi lokalene, har matpause, rydder og gjør kontorarbeid.

Vi har en utfordring i at det kommer mange brukere til oss. Bare i høst hadde vi i overkant av 130 ulike brukere, så tilbudet er etterspurt og viktig. Vi får også brukere fra andre nærkommuner som vi har valgt å ta imot. Vi mener vi hadde fortjent mer støtte til driften slik at vi kunne vært flere ansatte og bedret kvaliteten på tilbudet. Det hadde f.eks vært svært nyttig med språkgruppe/familielæring, men dette har vi ikke kapasitet til.

4.8.2 Registrering av brukerne

De åpne barnehagene gjør i stor grad en eller annen form for systematiske registreringer av brukerne av tilbudet. Bare 10 av 160 respondenter oppgir at de ikke systematisk registrerer brukerne, men i kommentarene kommer det fram at flere av dem likevel fører interne lister (brannlister), teller antall systematisk eller har en form for førstegangsregistrering med navn. Det er vanlig å registrere både barn og voksne brukere av åpen barnehage (figur 4.10).

Figur 4.10: Oversikt over hvorvidt de åpne barnehagene gjør systematiske registreringer av brukerne av tilbudet. Tallene i figuren angir prosentandeler. N=151.

Kommentarene respondentene har skrevet om hva som registreres viser imidlertid en lite enhetlig praksis på feltet. Det er stor variasjon i hva som registreres om brukerne, når og hvordan dette gjøres og hva registreringene benyttes til. En del respondenter oppgir at barnehagen har en form for «innskriving» der barn og eventuelt voksne skrives inn med noen personalia den første eller en av de første gangene de kommer til åpen barnehage. Dette gjør det mulig med enklere registrering de påfølgende gangene man benytter tilbudet (f. eks avkryssing):

Alle registrerer seg med navn, voksne og barn og barnets fødselsdato og telefonnummer. Alle får beskjed at om de etter et par besøk ønsker å fortsette å benytte seg av tilbudet må de fylle ut et brukerskjema med utfyllende opplysninger. Vi har jevnlig påminnelse om dette. Hver dag registrerer den voksne seg inn og betaler.

Etter pålegg fra kommunen registreres alle barn med fullt navn, adresse og fødselsdag første gang de kommer. Den voksne som følger registreres med fullt navn. I tillegg registreres alle barnas navn på liste når de kommer hver gang.

Brukere fyller ut skjema hvor de skriver på navn barn og voksne, alder barn og bosted. Skjemaet har en kalender hvor brukere hver dag setter ring rundt den dagen de er til stede. På denne måten har vi oversikt over antall pr dag, pr uke, pr mnd. antall ulike som bruker tilbudet og hyppighet i bruk. Vi leverer oversikt til kommunen hver måned, da med info om antall hver dag, hver uke og ulike brukere pr mnd. Vi gir også info om ulike nasjonaliteter som er representerte, bosted og alder på barna.

Det er ingen enhetlig praksis i hva som registreres om brukerne av åpen barnehage, og heller ikke i hvilken enhet som registreres. Noen skriver at de registrerer antall familier, noen antall barn og andre antall personer (voksne og barn), eventuelt med informasjon om hvem som er voksne. Hva en registrerer om brukerne varierer fra å kun telle opp antall (eventuelt med en liste for dagen over fornavn som makuleres ved åpningstidens slutt) til registreringer som omfatter fullt navn, bosted/adresse, fødselsdato/alder (barna), telefonnummer, e-post, oppmøtedager, oppholdstid, nasjonalitet, flerspråklig-
het og hvilken helsestasjon en hører til. Navn, fødselsdato og bosted synes å være mest vanlig å registrere.

Foreldrene skriver sitt og barnets navn, dette materialet spares ikke.

Skriver seg inn i kartotek, navn, kontaktperson, adresse, bosted, nasjonalitet og tlf når de begynner pga sikkerhet, og hvis det er behov å nå dem. Det blir makulert når de slutter.

Barn og voksne telles hver gang, men kun antall. Styrer fører liste med navn på alle brukere kun til internt bruk, for å kunne dokumentere antall barn gjennom et år. Vi har ikke bruk for å samle data om hver enkelt, siden omsorgsperson er sammen med barnet hele tiden.

Vi har ikke spurt etter hva registreringene av brukerne benyttes til, men flere respondenter forteller likevel uoppfordret om dette. To hovedgrunner synes å være at en er pålagt registrering av omfanget av tilbudet for å kunne beregne kommunalt driftstilskudd, og at en til enhver tid må ha oversikt over hvem og hvor mange som er i lokalet av brannvern hensyn. I tillegg er det noen som nevner at registrering med e-post og telefonnummer gjør det mulig å kontakte brukerne ved behov (f. eks gjenglemte ting) og å sende ut informasjon om tilbudet, samt at navnelister gjør det lettere for personalet å lære navnene på brukerne av åpen barnehage.

Foreldre registrerer seg og barnet ved fornavn når de kommer (vi ansatte følger dette opp også). Registrerer pga brann og for tall på antall brukere i året. (I tillegg er det en god måte å lære navna på for oss som jobber der

Første gang de er i barnehagen registrerer de seg med navn (barn/voksen), adresse, tlf/epost i eget system. Foreldre og barn må i tillegg registrere seg og krysse seg ut/hjem på dagens liste. Den brukes til opptelling ved dagens slutt og ved evt. brann øvelser. Vi skal alltid vite hvor mange som er i barnehagen/lokalet.

Må registres av flere årsaker, den viktigste er etter brannvern forskriftene. Det etterspørres også fra bydelen. Vi registrer navn på barn og den voksen som er med. Og de registrerer seg når de kommer og når de går (avkryssing).

To respondenter forklarer at de har valgt å ikke ha noen form for registrering i den åpne barnehagen:

Vi har valgt at dette er et frivillig tilbud vi har folk som ikke ønsker å stå frem med hvem de er av ulike grunner

Et sted må finnes der mennesker kan møtes uten å bli registrert.

4.8.3 Frammøte og antall brukere

Fordi vi visste på forhånd at registrering- og telling av brukere av åpen barnehage gjøres på ulikt vis, valgte vi å formulere spørsmål om frammøte og antall brukere på en slik måte at respondentene skulle kunne benytte seg av registreringene sine og gi et dokumentert svar (spørsmål 28). I tillegg åpnet vi for at de som ikke førte registreringer, kunne oppgi et anslag (spørsmål 29). Vi ba respondentene oppgi om det var antall besøk eller antall personer som ble registrert, og om tallet gjaldt antall barn eller både barn og voksne.

Svarene vi fikk på disse spørsmålene er lagt ved i sin helhet (vedlegg 7 og 8). Det viser seg at måten mange av svarene er gitt på gjør det vanskelig å sammenstille resultatene. Mange av svarene mangler presiseringer av

- Tidsperioden snittantallet som oppgis gjelder for
- Om tallet som oppgis er besøk eller personer
- Om tallet angir antall voksne, antall voksne og barn eller familier

Vi har vurdert det slik at det ikke lar seg gjøre på forsvarlig vis å sammenstille tallene fra svarene på spørsmål 28 og 29 til en felles oversikt over frammøte/antall brukere i de åpne barnehagene i undersøkelsen. En slik framstilling ville hatt for mange usikkerhetsmomenter og bli for unøyaktig til å ha noen stor verdi.

Vedlegg 7 og 8 dokumenterer imidlertid sammen med svarene på spørsmål 27 (registrering av brukere) at de åpne barnehagene har en lite enhetlig praksis når det gjelder registrering av brukere av (personer) og frammøte (antall besøk) ved tilbudet.

4.8.4 Faste brukere

Vi har definert en «fast bruker» av åpen barnehage som en som bruker tilbudet en eller flere ganger hver uke i minst to måneder, og bedt respondentene gi et anslag på hvor stor andel av brukerne av den åpne barnehagen som kommer i denne kategorien. Her er det betydelig variasjon mellom barnehagene. I de åpne barnehagene i undersøkelsen anslås i gjennomsnitt cirka 61 prosent av brukerne å være faste brukere etter denne definisjonen (standardavvik 23 prosent).

4.8.5 Fremmedspråklige

Vi har definert fremmedspråklig bruker som en person som har andre språk enn norsk, svensk, dansk, engelsk og samisk som morsmål, og bedt respondentene anslå hvor stor andel av dagens brukere av åpen barnehage som er i denne kategorien. Det er stor

variasjon mellom barnehagene i dette spørsmålet. I de åpne barnehagene i undersøkelsen anslås i gjennomsnitt cirka 29 prosent av brukerne å være fremmedspråklige etter denne definisjonen (standardavvik 25 prosent).

4.8.6 Respondentenes vurdering av barnehagens betydning for brukerne

I spørsmål 14 listet vi opp åtte ulike funksjoner som tidligere forskning viser at åpen barnehage kan ha for brukerne, og ba respondentene vurdere ut fra sitt ståsted i hvor stor grad den åpne barnehagen deres fylte disse funksjonene. Alle åtte påstandene fikk gjennomsnittskår over midtpunktet 3 på skalaen fra 1-5 (tabell 4.2).

Tabell 4.2: Gjennomsnittskår på spørsmål 14 der respondentene ble bedt om å vurdere i hvor stor grad den åpne barnehagen har gitte funksjoner for brukerne av tilbudet. Vurderingene er gjort på en skala fra 1 - i svært liten grad til 5 – i svært stor grad, samt alternativet Vet ikke.

	N	Min.	Maks.	Vet ikke	Gj. snitt	Standard-avvik
Et sted der barna kan treffe og leke med andre barn	155	3	5		4,8	,424
Et sted der foreldre og barn kan få gode opplevelser sammen	155	3	5		4,8	,498
Et sosialt møtested for foreldrene (treffe andre, få nye venner, ha det trivelig)	155	2	5		4,8	,517
Et tilbud som forebygger ensomhet og isolasjon hos familier med lite nettverk	154	2	5	1	4,6	,696
Et sted som forbereder barn og foreldre på barnehagestart i ordinær barnehage	153	2	5	1	4,5	,752
Et pedagogisk tilrettelagt opplegg for barna	155	2	5		4,3	,751
Et sted der en får råd og veiledning i forbindelse med foreldrerollen og barns utvikling	155	2	5		4,3	,808
Et tilbud som bidrar til at flere barn søker om barnehageplass i ordinær barnehage	136	1	5	18	3,9	1,081

Respondentene er både enige om (små standardavvik) og sikre på (snittskår nær toppen av skalaen) at åpen barnehage fyller en funksjon som en trivelig møteplass både for barn og for foreldre, og at barnehagen representerer en arena der barn og foreldre får gode opplevelser sammen. Mellom 78 og 85 prosent av respondentene har oppgitt svaralternativet 5 for disse tre funksjonene.

Noen kommenterer forhold knyttet til dette:

Foreldre har stor glede av samtale med hverandre, utveksle erfaringer. Ped. leder veileder også, og kan henvise til helsestasjonen som ligger i samme bygg. Mange vennskap knyttet, men usikker på i hvilke grad vi når «de som mest trenger det»

Jeg ser på åpen barnehage som en flerkulturell møteplass, og en sosialiseringsarena i tillegg til et pedagogisk tilbud

Mange innflyttere til kommunen blir vist der av helsesøster, vi har sett at vennskap har blitt knyttet mellom barn og foreldre med andre brukere.

Vi er et stort internasjonalt miljø hvor foreldre og barn blir kjent på tvers av sosial status og kultur.

Vårt tilbud er lite, men betyr en stor forskjell for familier uten nettverk - 2 ganger pr uke er mye mer enn ingen ting. Åpen barnehage er undervurdert som forebyggende tiltak i et folkehelseperspektiv.

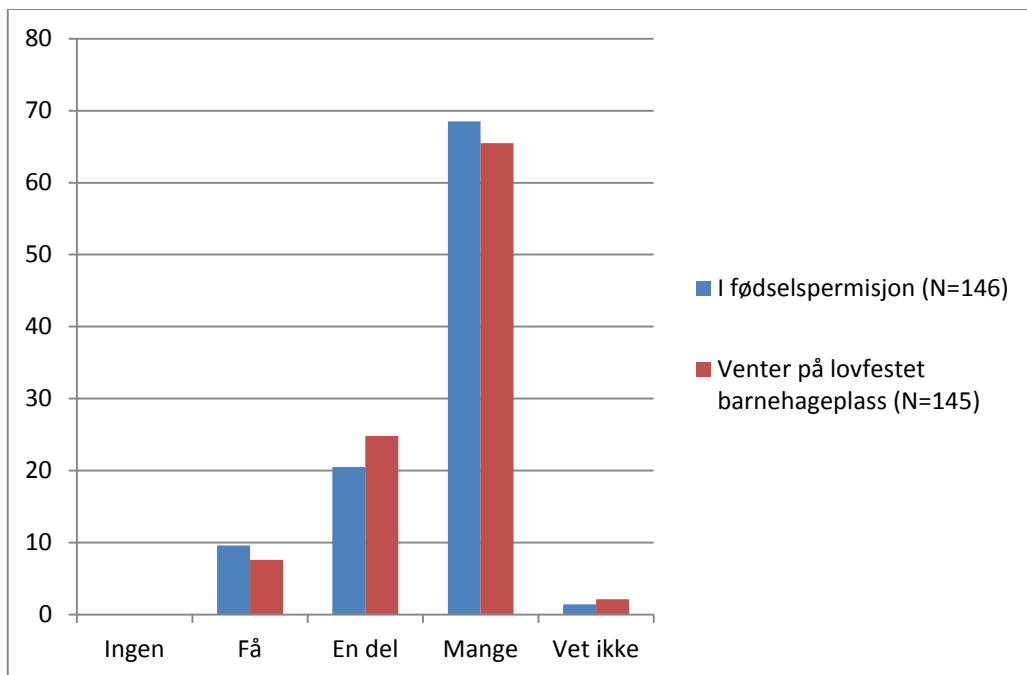
Respondentene er imidlertid mindre enige om hvorvidt åpen barnehage fungerer som rekruttering til ordinær barnehage. Svarfordelingen på denne påstanden samt kommentarene som er knyttet til åpen barnehage som rekrutteringsarena for ordinær barnehage er presentert i neste avsnitt.

4.9 Rekruttering til ordinær barnehage

For å kunne gi et bilde av hvordan og i hvor stor grad åpen barnehage fungerer som en rekrutteringsarena for ordinær barnehage, har vi spurt lederne for de åpne barnehagene om

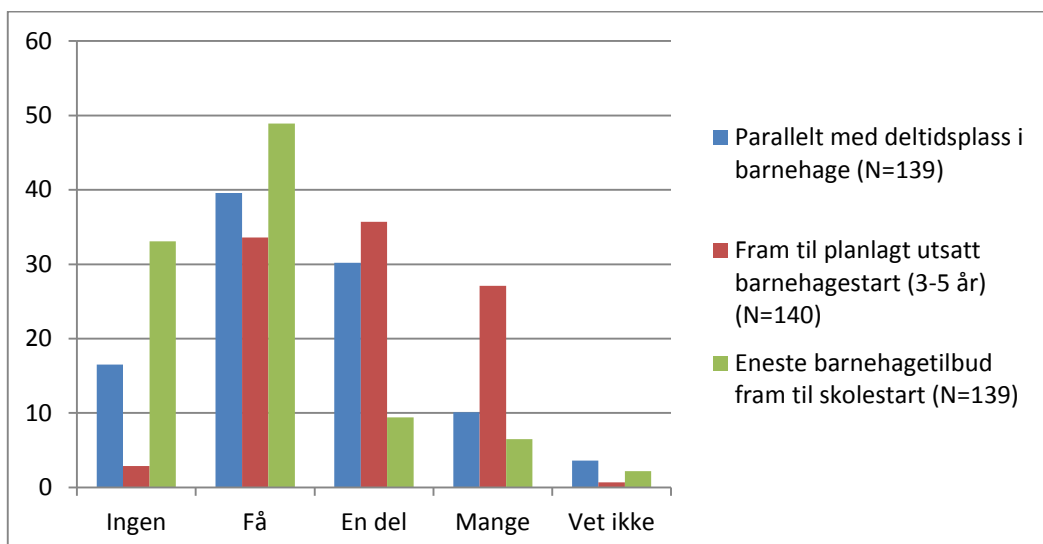
- Hvor store grupper som bruker den åpne barnehagen på ulike måter (spørsmål 30)
- Hvilke aktiviteter som gjennomføres i den åpne barnehagen med tanke på å lette overgangen til ordinær barnehage (spørsmål 31)
- I hvor stor grad de mener deres åpne barnehage fungerer som et tilbud som bidrar til at flere barn søker om barnehageplass (siste del av spørsmål 14)

To av tre respondenter svarer at mange av deres brukere er i fødselspermisjon eller i en situasjon der de venter på lovfestet barnehageplass. Disse to gruppene er til stede i noen grad i samtlige av barnehagene i undersøkelsen (figur 4.11).

Figur 4.11: Svarfordelingen når respondentene blir bedt om å anslå hvor store grupper av brukerne av den åpne barnehagen som er i fødselspermisjon (barnet er 0-1 år) eller venter på lovfestet barnehageplass (barnet er 1-2 år). Tallene på y-aksen angir prosentandel.

Det er noe mer variasjon mellom barnehagene når det gjelder hvor store grupper som bruker barnehagen parallelt med deltidsplass i ordinær barnehage, fram til en noe utsatt barnehagestart eller som eneste tilbud fram til barnet skal begynne på skolen (figur 4.12).

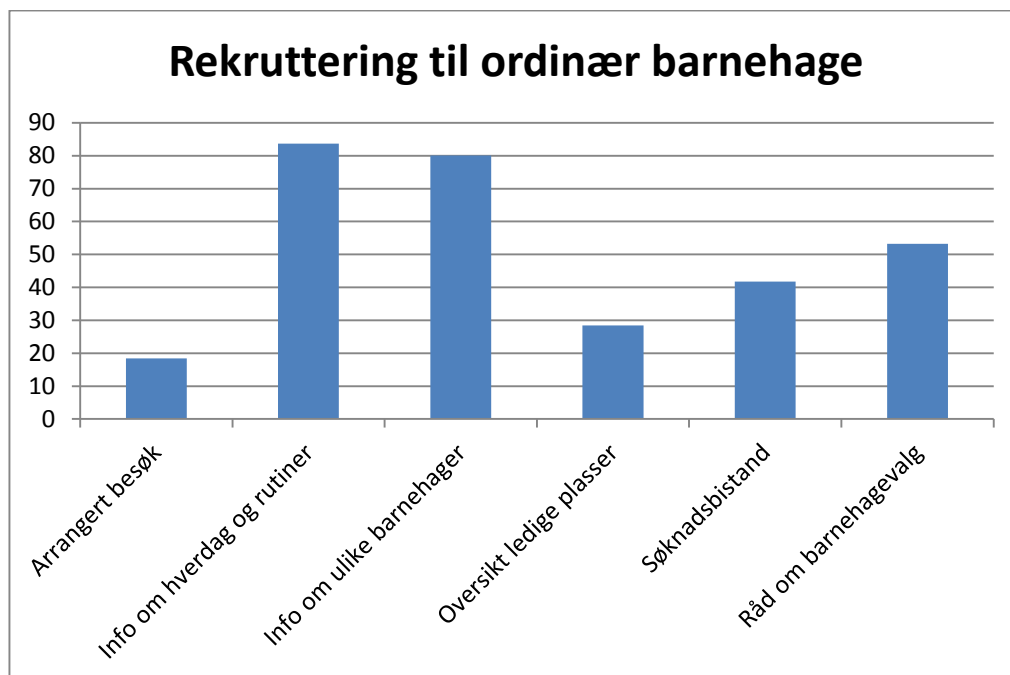

Figur 4.12: Svarfordelingen når respondentene blir bedt om å anslå hvor store grupper av brukerne av den åpne barnehagen som har deltidsplass i annen barnehage, som bruker tilbudet fram til utsatt barnehagestart (3-5 år) og som eneste tilbud fram til skolestart. Tallene på y-aksen angir prosentandel.

I spørsmål 31 spør vi respondentene om barnehagen deres har gjennomført følgende aktiviteter rettet mot rekruttering til/overgang til ordinær barnehage de siste tre månedene:

- Arrangert besøk til ordinær barnehage
- Fortalt foreldrene om hverdag og rutiner i ordinær barnehage
- Fortalt foreldrene om ulike barnehager i kommunen
- Framskaffet oversikt over ledige barnehageplasser i kommunen
- Hjulpet til med å fylle ut søknad om barnehageplass
- Gitt råd om hvilken barnehage foreldrene bør søke plass i

Figur 4.13 viser at fire av fem åpne barnehager har informert om barnehagehverdagen og rutinene i ordinær barnehage og om de ulike barnehagene som finnes i kommunen. Halvparten har gitt foreldrene i den åpne barnehagen råd om barnehagevalg og 40 prosent har hjulpet til med å skrive søknad om barnehageplass. Å arrangere besøk til ordinær barnehage er mindre vanlig – under 20 prosent har gjort dette. Nesten 30 prosent av de åpne barnehagene oppgir at de har skaffet oversikt over ledige barnehageplasser til brukerne av åpen barnehage.

Figur 4.13: Oversikt over ulike aktiviteter rettet mot rekruttering/overgang til ordinær barnehage, gjennomført i de åpne barnehagene siste tre måneder. Tallene på y-aksen angir prosentandel. N=141.

I kommentarfeltet til spørsmål 31 der respondentene blir bedt om å skrive ned andre ting de gjør som kan gjøre det lettere å søke barnehageplass, nevnes følgende konkrete aktiviteter:

- Informasjonsmøte i barnehagen om søknad om barnehageplass
- Henvise aktuelle familier til kommunal barnehageveileder

- Bistand til å finne ut hvilken barnehage som ligger nærmest hjemmet og er mest praktisk med tanke på transport, åpningstid etc.
- Oversetting av søknadsskjema og svar på søknad til engelsk
- Arrangerer møter med tolk (i samarbeid med helsestasjonen) i tilfeller der det anses som spesielt viktig at barnet kommer i barnehage
- Arrangert temakafè om barnehagesøknad, der kommunal barnehagekonsulent deltok
- Oppfordrer familier til å dra på besøk til aktuelle barnehager
- Ringe rundt til barnehager og til opptakskontoret for å høre om ledige plasser utenom hovedopptaket

Kommentarene viser at en del av barnehagene er opptatt av å understøtte overgangen til ordinær barnehage, og flere «målretter» denne innsatsen mot grupper de mener trenger den:

En del av våre besøkende ønsker ikke plass før barna fyller 2 år. Vi framsnakker ordinære barnehager og hjelper utrygge foreldre til å bli bedre rustet til å søke barnehageplass. Vi bruker spesielt mye tid i forhold til flerkulturelle familier og legger mye vekt på språkutvikling, vennskap og mestring i forhold til skolestart

Fokus på å informere de som vet minst og som trenger fast plass mest.

Har spesielt oppfordret og hjulpet fremmedspråklige til å søke barnehageplass. Har fortalte mødre om viktigheten av at de får gå i barnehage.

Vi drifter åpen barnehage tilnærmet ordinær barnehage dette er med å gi foreldre et positivt innsyn i barnehagedrift og å gi barna en mykere overgang til barnehagetilværelsen. Eksempelvis ved inndeling av dagen, samlingsstund, førskolegruppe, mat, utetid etc. Vi har besøkt ordinær barnehage sin uteplass (5 mnd siden). [...] Har også gitt råd til foreldre som lurer på liten/stor barnehage, liten/stor avdeling, søsken på samme avdeling etc.

Snakker mye om barnehage og søk på plass i barnehage i forkant av søknadsfrist.

Prøvd å motivere fremmedspråklige foreldre til å la barna begynne i ordinær barnehage

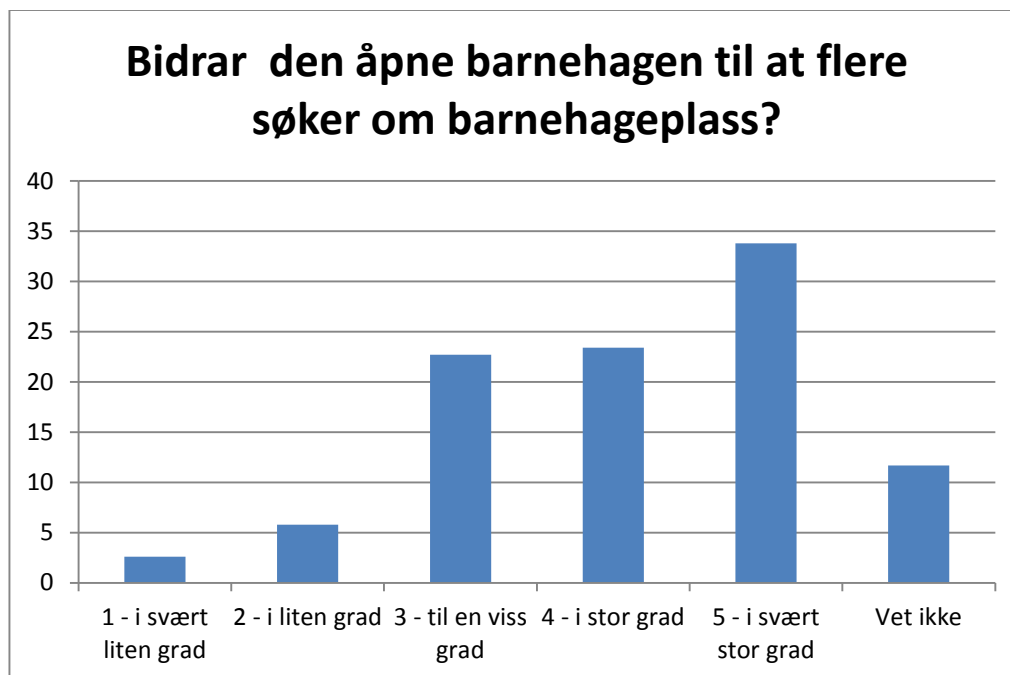
Når vi ser at et barn har bedre utbytte av en ordinær barnehage oppmuntrer vi foreldre til å søke ordinær barnehage.

Andre ser heller dette som noe brukerne av åpen barnehage ordner seg imellom:

Vår brukergruppe har ikke uttrykt behov for kollektiv hjelp på dette feltet. Mange slike behov løses ved at brukerne hjelper hverandre. I tillegg har vi aldri sett på dette som vår oppgave.

Foreldre seg imellom snakker sammen om hvilke barnehager de har tenkt å søke på og veksler erfaringer om de ulike barnehagene

Respondentenes vurderinger av hvorvidt deres barnehage fungerer som et tilbud som bidrar til at flere barn søker om ordinær barnehageplass viser relativt stor variasjon (figur 4.14).

Figur 4.14: Oversikt over svarfordelingen på spørsmål om i hvor stor grad respondenten mener barnehagen bidrar til rekruttering til ordinær barnehage. Tallene på y-aksen angir prosentandel. N=154.

Dersom en ser på gjennomsnittssvarene på spørsmålet som er presentert i figur 4.14 blant barnehager med ulikt eierskap, ser vi at de som leder kommunale åpne barnehager i snitt har større tro på at barnehagen deres bidrar til at flere søker ordinær barnehageplass. I menighetsbarnehagene vurderes denne effekten som klart lavere, mens den sammensatte gruppen med andre eiere (foreldre, bedrifter, ideelle organisasjoner og enkeltpersoner) er i en mellomposisjon (tabell 4.3).

Tabell 4.3: Gjennomsnittsverdi for svar på spørsmålet om i hvor stor grad den åpne barnehagen fungerer som «Et tilbud som bidrar til at flere barn søker om barnehageplass i ordinær barnehage» (spørsmål 14), etter hvem som eier barnehagen. Svarene er gitt på en skala fra 1 (i svært liten grad) til 5 (i svært stor grad). Forskjellene mellom de tre eiergruppene er signifikante (ANOVA/F-test).

Eierskap	Gjennomsnitt	N	Standardavvik
Kommunal	4,24	68	,848
Menighet/trossamfunn	3,27	37	1,194
Andre typer eierskap	4,00	30	1,083
Total	3,92	135	1,079

Kommentarer i forbindelse med dette spørsmålet indikerer at åpen barnehage kan fungere og oppfattes både som en arena for **tilvenning til**, et **alternativ til** og en **rekrutteringsarena for** ordinære barnehager – alt etter hvem man er. Mens fremmedspråklige ofte trekkes fram som potensielle kandidater for rekruttering, framstår åpen barnehage mer som en tilvenningsarena eller sågar et alternativ til tidlig barnehagestart for andre grupper:

Flere familier med utenlands opprinnelse blir oppmuntret og blir informert om det vanlige barnehagetilbudet i kommunen. Vi ser at dette `ufarliggjør` barnehagene og de velger å oppsøke disse. Enkelte norske familier, som kjenner til de norske barnehagene, velger gjerne å være hjemme litt lenge med barna sine i den første perioden - kvalitets tid!

Det kan være at noen av våre nye landsmenn velger å søke ordinær barnehage etter å ha vært i Åpen barnehage, men de aller fleste ønsker en vanlig barnehage uavhengig om de har vært hos oss eller ikke. Mange ønsker å være lenger hjemme (til barnet er ca 2 år) siden de har mulighet til å komme hit.

Vi er et viktig førstemøte med barnehage for mange, og gir et godt innblikk i hvordan barnehage er. Vi kan derfor gi særlig flerspråklige muligheten til å bli trygg på barnehage som organisasjon og dermed være en døråpner til ordinær barnehage for disse barna.

I forhold til at flere søker ordinære bhg plass: noen minoritetsspråklige gjør nok det, de blir kjent med bhg hos oss, bhg blir ufarliggjort, de får hjelp til å søke. En del norske utsetter gjerne bhg start en liten stund fordi de har et alternativ. En del som ikke får bhgplass der de ønsker, bruker åpen bhg som alternativ til de får den bhgplass de ønsker.

Jeg har jobbet i Åpen barnehage i fem år, og flere av de faste brukerne har startet i ordinær barnehage etter at de har bruke åpen. Mitt nærmiljø har svært høy andel av innvandrere og mange trenger hjelp til å bli trygge på at barnehage er et godt tilbud for barna deres. Jeg har også ved flere anledninger hjulpet til med å fylle ut barnehagesøknad, både på nett og på papir

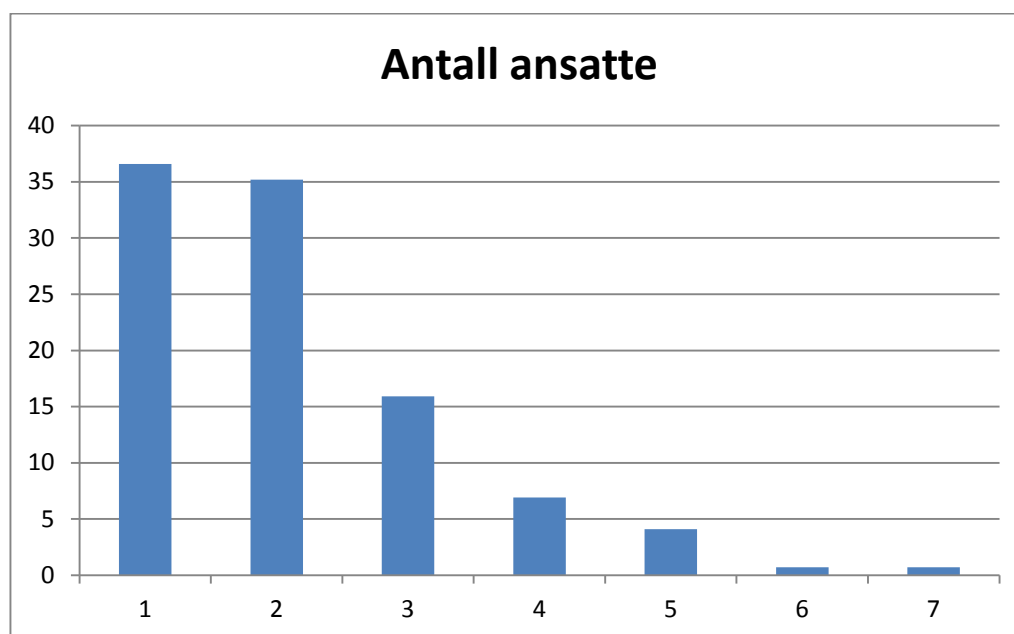
Har drevet barnehage siden 1993 og har aldri opplevd tilbudet som «oppvarming» til barnehagestart. Har aldri sett på det som dette, men som en barnehageform med egenverdi bygget på åpen barnehagen egentlig intensjon.

Mange av brukerne i åpen barnehage søker på plass i ordinær barnehage, uten at vi kan si at det er åpen barnehage som styrer det. Men det er trygt for barna når de kommer til vår barnehage og møter igjen de to som er i åpen.

Tidligere var det mange familier som valgte annerledes, nå søker de fleste seg til ordinær barnehage. Mange kommer hit for å bli trygge på barnet i møtet med andre voksne og barn, og få innblikk i hva barnehage kan være og tilvenne barnet til noen kjente barnehagerutiner og aktiviteter.

4.10 Ansatte i åpne barnehager

Figur 4.15 gir en oversikt over antall ansatte i de åpne barnehagene i undersøkelsen. Drøye to tredjedeler av barnehagene oppgir at de har en eller to ansatte. I de 145 åpne barnehagene som har gitt et svar på dette spørsmålet er det til sammen ansatt 307 personer.

Figur 4.15: Antall ansatte i de åpne barnehagene i undersøkelsen. Tallene på y-aksen angir prosent. N=145.

I gjennomsnitt disponerer de åpne barnehagene 0,9 årsverk (standardavvik 0,77 årsverk). En barnehage oppgir at tilbudet drives uten ansattressurser. 70 prosent av barnehagene har mellom 0 og 1 årsverk, mens 6 prosent har mer enn to årsverk. Til sammen har de 131 åpne barnehagene som har svart på dette spørsmålet 117,5 årsverk.

25 barnehager oppgir at de i tillegg har frivillige medarbeidere knyttet til drifta. To av disse barnehagene er kommunale, 14 av dem er menighetsbarnehager. Antallet frivillige medarbeidere varierer fra 1 (det vanligste) til 10.

32 barnehager oppgir at de har andre typer medarbeidere (tilrettelagt arbeidsplass, praksisplass etc.), enten på fast basis eller i perioder av året. 16 av barnehagene med denne typen medarbeidere er kommunale. I de aller fleste tilfellene dreier dette seg om en person, men spennet i svarene er fra 1-5.

Kommentarene antyder at det gjøres mange lokale tilpasninger for å kunne utnytte stillingsressursene best mulig. Åpne barnehager som er en del av en ordinær barnehage kan sambruke stillingsressurser med «moderbarnehagen»:

Personalet jobber i den ordinære barnehagen og er en del av den. 20 prosent blir hver uke prioritert å være en del av personalet i åpen bhg og 20 prosent av annen ansatt blir da satt inn. Det er en fast i åpen barnehage hver gang. Leder i bhg har åpen barnehage inn i sin andre arbeidsoppgaver og er ikke definert hvor mye tid som brukes på dette.

Hvert år søker vi om ekstra ressurser i forbindelse med fremmedspråklige barn. Da pleier vi å hyre inn vikar som settes til denne jobben. I tillegg har koordinator på det ene familiesenteret 20 prosent stilling i barnehagen, men lønnes da av helse.

I tillegg til pedagogisk leder, har vi styrer, minoritetsansatt assistent og ekstra ansatt når språkgruppe. Vi har personer inne i arbeidspraksis; APS (arbeidspraksis i skjermet virksomhet) og springbrett kandidat (et eget jobb kvalifiseringsprosjekt i avdelingen. Skal gi arbeidserfaring og språkpraksis) I tillegg har vi helsesøster som kommer inn annenhver uke og har «foreldrehalvtimen».

Medarbeidere i den ordinære barnehagen jobber i Åpen barnehage ved behov.

Pedagogisk leder driver nå Åpen barnehage alene. I tillegg har hun 49 prosent stilling i korttidstilbud i barnehagen. Disse to bruker samme lokaler.

Det er en del respondenter som gir uttrykk for at en gjerne skulle hatt flere ansatte og større stillingsressurs i den åpne barnehagen, for å kunne gi et godt tilbud til brukerne:

Måtte kutte i bemanning etter å ha mistet tilskudd fra kommunen. Fikk tidligere for 30 barn. Etter en stund med minimumsbemanning skal vi nå få noe timebetalt hjelp i uken.

Vi kunne nok ønsket en assistent noen timer pr dag. Vi har så mange praktiske arbeidsoppgaver i løpet av en dag slik at vi ikke får nok tid til de brukerne som trenger det. Kompetansen vår bli ikke utnyttet på en fullverdig måte.

Frivillige medarbeidere og andre typer medarbeidere som ikke er ansatt på vanlig vis kommer fra mange ulike hold:

Vi har 4 frivillige som jobber i den åpne barnehagen. Disse er fordelt på de 3 dagene barnehagen er åpen. Vi har også i perioder av året studenter som jobber hos oss.

Vi har hatt studenter fra HIØ, tilrettelagt arbeidsplass, praksisplass for norskopplæring, sykepleiestudent, helsesøsterstudent.

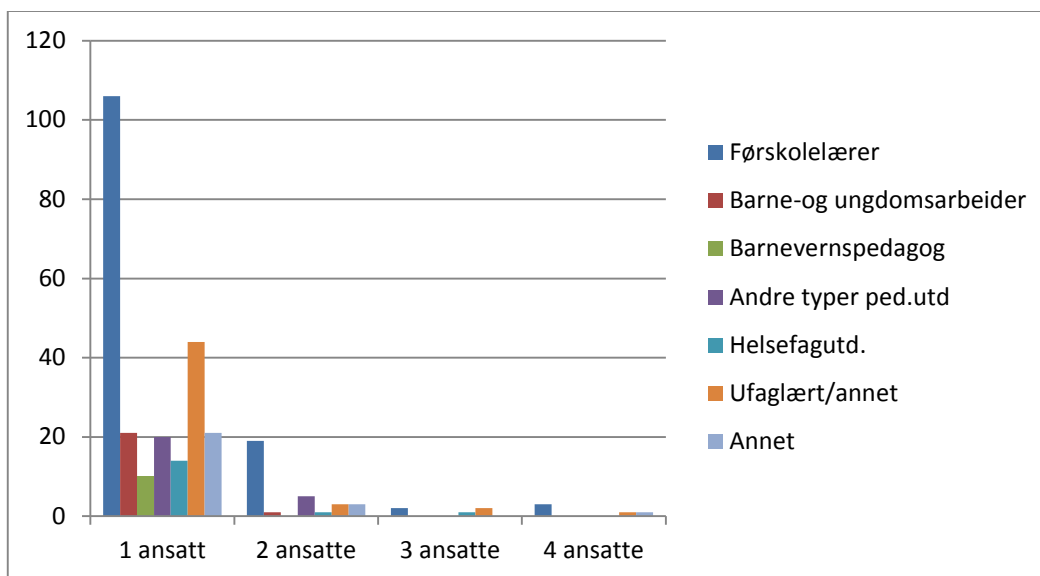
Vi skal i gagn med samarbeide med frivillighetssentralen for å se på dette med frivillige / utplassering i den åpne barnehagen.

4.10.1 Kompetanse og kompetansebehov hos ansatte

Av 146 respondenter som svarer på minst ett av spørsmålene om type utdanning hos medarbeiderne (spørsmål 34), oppgir 131 at barnehagen har en førskolelærer blant medarbeiderne. Av de resterende 15 oppgir en barnehage at de har barnevernspedagog blant ansatte, og 9 at de har minst en medarbeider med andre typer pedagogisk utdanning. En oppgir dessuten at barnehagen har en barnehagelærer.

Førskolelærer og ufaglært/annen type utdanning er de kategoriene flest barnehager oppgir at de har blant sine ansatte. 24 respondenter oppgir at barnehagen har mer enn en førskolelærer blant sine ansatte (figur 4.16). Ved 33 barnehager oppgir respondentene at en eller flere førskolelærere har mer enn 50 prosent stilling. Det er imidlertid mange som ikke har oppgitt antall med mer enn 50 prosent stilling.

Av andre typer utdanning er det 24 barnehager som oppgir at de har personale med andre typer pedagogisk utdanning, og 22 som har personale med barne- og ungdomsarbeider fagbrev.

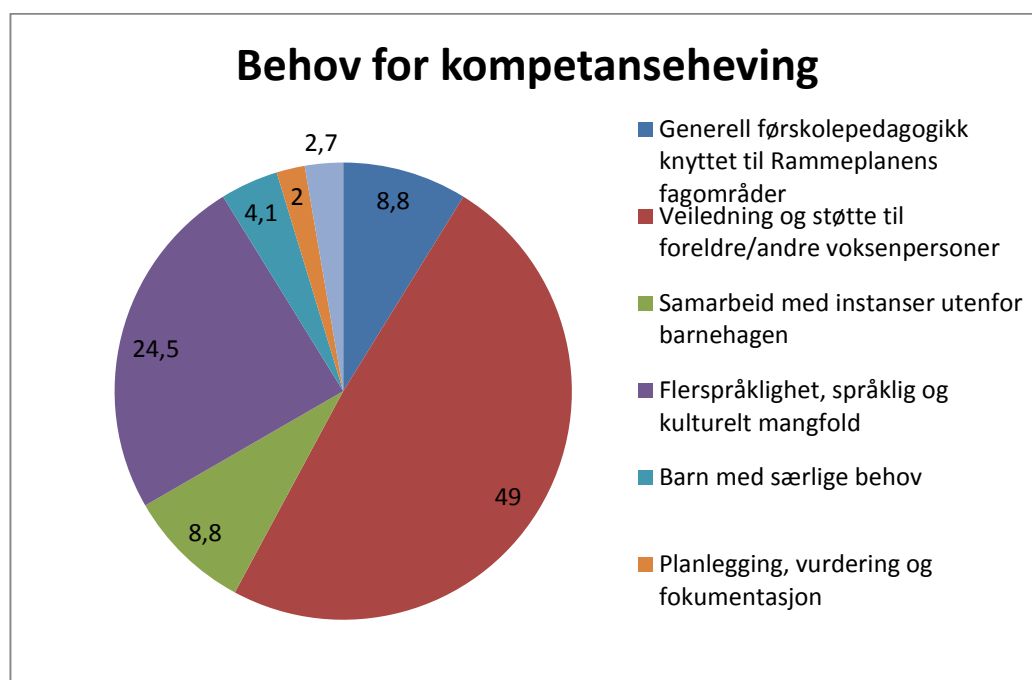

Figur 4.16: Oversikt over antall medarbeidere (uavhengig av stillingsandel) med ulike typer utdanning i de åpne barnehagene i undersøkelsen. Tallene på y-aksen er antall barnehager.

Vi ba respondentene utdype hvilke andre typer utdanning som finnes blant ansatte i den åpne barnehagen. Følgende yrker/yrkesgrupper/utdanninger nevnes (her har vi ikke tatt med de yrkeskategoriene vi spør etter i spørsmål 34, selv om disse også nevnes i svarene):

- Fysioterapeut (nevnes av relativt mange)
- Ergoterapeut
- Agronom
- Husdyrlærer
- Sosionom/diakon
- Bioingeniør
- Ernæringsfysiolog
- Postbetjent
- Prest
- Økonomi og administrasjon
- Familieterapeut
- Musikkterapeut
- Kantor
- Kokk
- Kateket
- Politi
- Litteratur
- Arkitektur
- Samfunnsviter
- Skogindustri
- Tannlegeassistent

Halvparten av respondentene oppgir at det største behovet for kompetanseheving i den åpne barnehagen er knyttet til veiledning og støtte til foreldre og andre voksenpersoner (figur 4.17). En av fire prioriterer kompetanseheving innen fremmedspråklighet, språklig og kulturelt mangfold. I kommentarene til spørsmålet skriver en del at de synes det er vanskelig å velge bare ett alternativ, slik de ble bedt om: Barnehagen har behov for kompetanse på flere felt. At en ønsker seg kompetanseheving både innen foreldreveiledning og innen fremmedspråklighet går igjen hos flere.

Figur 4.17: Oversikt over respondentenes opplevde behov for kompetanseheving i den åpne barnehagen på ulike felt. Tallene i figuren angir prosentandeler. N=147.

Noen av kommentarene gir innsikt i hvorfor respondentene mener kunnskap om foreldreveiledning er viktig, og hva de vil gjøre for å få det:

I vår bhg er barna svært små, og arbeidet med dem foregår i stor grad «gjennom foreldrene» - Foreldrene er den trygge basen.

Vi skal øke vår kompetanse på å jobbe etter trygghetssirkelen (Sircle of security) og å kunne bruke denne som et veiledningsverktøy i samtaler med foreldrene.

Veiledning av foreldre på bakgrunn av observasjon av samspeillet med barnet representerer et viktig fokusområde. Å korrigere og trygge foreldrene i rollen er viktig for barnets utvikling. Økende kompetanse på dette området er meget viktig.

Åpen barnehage bør anerkjennes som møteplass for småbarnsfamilier. Styrk kompetansen i Åpen bhg som en arena hvor foreldreveiledning er aktuelt og naturlig.

4.11 Foreldreveiledning

I spørreundersøkelsen har vi skilt mellom organisert (spørsmål 37) og uformell foreldreveiledning (spørsmål 38) i den åpne barnehagen. I løpet av uka før spørreskjemaet ble utfyllt har **organisert foreldreveiledning**, forstått som temamøter, veiledningsgrupper, besøk/foredrag av fagpersoner eller liknende, foregått i 31 prosent av de åpne barnehagene i undersøkelsen. Aktiviteter som nevnes er:

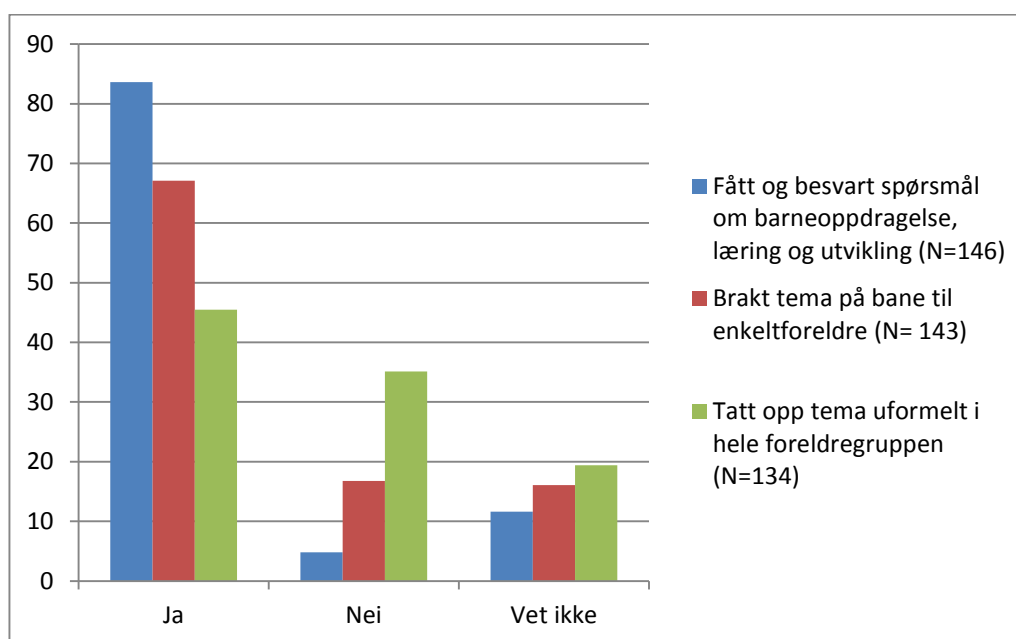
- Besøk fra
  - o helsestasjon/familiesenter
  - o biblioteket/barnebibliotekar
  - o Home start
  - o Barnefysioterapeut
  - o Spesialpedagog
  - o Kommunens barnehageadministrasjon (infomøte)
  - o Tannpleier/tannklinikk
  - o Kompetanseteam i foreldreveiledning
  - o Brannstasjon med fokus på brannvern hjemme
- Ulike typer kurs for foreldre relatert til
  - o Mat, helse og ernæring
  - o Førstehjelp
  - o Depresjonsmestring
  - o Kurs hold av personell fra helsestasjon og familiesenter
  - o Språkkurs for foreldre
  - o Tegn til tale
- Ulike former for temamøter, forum, veiledningsgrupper etc. der en behandler følgende tema:
  - o Mat, søvn, grensesetting etc.
  - o ICDP⁹
  - o forebyggende barnevern og tidlig innsats
  - o positiv ledelse av barn
  - o mobbing
  - o Betydningen de voksne har i barns liv
  - o barn under 1 år i barnehagen
  - o språk og språkutvikling (for internasjonale foreldre)
  - o Temakafe i samarbeid med kulturskolen
- Månedlige dialogmøter (på norsk/engelsk) om tema foreldre selv velger (mat, søvn, tidsklemme, parforhold, tilvenning i barnehage...)

---

⁹ Forkortelsen ICDP forklares ikke av respondentene som bruker den, men vi antar de refererer til International Child Development Programme: *International Child Development Program (ICDP)* er et enkelt, helsefremmende og forebyggende program som har som mål å styrke omsorgen og oppveksten for barn og unge. Det retter seg mot omsorgsgivere og skal styrke deres omsorgskompetanse. (kilde: <http://www.icdp.no/om-icdp>, lesedato 6. april 2014).

- Infomøter om barnehageopptaket
- Samtaler for foreldre med minoritetspedagog om språkutvikling
- Kvinnegruppe for innvandrere
- Babymassasje
- Markering av morsmålsdagen med faglig innhold

Når det gjelder **uformell foreldreveiledning** innen tema som barneoppdragelse, læring og utvikling, så svarer 84 prosent at de har fått og svart på spørsmål knyttet til dette i løpet av siste uke (figur 4.18). To av tre oppgir også at personalet har brakt disse temaene på bane overfor enkeltforeldre i åpen barnehage. 45 prosent har tatt opp tema om barneoppdragelse, læring og utvikling i hele foreldregruppen samlet, f. eks i forbindelse med en kaffepause eller liknende.

Figur 4.18: Svarfordelingen på spørsmål om uformell foreldreveiledning i den åpne barnehagen. Tallene på y-aksen er prosentandeler.

Tema som nevnes i kommentarene til spørsmål 38 om uformell foreldreveiledning er:

- Søvn, søvnhygiene og gode rutiner rundt legging etc.
- Språk og språkutvikling
- Flerspråklighet og utfordringer knyttet til dette
- Forhold til søsken (ulikheter, sjalusi)
- Trass, selvstendighet og vilje
- Barns regulering av egne følelser
- Barneoppdragelse
- Ulike foreldre- og oppdragerstiler
- Grensesetting og tydelighet
- Mat/kosthold,
- Måltider, spising og drikking

- Sosial kompetanse/utvikling [barnets evne til å omgås og forholde seg til andre barn og voksne]
- Læring og kognitiv utvikling
- Motorisk utvikling
- Mediebruk (barnas og foreldrenes mens barna er til stede)
- Trygghet og forutsigbarhet
- Samspill med foreldre
- Påkledning til alle årets tider
- Selvtillit og mestring
- Barn og sorg
- Belønne barn eller ikke?
- Fysisk aktivitet
- Sykdom, plager og barn med spesielle behov

Spesielt grensesetting, søvn/legging og matstell/spising synes å være relativt vanlige tema for uformell foreldreveiledning. Under bringer vi noen av kommentarene som utdyper hvordan veiledning foregår og hvordan respondentene tenker rundt dette:

Avvenning av melk om natten, når kan barnet sove på eget rom, hvilken mat bør barnet få, når bør barnet legges, grensesetting, når er det trygt for barnet og reise på overnatting, sykdom, utvikling både språklig og motorisk. Vi er så heldig å ha leger, helsesøster, jordmor, barnevernspedagoger som brukere så det blir gode samtaler og veiledning hver dag.

Tema som ofte kommer opp i plenum er: nattesoving, spising, hva gjør jeg når barnet mitt tar fra andre leker? dytter? Når kan jeg forvente at barnet mitt beg. å krabbe, gå, snakke o.l.

Opplever at det interessante temaet i åpen bhg er «Barna» og «foreldrerollen» Foreldre er opptatt av sitt barns utvikling, og sin foreldrerolle. De sammenligner og tipser hverandre. De snakker også mye om ernæring. Det handler om å etablere gode rutiner fro trygghet, lek og læring.

Foregår løpende dialog med forelder gjennom hele dagen

Vi har ikke kaffepause, men felles lunsj. Da sitter barna der også, og det er ikke tiden for diskusjoner om barneoppdragelse. Vi snakker heller med foreldrene enkeltvis eller to-og-to når barnet leker et annet sted, og foreldrene har spurt om råd.

Foreldrene seg imellom deler ofte opplevelser og erfaring, mange har barn i samme alder.

Veiledning gis ofte en til en i samtale. Gjerne der foreldre spør, men også ved gitte anledninger. For eksempel flerspråklige og hvilket språk snakker man til barnet hjemme. Veiledning kan være alt fra hva barna bør ha på seg til hva man

kan forvente at barna mestrer. Gode tips deles gjerne i samling, eks nå skal vi ta barna på fanget, alle trenger å bli berørt osv. Typisk tema for veiledning kan være mat og søvn, eks. hvordan få barnet til å sovne. Foreldre kan også synes det er vanskelig å ikke innfri alle barnets ønsker, og vi kan støtte og veilede foreldre på dette. Vi har prøvd (lenge siden) å ha tema/ veiledning for hele gruppen samtidig på dagtid, men det syntes vi var mindre vellykket med tanke på at det var vanskelig å både ha et øye på barna og få med seg hva foredragsholderen sa.

Vi veileder og svarer på spørsmål fra foreldre flere ganger i uken og gjerne flere ganger for dagen. Denne veiledningen kan gå på danning og `oppdragelse`. Det kan gå på den kognitive læringen til barnet, den sosiale kompetansen, søvnrytme, mat og næring, tiltak i nærmiljøet, aktiviteter i nærmiljøet, det kan komme spørsmål fra foreldre som har barn med spesielle behov. Vi svarer og veileder så godt vi kan. Har vi selv vanskeligheter med å gi svar, har vi tett kontakt med rettleierteamet i kommunen som hjelper oss med hvordan vi videre skal gå frem. Er det saker som må meldes videre til de ulike instanser som PPT, BUP eller barnevern, gjør vi det.

4.12 Andre kommentarer

Helt til slutt fikk respondentene i undersøkelsen anledning til å kommentere andre forhold knyttet til åpne barnehager, og ta opp ulike tema som de følte ikke ble dekket av spørsmålene i spørreskjemaet. 55 personer skrev en avsluttende kommentar her (vedlegg 9). Kommentarene kan grovt sett deles inn i tre kategorier:

- De som dreier seg om betydningen av tilbudet som gis i åpen barnehage, for ulike grupper brukere. 31 kommentarer.
- De som kommenterer rammebetingelsene som åpen barnehage drives under (retningslinjer, økonomi etc.). 17 kommentarer.
- De som kommenterer andre, mer tilfeldige ting (f. eks utdyper tidligere spørsmål i skjemaet, kommenterer prosjektet/spørreskjemaet etc.). 9 kommentarer.

Antallet kommentarer av hver kategori summeres til 57 da to respondenter kombinerer kommentarer om tilbudets betydning og rammebetingelser.

4.12.1 Tilbudets betydning for brukere og samfunn

Kommentarene knyttet til hva åpen barnehage betyr for brukerne vitner om stort engasjement og entusiasme for denne barnehageformen blant respondentene. Mange er opptatt av at åpen barnehage har **betydning både for barn og for voksne**, og mange trekker fram spesielt **familier med opprinnelse i en annen kultur enn den norske**:

Vi ser at barn og voksne knytter vennskap og sosiale relasjoner. Vi ser at den åpne barnehagen er en viktig integreringsarena for de minoritetsspråklige. Vi får

tilbakemeldinger på at overgang barnehage går bedre etter de har benyttet åpen barnehage. Vi har samme dagrytme og innhold som de ordinære barnehagene.

Etter å ha jobbet i åpen barnehage har jeg bare sett hvor viktig arena det er for mange som ikke har nettverk, fremmedspråklige som møter andre norske og ser og lærer, kan si mye om dette. I tillegg har vi et åpent tilbud for kreftsyke, som utenom denne daglige driften. Kunne sagt mye om åpen barnehage sin betydning i samfunnet.

Foreldreveiledning nevnes hyppig som et viktig bidrag den åpne barnehagen gir til brukerne. Respondentene peker på at foreldreveiledningen av barn og foreldre i «her-og-nå-situasjoner» i den åpne barnehagen, sammen med treningen i sosialt samvær og relasjoner som barnet får, gir en god utrustning på veien videre.

Åpen barnehage egner seg særlig til å bygge nettverk familier imellom, til tidlig innsats i familier, til veiledning og støtte i foreldrerollen, som overgangsarena til ordinær barnehage, til møteplass for familier som velger å vente med ordinær barnehage (gjerne store familier og minoritetsspråklige).

Åpen barnehage er en fantastisk arena for veiledning av foreldre i her og nå situasjoner. De barna som kommer jevnlig blir godt rustet til å takle overgangen fra å være hjemme til ordinær barnehage. De får mange gode opplevelser sammen med andre barn og voksne. Det er mange små barn som kommer. De ansatte og foreldrene veileder og hjelper de spesielt i forhold til sosial kompetanse.

Mulighetene en har til å **fange opp familier som av ulike årsaker sliter** med hverdag, helse eller oppdragelse framheves også:

Det er et svært viktig tilbud i vår mangfoldige bydel. Her sluses de inn i et godt tilrettelagt tilbud med kanaler ut til barnehage, helsestasjon og tverrfaglig ressurscenter.

Noen av respondentene reflekterer rundt at betydningen av den åpne barnehagen ikke må reduseres til en «forberedende øvelse» til vanlig barnehage, og de påpeker den unike rollen barnehagen kan spille overfor foreldre som sliter med språkproblemer, usikkerhet eller andre ting. De er opptatt av mulighetene en har i åpen barnehage, fordi foreldrene også er til stede sammen med barna sine, og de er opptatt av å kunne støtte utsatte grupper av foreldre. Følgende to fyldige kommentarer illustrerer dette:

Åpen barnehage har en enorm verdi i seg selv. Ikke bare som en «øvelse» for barna før de begynner i vanlig barnehage. Her kan foreldrene være en del av barnas hverdag, vi som personale har en unik mulighet til å se samspillet mellom mor og barn. De minoritetsspråklige får bli kjent med andre mødre i område. De får praktisere norsk gjennom å snakke med personalet og andre voksne. Være med på sang/samlingsstunder. Lære norske barnesanger, rim og regler. Samt mye, mye mer !!!! Alle minoritetsspråklige skulle fått tilbud om åpen barnehage. Sender de barna i vanlig barnehage tidlig, så blir mange av mødrene sittende

hjemme. I åpen barnehage blir de kjent med andre og får et nettverk. Noe som er veldig viktig for trivsel og læring. Er mamma glad får barnet det bedre:-) (Mener ikke at de ikke skal i vanlig barnehage etterhvert, men den første tiden er det godt å få være sammen og treffe andre sammen)

Åpen bhg er ekstremt forebyggende og derfor vanskelig å måle effekten av tilbudet. Det er et sted der foreldre med spesielle behov for oppfølging, kan få delta sammen med andre uten at det er stigmatiserende. Det er et sted der foreldre får delta i en bhg hverdag sammen med sine barn, de får innsyn i hvordan en bhg hverdag er. de voksne lærer seg også sanger, eventyr, kultur osv og blir en del av et støttende, inkluderende nettverk. Dette er spesielt viktig i forhold til minoritetsspåklige. Personalet ser tydelig samspill mellom foreldre og barn og kan gi veiledning og oppfølging på både små og store saker. Voksne og barn får sammen delta i en meningsfull, rolig hverdag i en viktig fase i barns oppvekst. Vil også trekke frem at ja, åpen bhg er med på å gi et første inntrykk av hva bhg er, vi er med på å hjelpe med å søke ordinær bhg-plass, da med tanke på minoritetsspåklige barn. MEN det viktigste er at åpen bhg har en egenverdi! Viktig å også tenke at de dager, de perioder der det er få barn i åpen bhg: de dager er av stor verdi for de som kommer, personalet har ekstra god tid til brukerne de dagene

4.12.2 Rammebetingelser

Kommentarene knyttet til rammebetingelser handler om ressursrammer, økonomisk forutsigbarhet, forholdet til rammeplanen og andre formelle føringer i barnehage-sektoren. Det pekes blant annet på at åpne barnehager møter mange av de samme kravene som ordinære barnehager uten at en får det samme tilskuddet, og at en føler at den åpne barnehagens egenart ikke verdsettes høyt nok.

Det synes å være noe ulikhet mellom offentlig eide og private barnehager i hva de ønsker seg av endringer i rammebetingelsene, derfor har vi delt kommentarene inn etter eierform i presentasjonen under.

Flere private barnehager peker på at det er store forskjeller mellom kommunene i hvordan de finansierer de åpne barnehagene, og ikke minst i hva beregningen av drifts-tilskuddene baseres på:

Åpne barnehager mottar tilskudd fra kommunene på svært varierende grunnlag. Det vil for eksempel medføre at noen kommuner beregner tilskudd ut fra antall barn man er godkjent for med tanke på godkjent areal i barnehagen, mens andre beregner ut fra et gjennomsnittlig oppmøte per dag innenfor et gitt tidspunkt. Det finnes enda flere utregningsmodeller for tilskudd til åpne barnehager. Dette gir åpne barnehager svært varierende grunnlag for drift alt etter hvor barnehagen er plassert. Åpne barnehager der hvert enkelt barn telles hver dag, får mindre støtte de dagene barn er syke og må bli hjemme, og er også mer utsatt med tanke på værforhold. For eksempel er det mange som gruer seg til å kjøre ut hvis det er glatt, og man ikke må på jobb. Barnetallet kan derfor variere på grunn av

sykdom og værforhold, mens utgiftene er stort sett de samme. Det burde innføres nasjonale retningslinjer for hvordan åpne barnehager skal få beregnet tilskuddet fra kommunen. Dette kan være med å gi et riktigere grunnlag for drift for alle åpne barnehager. [menighetsbarnehage]

Vi ønsker svært gjerne at det fantes en egen rammeplan for åpne barnehager. Vi ønsker at det skal fremmes at dette er et sted for barn under skolealder, men OGSÅ et sted for foreldre som ønsker å bygge nettverk, få veiledning og sosialt samvær. Vi ønsker at åpne barnehager ikke skal være kjent for hvordan de skal telle barna og registrere barna som går der, men som er et sted der folk opplever å bli sett, opplever og få venner, der de får veiledning og kompetanse. Der barna utvikler seg til å bli sosialt og kognitivt sterke mennesker i trygge omgivelser. Vi håper på at det skal bli kjent at åpen barnehage gjør en innsats i forebyggende arbeid!!! [menighetsbarnehage]

Ja, mange! Bla. dette som har med registrering og telling av barn og voksne . Siden det ikke er felles retningslinjer for de som besvarer skjemaene vil dere få tall som ikke er sammenlignbare. Mangelfulle retningslinjer om krav/norm for bemanning i forhold til antall barn og voksne, og arealberegning. Mangelfull kunnskap om åpen barnehage hos de som utarbeider skjema som er felles for alle barnehager. Der opplever vi ofte at spørsmålene ikke er tilpasset åpne barnehager, og vi blir presset inn i system vi ikke helt passer inn i. Bla. Basil årsmeldingsskjema, kommunens skjema for skriftlig tilsynsrapport. Når kommune/ fylke eller stat ikke tar høyde for åpne barnehagers egenart, kan det bli mange utfordringer imøte med skjemaveldet som først og fremst er tilpasset ordinære barnehager. [menighetsbarnehage]

Det viktigste spørsmålet for de Åpne barnehagene er nok de økonomiske betingelsene som vi lever under. Disse viktige betingelsene for vår eksistens, blir ikke kartlagt i denne undersøkelsen. Vi kalles «barnehage». Vi driver etter de samme kriteriene som de ordinære barnehagene, og vi må blandt annet ha godkjent utdannet personale. Kravene er altså høye, men tilskuddet er marginal! Det er da også grunnen til at det kun er frivillige, veldedige organisasjoner uten økonomiske insentiver som driver private åpne barnehager. De åpne barnehagene trenger entydige Nasjonale retningslinjer blant annet for hvordan vi skal telle barn, - siden dette danner grunnlag for tildeling av tilskudd. Vi viser forøvrig til Nettverk for Åpne barnehager i Bergen og Omegn sin høringsuttalelse i forbindelse med NOU 2012:1 TIL BARNAS BESTE. [privat barnehage med «annen» eier]

Respondenter fra kommunale barnehager er opptatt av måter «sikre» midler til åpen barnehage på i møte med en presset kommuneøkonomi, der drift av åpen barnehage ikke er lovpålagt:

Åpne barnehager som tilbud bør i langt større grad synliggjøres i rammeplanen og barnehageloven og bør i høyeste grad vurderes om det bør lovpålegges som et

tiltak i kommunene. Det vil alltid være behov for en åpen bhg som det første trinn i hele utdanningsløpet. Åpne bhg er undervurdert!! Heia oss!!

Jeg mener vi må få Familiehus/tidlig innsats tiltak statlig rammet. Nå kutter kommuner og bydeler i disse så kostnadseffektive tilbudene fordi de ikke er lovpålagt og fordi kommunen kan når det ikke øremerkes penger til slikt arbeid. En svært kostbar løsning for norske barn og deres foreldre.

Ønsker at Åpen barnehage skal bli en del av helsestasjonens forebyggendeteam

5. OMFANG, BRUK OG TILBUD ETTER ORGANISASJONSFORM

I dette avsnittet skal vi se på noen sammenhenger mellom måten den åpne barnehagen er organisert og eies på, og omfang av tilbudet og bruksmønstre.

5.1 Variabler og analysemetode

Vi definerer disse begrepene på følgende måte, med utgangspunkt i det datamaterialet vi har fra spørreundersøkelsen:

- Organisasjonsform:
  - o Eierskap
    - kommunalt (49 prosent)
    - menighet/trossamfunn (30 prosent)
    - Andre typer eierskap (21 prosent)
  - o Organisering
    - Del av en ordinær barnehage (34 prosent)
- Omfang
  - o Uketimer åpent (gjennomsnitt 12,2 timer, standardavvik 6,6 timer)
  - o Total stillingsressurs i barnehagen (gjennomsnitt 0,9 årsverk, standardavvik 0,7 årsverk)
  - o Kapasitet (antall barn barnehagen er godkjent for. Gjennomsnitt 30 barn, standardavvik 14 barn)
- Bruksmønstre
  - o Anslått andel faste brukere (gjennomsnitt 61 prosent, standardavvik 23 prosent)
  - o Anslått andel fremmedspråklige brukere (gjennomsnitt 29 prosent, standardavvik 25 prosent)
- Årsplan
  - o Om barnehagen oppgir at de utarbeider årsplan (73 prosent)
- Foreldreveiledning
  - o Om barnehagen har gjennomført organisert foreldreveiledning (temamøter, veiledningsgrupper etc.) i løpet av de tre siste månedene (31 prosent)

5.2 Kommunal, menighetseid eller andre eiertyper

Det er ingen signifikante forskjeller i antall uketimer kommunale åpne barnehager, menighetseide barnehager og barnehager med andre typer eierskap har åpent. Det er heller ingen signifikant forskjell i gjennomsnittlig stillingsressurs knyttet til virksomheten mellom de tre kategoriene av eierskap.

Åpne barnehager som eies av menigheter/trossamfunn har imidlertid større kapasitet (godkjent for i gjennomsnitt 37,8 barn) enn barnehager med andre typer eierskap (gjennomsnitt 31,5 barn). Kommunale åpne barnehager har i gjennomsnitt lavest kapasitet (24,2 barn).

Andelen fremmedspråklige brukere er lavest i menighetsbarnehagene (i snitt 20 prosent) og høyest i de kommunale åpne barnehagene (34 prosent). Det er ingen signifikante forskjeller i andelen faste brukere mellom kommunale, menighetseide og andre åpne barnehager.

Mens så godt som alle menighetseide barnehager svarer at de utarbeider årsplan for virksomheten i den åpne barnehagen, oppgir bare cirka halvparten av de kommunale åpne barnehager at de gjør dette (tabell 5.1).

Tabell 5.1: Sammenhengen mellom barnehagens eierskap og om en utarbeider årsplan for virksomheten eller ikke. Kjikvadratet er 34,06 (signifikant på $p < .000$ -nivå) og Cramer's $V = 0,480$ (en sterk sammenheng).

Utarbeider årsplan		Eierskap			Total
		Kommunal	Menighet/ trossamfunn	Andre typer eierskap	
	Nei	35	1	3	39
		47,3%	2,2%	10,3%	26,4%
	Ja	39	44	26	109
		52,7%	97,8%	89,7%	73,6%
Total		74	45	29	148
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Det er ingen signifikante forskjeller mellom de åpne barnehagene etter eierform når det gjelder hvorvidt de har gjennomført organisert foreldreveiledning i løpet av siste uke.

5.3 Del av ordinær barnehage eller selvstendig enhet

Åpne barnehager som er en del av/avdeling i en ordinær barnehage har i snitt åpent noe færre timer i uka (gjennomsnitt 10,1 timer) enn barnehager som er selvstendig som barnehage (gjennomsnitt 13,3 timer i uka). Åpne barnehager som er en del av en ordinær barnehage har dessuten i snitt en total stillingsressurs på 56 prosent, mens snittet for selvstendige åpne barnehager er 104 prosent.

Kapasiteten i åpne barnehager som er en del av en ordinær barnehage er systematisk lavere (snitt 23,3 barn) enn i barnehager som har en selvstendig organisasjonsform (snitt 33,0 barn).

Det er en viss tendens til at andelen faste brukere (kommer minst en gang i uka over en periode på minst 2 måneder) er lavere i åpne barnehager som er en del av en ordinær barnehage (gjennomsnitt 54 prosent) enn i de øvrige åpne barnehagene (gjennomsnitt 63 prosent), selv om denne ikke er signifikant¹⁰. Det er ingen signifikant forskjell på andelen fremmedspråklige brukere i de to organisasjonsformene.

Halvparten av de åpne barnehagene som er en del av en ordinær barnehage oppgir at de utarbeider årsplan for virksomheten sin. Blant selvstendige åpne barnehager er denne andelen 85 prosent. Denne sammenhengen er signifikant og relativt sterk (Cramer's $V=0.369$).

40 prosent av selvstendige åpne barnehager har drevet organisert foreldreveiledning i løpet av siste uke før de besvarte undersøkelsen, mot 16 prosent av åpne barnehager som er en del av en ordinær barnehage (tabell 5.2).

Tabell 5.2: *Sammenhengen mellom barnehagens organisasjonsform og om en har drevet noen form for organisert foreldreveiledning i løpet av siste uke. Kjikvadratet er 9,34 (signifikant på $p<.00$ -nivå) og Cramer's $V=0,254$ (en moderat sammenheng).*

Har drevet organisert foreldreveiledning i løpet av siste uke		Avdeling i annen ordinær barnehage		Total
		Nei	Ja	
	Nei	56	43	99
		59,6%	84,3%	68,3%
	Ja	38	8	46
		40,4%	15,7%	31,7%
Total		94	51	145
		100,0%	100,0%	100,0%

---

¹⁰ $P=.072$

6. OPPSUMMERING

Kommunale og menighets/trossamfunnseide åpne barnehager utgjør henholdsvis 49 og 30 prosent av de åpne barnehagene i undersøkelsen. Cirka en av tre åpne barnehager er en del av/avdeling i en ordinær barnehage. I gjennomsnitt gir de åpne barnehagene et tilbud i litt over 12 timer i uka. Det er mest vanlig å ha åpent 2-3 dager i uka. Åpningstida har for de fleste vært stabil de siste tre årene. Tilbudet rettes vanligvis mot hele barnehagealderen fra 0-6 år, men datamaterialet indikerer at åpen barnehage i praksis benyttes mest av yngre barn og deres foresatte.

60 prosent av de åpne barnehagene tar betalt enten for oppmøte/deltakelse, eller for spesielle aktiviteter, mat eller materialer som brukes i barnehagen. Prisen varierer fra 10-60 kroner, men det er stor variasjon i prismodellene som brukes (hva man betaler for, hvem man betaler for, familiemoderasjoner, hensyn til spesielle grupper etc.).

Datamaterialet fra spørreundersøkelsen viser et stort mangfold i lokale tilpasninger og sambruk/utnyttelse av stillingsressurser, lokaler og andre fasiliteter, og et utstrakt samarbeid spesielt med helsestasjonene. Det er også innslag av andre typer driftstilskudd enn det ordinære kommunale barnehagetilskuddet.

Felles måltid, samlingsstund, sangstund og formingsaktiviteter er faste, ukentlige innslag i mer enn 70 prosent av de åpne barnehagene. Utelek og turer er fast innslag hos 35 prosent. Brukerne grupperes etter alder i halvparten av de åpne barnehagene, men en viss alderstilpassing av tilbudet synes å være vanlig også der en opererer med en gruppe. Babysang og babymassasje er vanlige innslag for de minste, språkgrupper for de mellomste og største og lesestund, gymaktiviteter og førskoleklubber rettes mot de eldste barna. Det utarbeides årsplan i 73 prosent av de åpne barnehagene.

På grunn av at registrering av brukere skjer på en lite enhetlig måte i de åpne barnehagene har vi ikke lyktes i å sammenstille noen oversikt over antall faktiske brukere av tilbudet. I gjennomsnitt har imidlertid de åpne barnehagene kapasitet for (godkjent for) 30 brukere, og 16 prosent har vært nødt til å avvise brukere i løpet av inneværende år på grunn av kapasitetsproblemer. Respondentene anslår at i snitt 60 prosent av brukerne er faste (minst en gang i uka over minst to måneder), og at 29 prosent av dem er fremmedspråklige (andre språk enn norsk, svensk, dansk, samisk og engelsk).

I snitt har barnehagene knyttet 0,9 årsverk til seg, og de største ansattgruppene er førskolelærere og ufaglærte.

Det er bred enighet om at de åpne barnehagene er et viktig møtested for både foreldre og barn, og at den åpne barnehagen representerer en arena der barn og voksne kan få gode opplevelser sammen. Svarene er mer spredt når det gjelder hvorvidt åpne barnehager fører til at flere barn søker om plass i ordinær barnehage, og det er de kommunale åpne barnehagene som i størst grad mener barnehagen har denne effekten. Samtlige barnehager i undersøkelsen har innslag av brukere som enten er i fødselspermisjon eller venter på barnehageplass mens barnet er 1-2 år, og to av tre barnehager oppgir at de har

mange av disse brukerne. En av tre barnehager oppgir derimot at de per i dag ikke har brukere som benytter åpen barnehage som eneste barnehagetilbud fram til skolestart. Å informere om hverdag og rutiner i ordinær barnehage og om ulike barnehager i kommunen synes å være relativt vanlig i åpen barnehage. Det er likevel betydelig variasjon i vurderingene av i hvor stor grad respondentenes åpne barnehage bidrar til at flere søker om barnehageplass.

Foreldreveiledning er det området ansatte i åpen barnehage i størst grad vil prioritere å heve kompetansen sin på, fulgt av flerspråklighet og språklig og kulturelt mangfold. 31 prosent av de åpne barnehagene har gjennomført organisert foreldreveiledning (temamøter, veiledningsgrupper, besøk fra fagpersoner etc.) i løpet av siste uke før undersøkelsen ble besvart. Uformell foreldreveiledning skjer løpende i de fleste barnehagene, og i størst grad i form av besvaring av spørsmål som foreldrene har knyttet til barneoppdragelse, utvikling og læring.

Kommentarer på de åpne spørsmålene i undersøkelsen tyder på at ansatte i åpen barnehage i stor grad brenner for denne barnehagetypens egenart, og har sterk tro på betydningen tilbudet har for brukerne – både barn, foreldre og familie. Det går også fram at ledere for åpne barnehager føler at denne barnehagedriftsformen ikke er tilstrekkelig tatt hensyn til/høyde for i formelle føringer og tilskuddsordninger i barnehagesektoren.

Litteratur

- Emhjellen, Tone Helberg. 2008. Helsefremmende arbeid i nærmiljøet – med fokus på Åpen barnehages bidrag til å skape nettverk blant småbarnsmødre. Masteroppgave i helsefremmende arbeid, Høgskolen i Vestfold.
- Filipovic-Kittelsen, Anika Campbell. 2008. «Men alle er glad i ungene sine, vil det beste for ungene sine, det er felles.» En kvalitativ undersøkelse av hva rådgivere i to åpne barnehager vektlegger i rådgiving med foreldre med flerkulturell bakgrunn. Masteroppgave i spesialpedagogikk, Universitetet i Oslo.
- Hansen, Mariann Bellika. 2012. Åpen barnehage i Familiens hus – Larvik kommune. Resultater fra brukerundersøkelser gjennomført våren 2012. RKBU rapport 5 – 2012. Tromsø: Universitetet i Tromsø, det helsevitenskapelige fakultet.
- Hatlem, Marianne. 2008. Åpen barnehage – en møteplass i et fellesskapsperspektiv. Masteroppgave i barnehage- og profesjonsutvikling ved Danmarks Pædagogiske universitetshøgskole, Århus Universitet København, Høgskolen i Vestfold, avdeling for lærerutdanning.
- Hatlem, Marianne og Catharina Frank. 2009. Den åpne barnehagen – et tilbud med egenverdi og en port inn til den ordinære barnehagen. Første Steg, mai-juni 2009, side 30-32.
- Haugset, Anne Sigrid, Kjell-Åge Gotvassli og Birgitte Ljunggren. 2014. Åpne barnehager i Norge. Organisering, bruk og betydning. Rapport 2014:9.
- Jakobsen, Tor Georg. 2013. The Logic behind Statistical Inference – Sample Theory, Population Size, and Stochastic Model Theory. Nettartikkel. Kilde: <http://www.popularsocialscience.com/2013/04/03/the-logic-behind-statistical-inference-sample-theory-population-size-and-stochastic-model-theory/> (lesedato 21. mai 2014).
- Kunnskapsdepartementet. 2009. St. meld. Nr. 41 (2008-2009) Kvalitet i barnehagen. <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/regpubl/stmeld/2008-2009/stmeld-nr-41-2008-2009-.html?id=563868> (lesedato 10. februar 2014).
- Mellin-Olsen, Anna Engeline. 2014. Håpet fødes i handling. Erfaringer fra arbeid i en flerspråklig åpen barnehage. I Nora Lindèn og Linda Marie Moberg (red.): Leik og skapende aktiviteter. Språkstimulering i barnehagen. Oslo: Gyldendal akademisk forlag.

- Mortensen, Øystein og Elisabeth Fosse. 2006. «Empowerment i praksis». Evaluering av Kirkens bymisjons nærmiljøarbeid – Ada. Rapport fra HEMIL-senteret. Bergen: Universitetet i Bergen.
- Ringdal, Kristen. 2007. Enhet og mangfold. Samfunnsvitenskapelig forskning og kvantitativ metode. Bergen: fagbokforlaget.
- Thyrhaug, Anette Moltu. 2009. Familiens hus. Nasjonal kartleggingsundersøkelse 2008. RBUP Nord rapport 3:2009. Tromsø: Universitetet i Tromsø, det medisinske fakultet.
- Tingstad, Vebjørn og Vidar Kvamstad. 1998. Åpen barnehage. Kvinnecafe eller møteplass med barnet i sentrum? Rapport nr. 51. Trondheim: Norsk senter for barneforskning.
- Tripp-trapp åpen barnehage. 2013. Tilbakeblikk og betraktninger i forbindelse med 20-årsjubileum høsten 2013. Sandnes: Hana menighet.
- Universitetet i Stavanger. 2013 (?). Parental Involvement. Film med dokumentasjon fra TODDLER-prosjektet. Webadresse: <http://www.youtube.com/watch?v=fw0XewtuBpk&feature=youtube> (lastet ned 13. mars 2014).
- Vedeler, Gørill Warvik. 2009a. Åpen barnehage i Familiens hus – resultater fra brukerundersøkelse i Nes kommune i Akershus fylke. RBUP Nord rapport nr. 5/2009. Tromsø: Universitetet i Tromsø, det medisinske fakultet
- Vedeler, Gørill Warvik. 2009b. Åpen barnehage i Familiens hus – resultater fra brukerundersøkelse i Åpen barnehage ved Furuhuset i Oslo kommune. RBUP Nord rapport nr. 6/2009. Tromsø: Universitetet i Tromsø, det medisinske fakultet.
- Vedeler, Gørill Warvik. 2009c. Åpen barnehage i Familiens hus – resultater fra brukerundersøkelse ved Fauske kommune. RBUP Nord rapport nr. 7/2009. Tromsø: Universitetet i Tromsø, det medisinske fakultet
- Vedeler, Gørill Warvik. 2009d. Åpen barnehage i Familiens hus – resultater fra brukerundersøkelse i Mørkved familiesenter i Bodø kommune. RBUP Nord rapport nr. 8/2009. Tromsø: Universitetet i Tromsø, det medisinske fakultet
- Vedeler, Gørill Warvik. 2009e. Åpen barnehage i Familiens hus – resultater fra brukerundersøkelse i Brumundal, Moelven og Nes familiesenter i Ringsaker kommune. RBUP Nord rapport nr. 9/2009. Tromsø: Universitetet i Tromsø, det medisinske fakultet

Veggeland, Anne Elisabeth, Helga Fykse og Hilde Bjerga. 2012. Innspill til NOU 2012: 1 Til barnas beste- Ny lovgivning for barnehagene - fra Tripp Trapp åpen barnehage i Sandnes. Høringsnotat datert 3. mai 2013, Sandnes.

Weydahl, Sissel Rimehaug (red.). 2000. Åpen barnehage og andre alternative driftsformer. Oslo: IKO Barnehagekontor.

Vedlegg 1: Informantbrev og spørreskjema

Informantbrevet

Til: [Barnehage]

Kartlegging av åpne barnehager og tilbudet de gir

Trøndelag Forskning og Utvikling og Dronning Mauds Minne Høgskolen gjennomfører en kartlegging av åpne barnehager i Norge, på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet.

Vi ber vi om at undersøkelsen besvares av den personen som har best kjennskap til driften av den åpne barnehagen og tilbudet som gis der (gjernye styrer eller pedagogisk leder for tilbudet). Vi ber om ett svar fra hver åpne barnehage. Enkelte barnehager kan ha fått invitasjon på flere ulike e-postadresser, da vi har vært usikker på hvilken som er den rette/er i bruk i dag.

Deltakelse er selvsagt frivillig, men vi håper du vil bidra til mer kunnskap om en type barnehage det er forsket svært lite på tidligere. Utfyllingen tar 10-15 minutter. Du kommer til spørreundersøkelsen ved å følge lenken under:

<https://response.easyresearch.se/s.asp?WID=948815&Pwd=35444958&TESTMODE=true>

De fleste spørsmålene handler om konkrete forhold knyttet til organisering, drift, bemanning og det pedagogiske tilbudet som gis i barnehagen. I tillegg ber vi deg gjøre noen vurderinger, basert på din erfaring.

Prosjektet avsluttes i juni 2014, og funn og resultater i anonymisert form vil da foreligge i en rapport som er tilgjengelig for alle.

Mangfoldet av driftsformer og tilbud i åpen barnehager er stort, og vi ber deg bære over med oss dersom ikke alle spørsmålene passer for din barnehage. Bruk gjerne de mange kommentarfeltene til å svare der du ikke finner passende avkryssingsalternativer.

Dersom du har spørsmål til prosjektet eller spørreundersøkelsen, ta kontakt med Kjell-Åge Gotvassli, tlf. 975 46 193. Prosjektet er meldt til Personvernombudet for forskning, Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS.

**Med vennlig hilsen Kjell-Åge Gotvassli,
Trøndelag Forskning og Utvikling (prosjektleder).**

Om du ikke kan bruke lenken over, logg inn på:

<http://response.easyresearch.se/s.asp>

med følgende brukernavn og passord:

Brukernavn: XXXX

Passord: XXXX

DronningMaudsMinne

HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Vedlegg: Undersøkelse om åpne barnehage

Det finnes lite forskning på åpne barnehager i Norge, og det har derfor ikke vært lett å formulere gode spørsmål og svaralternativer. Dersom du finner at svaralternativene ikke passer for din barnehage, bruk gjerne de åpne kommentarfeltene underveis i spørreskjemaet.

Om deg som besvarer undersøkelsen

1. Hva er din stilling / funksjon i den åpne barnehagen?

- ☐ Styrer
- ☐ Pedagogisk leder
- ☐ Annet

Utdyp hvis du har svart annet:

-----
2. Hvor stor stillingsandel har du i den åpne barnehagen?

-----
3. Hvor gammel er du?

Alder

4. Kjønn:

- ☐ Kvinne
- ☐ Mann

5. Hva er din høyeste fullførte utdanning?

- ☐ Grunnskole
- ☐ Videregående skole
- ☐ Førskolelærer/barnehagelærerutdanning
- ☐ Annen høyskoleutdanning av 3-4 års varighet
- ☐ Hovedfag/mastergrad
- ☐ Annet

Utdyp annen utdanning:

Organisering av den åpne barnehagen

6. Hvem eier den åpne barnehagen?

- ☐ Kommune
- ☐ Menighet/trossamfunn
- ☐ Foreldreid
- ☐ Enkeltperson
- ☐ Bedrift
- ☐ Pedagogisk/ideologisk organisasjon
- ☐ Husmorlag/sanitetsforening
- ☐ Andre

Eventuelle utdypende kommentarer:

-----
7. Er den åpne barnehagen organisert som:

- ☐ En egen virksomhet?
- ☐ Del av/avdeling i en ordinær barnehage?
- ☐ Del av annen type virksomhet?

Utdypende kommentar:

8. Deler den åpne barnehagen lokaler med annen virksomhet?

- ☐ Har egne lokaler
- ☐ Har lokaler sammen med annen barnehage
- ☐ Har lokaler i familiesenter eller liknende
- ☐ Har lokaler i kirke, menighetshus eller liknende
- ☐ Har lokaler i/ved annen type virksomhet

Utdyping av annen type virksomhet:

-----

9. Åpningstider:

Timer per dag:

Dager i uka:

Måneder i året

-----

10. Har åpningstida blitt endret i løpet av siste tre år?

- ☐ Åpningstida er redusert
- ☐ Åpningstida er den samme som for 3 år siden
- ☐ Åpningstida er økt
- ☐ Spørsmålet er ikke relevant da barnehagen er startet i løpet av siste tre år

Kommentarer (f. eks hvorfor og/eller hvordan er åpningstida økt eller redusert):

-----

11. Koster tilbudet om åpen barnehage noe for brukerne?

- ☐ Tilbudet er helt gratis (en kan delta i alt uten å betale noe)
- ☐ Det er gratis å være der, men en betaler for spesielle aktiviteter, servering og andre tjenester
- ☐ Det er en egenandel for å delta i åpen barnehage

12. Dersom brukerne betaler for seg i den åpen barnehagen, hva betaler de for og hvilke beløp dreier det seg om?

-----

13. Hvilke typer kommunale driftstilskudd får barnehagen?

- ☐ Offentlig barnehagetilskudd gjennom kommunen, i henhold til forskriftene til Barnehageloven
- ☐ Andre former for tilskudd fra kommunen (ut over barnehagemidlene)

Hvis barnehagen får andre kommunale tilskudd enn barnehagemidlene, skriv kort hva som er bakgrunnen:

Om innholdet i tilbudet som gis i den åpne barnehagen

14. Hvis du tar utgangspunkt i dagens brukere av din åpne barnehage, i hvor stor grad vil du si at barnehagen fungerer som:

	1 - I svært liten grad	2 - I liten grad	3 - Til en viss grad	4 - I stor grad	5 - I svært stor grad	Vet ikke
Et sted der barna kan treffe og leke med andre barn	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Et sted der foreldre og barn kan få gode opplevelser sammen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Et pedagogisk tilrettelagt opplegg for barna	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Et sosialt møtested for foreldrene (treffe andre, få nye venner, ha det trivelig)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Et tilbud som forebygger ensomhet og isolasjon hos familier med lite nettverk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Et sted der en får råd og veiledning i forbindelse med foreldrerollen og barns utvikling	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Et sted som forbereder barn og foreldre på barnehagestart i ordinær barnehage	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Et tilbud som bidrar til at flere barn søker om barnehageplass i ordinær barnehage	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kommentarer:						

---

15. Hvordan er pedagogisk ledelse av den åpne barnehagen organisert?

- ☐ Vi har egen pedagogisk leder som er til stede i den daglige virksomheten
- ☐ Vi deler pedagogisk leder med andre avdelinger i samme barnehage
- ☐ Pedagogisk ledelse skjer gjennom samarbeid med en annen barnehage
- ☐ Vi har andre løsninger

Utdyp andre løsninger:

---

16. Hvilken aldersgruppe retter tilbudet i den åpne barnehagen seg mot?

Nedre aldersgrense:

Øvre aldersgrense:

---

17. Gir barnehagen tilbud som er tilrettelagt for spesielle aldersgrupper?

- ☐ Nei, det gis et samlet tilbud til alle uansett alder
- ☐ Ja, deler av tilbudet er alderstilpasset
- ☐ Ja, hele tilbudet er alderstilpasset (delt i grupper etter alder)

Dersom barnehagen har alderstilpassede tilbud, beskriv kort hvordan inndelingen gjøres og hvilket tilbud de ulike gruppene får:

---

18. Utarbeides det en årsplan for den åpne barnehagen?

- ☐ Ja
☐ Nei

Dersom nei, hvorfor har en valgt å ikke lage årsplan?

-----

19. Dersom barnehagen lager årsplan: Hvordan brukes og tilpasses føringene om årsplan i Rammeplan for barnehagen for å passe i den åpne barnehagen?

-----

20. Hvilke av følgende aktiviteter er faste innslag (minst en gang i uka) i den åpne barnehagen:

- ☐ Samlingsstund
☐ Sangstund
☐ Formingsaktiviteter
☐ Utelek eller tur
☐ Felles måltid
☐ Annet (utdyp)

Andre faste innslag i barnehagen:

-----

21. Har den åpne barnehagen spesielle satsingsområder, en spesiell tematisk profil eller annet særpreg?

-----

22. Samarbeider den åpne barnehagen med andre offentlige eller private virksomheter, f. eks helsestasjon, asylmottak, frivillige organisasjoner, andre barnehager eller liknende? Hva består samarbeidet i?

Om brukerne av den åpne barnehagen

23. Hvor mange barn er den åpne barnehagen godkjent for (i forbindelse med at kommunen godkjente virksomheten)?

Kommentar:

-----

24. Har den åpne barnehagen i løpet av inneværende barnehageår vært nødt til å avvise brukere på grunn av kapasitetsproblemer?

- ☐ Ja
☐ Nei

Utdyp gjerne hvordan dere håndterer kapasitetsproblemer:

-----

25. Hvor stor andel av dagens brukere av den åpne barnehagen benytter tilbudet fast en eller flere ganger i uka over en lengre periode (mer enn to måneder)?

Benytt registreringer dersom du har det, eller gi et kvalifisert anslag.

Andel faste brukere _____

26. Hvor stor andel av dagens brukere av den åpne barnehagen har annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk?

Benytt registreringer dersom du har det, eller gi et kvalifisert anslag.

Andel minoritetsspråklige brukere _____

27. Registreres brukerne av den åpne barnehagen med navn og alder (barna)? F. eks at en skriver seg på liste når en kommer eller liknende?

☐ Barna registreres

☐ Både barn og voksne registreres

☐ Vi gjør ikke systematiske registreringer av brukerne

Kommentarer (f. eks hva som registreres, eller hvorfor har en valgt å ikke registrere brukerne):

_____
_____

28. Dersom det føres registreringer av brukerne: Hva var det dokumenterte frammøtet for 2013?

Presiser om tallene gjelder barn eller både barn og voksne, og om det dreier seg om antall besøk eller om antall personer.

_____
_____
_____

29. Dersom det IKKE føres registreringer av brukerne: Gjør et kvalifisert anslag av frammøtet for 2013.

Presiser om tallene gjelder barn eller både barn og voksne, og om det dreier seg om antall besøk eller om antall personer.

_____
_____
_____

Forholdet til det å søke barnehageplass

30. Etter din erfaring og vurdering: Hvor store grupper bruker den åpne barnehagen på følgende måter:

	Ingen	Få	En del	Man ge	Vet ikke
Som eneste barnehage tilbud fram til barnet begynner på skolen	☐	☐	☐	☐	☐
Fram til planlagt barnehagestart i alderen 3-5 år	☐	☐	☐	☐	☐
Parallelt med deltids plass i annen barnehage	☐	☐	☐	☐	☐
Mens man venter på lovfestet barnehageplass (1-2 år)	☐	☐	☐	☐	☐
I den ordinære fødselspermisjonstiden (0-1 år)	☐	☐	☐	☐	☐

31. Har personalet i den åpne barnehagen gjort noen av disse tingene i løpet av de tre siste månedene?

- ☐ Arrangert besøk til ordinær barnehage
- ☐ Fortalt foreldrene om hverdag og rutiner i ordinær barnehage
- ☐ Fortalt foreldrene om ulike barnehager i kommunen
- ☐ Framskaffet oversikt over ledige barnehageplasser i kommunen
- ☐ Hjulpet til med å fylle ut søknad om barnehageplass
- ☐ Gitt råd om hvilken barnehage foreldrene bør søke plass i

Andre ting dere har gjort som kan gjøre det lettere å søke fast barnehageplass:

_____

_____

Ansatte i den åpne barnehagen

32. Hvor mange jobber i den åpne barnehagen?

Antall ansatte: _____

Total stillingsressurs: _____

Antall frivillige medarbeidere: _____

Andre medarbeidere (f. eks tilrettelagt arbeidsplass, praksisplass etc.) _____

33. Kommentarer knyttet til stillingsressurser og medarbeidere i barnehagen:

_____

_____

_____

34. Hvor mange av de som jobber i den åpne barnehagen har følgende utdanning:

Antall: Antall med mer enn 50 prosent stilling:

Førskolelærer/barnehagelærer _____

Barnevernspedagog _____

Andre typer pedagogisk utdanning _____

Helsefaglig utdanning (f. eks helsesøster) _____

Barne- og ungdomsfagarbeider _____

Ufaglært assistent _____

Andre _____

35. Hvilke andre typer utdanning finnes blant de som regelmessig er til stede i den åpne barnehagen (ansatte, frivillige, samarbeidspartnere etc.)?

_____

_____

_____

36. Hvilket av disse områdene mener du det er viktigst å styrke kompetansen i åpne barnehager på:

- ☐ Generell førskolepedagogikk knyttet til fagområdene i Rammeplan for barnehagen
- ☐ Veiledning og støtte til foreldre/andre voksenpersoner
- ☐ Samarbeid med instanser utenfor barnehagen (f. eks grunnskole, helsestasjon, PPT, barnevern etc.)
- ☐ Flerspråklighet, språklig og kulturelt mangfold
- ☐ Barn med særlige behov
- ☐ Planlegging, vurdering og dokumentasjon
- ☐ Annet

Utdyp hva som menes med Annet, eventuelt skriv andre kommentarer til behov for kompetanseheving.

Samarbeidet med foreldrene i den åpne barnehagen

37. Har den åpne barnehagen arrangert temamøter, veiledningsgrupper, besøk/foredrag av fagpersoner eller liknende de siste tre månedene, som et veiledningstilbud til foreldene?

- ☐ Ja
☐ Nei

Skriv gjerne noen ord om hvilke aktiviteter som eventuelt er arrangert:

---

38. Har ansatte i den åpne barnehagen i løpet av den siste hele uka

	Ja	Nei	Vet ikke
Fått og besvart spørsmål fra foreldre/andre voksenpersoner i den åpne barnehagen angående barneoppdragelse, læring og utvikling etc.?	☐	☐	☐
Brakt tema som barneoppdragelse, læring og utvikling etc. på bane overfor bestemte foreldre i den åpne barnehagen?	☐	☐	☐
Brakt tema som barneoppdragelse, læring og utvikling etc. på bane i hele foreldregruppen (f. eks i kaffepausen) i den åpne barnehagen?	☐	☐	☐

Utdyp gjerne svarene, f. eks med hvilke tema det gis veiledning i.

---

39. Har du andre kommentarer knyttet til åpne barnehager, som du mener ikke er dekket gjennom spørsmålene i spørreskjemaet?

Vedlegg 2: Svar på spørsmål 12

Gruppe	Svar
[Ingen svar]	40 kr pr familie pr gang, noe moderasjon om familiene kjøper klippekort Kr 20 pr person pr oppmøte dag. Betalingen dekker lunsj, kaffe, te og formingsmateriell.
Tilbudet er helt gratis (en kan delta i alt uten å betale noe)	10 kroner for drikke, lageaktivitene, fester m.m Betaler 10 kr for kaffe. Betaler ikke, bortsett fra kaffe til foreldrene. De betaler "kaffepenger" kr 5 pr.gang pr familie De betaler 10.- om de ønsker kaffe, the. Når vi har bursdagsfeiring, jul, påskelunsj andre arrangement, etc. har de ikke måtte betale noe. De betaler 5 kr for en kopp te eller kaffe om de ønsker det. Ved enkelte markeringer betaler de en symbolsk sum for servering. De betaler 5 kr for kaffe eller te De betaler 5 kroner for kaffe og te. De besøkende har med egen mat og drikke De betaler selv hvis vi drar på turer hvor vi bruker off.kommunikasjon. Det er helt gratis inngang og for alle aktiviteter, eks formingsaktiviteter hver uke, juleverksted, påskeverksted m.m. Brukerne må betale for smørelunsj som serveres hver dag, kr 15 for barn og 20 kr for voksne. 35 kr per familie uansett antall. Man kan ha med matpakke og dermed delta gratis. Evt. utflukter der det er inngangspenger må brukerne betale selv, men brukerne har mulighet for å være i barnehagen i stedet, gratis. Kaffe/ te / frukt kan kjøpes til kr 5,- pr. stk/ kopp Kr 10,- for kaffe og te med gratis påfyll. Vi oppfordrer til å betale for lunch som blir servert, kr 20,- De som ønsker det har mat med seg, og da betaler de ingen ting. Vi tar 10 kr for kaffe/te
Det er gratis å være der, men en betaler for spesielle aktiv	10 kr for kaffe/te/melk 10 kr pr.gang, skal dekke kaffe/te. 20 kr som dekker kaffi/te/ varm mat og aktiviteter ellers 20 kr.pr.pers for mat. 25 kr per fam for kaffe/te/melg/jucie og mat Aktiviteter utenfor barnehagen som koster noe og mat som serveres. Barnehagen er gratis - Vi servert lunch - kvar familie betaler kr 20 Betaler 10kr pr.hode for drikke -melk,kaffe/the+frukt Betaler for melk, kaffe, te, akt. matr kr 30 for 1 barn kr 40 for to el flere barn Betaler for kaffe/te. I tillegg til ved spesielle anledninger som feks is på grunnlovsdagen, grøt på julefest. Betaler kr. 10 for kaffe og Te Betaler kun for kaffe og evt annen mat som boller e.l. 10,- for kaffe & 25,- for evt mat Betaling for kaffe/te og formingsmateriell = kr 30 Verksteder, servering ved karneval, julefest ol= kr 20 Kan kjøpe lunsj en gang i uken = kr 40 Brukerne betaler for kaffe/te. Dette er en dagspris på kr. 5,-. Når det er matservering betales det en dagspris på kr. 15,-. Det er selvkost. Det vil si at de pengene som kommer inn betaler neste ukes mat. Brukerne betaler for varmmat. De betaler 10 kr for kaffe/te event. hvis vi serverer lunsj, baker etc (kun betaling for mat og drikke)

Gruppe	Svar
	De betaler 25 kr for maten (pr barn - 10 kr ekstra for hvert påfølgende søsken).
	De betaler for lunsj for den voksne som følger barnet. 20 kroner.
	De betaler for mat og drikke. kr. 15,- per person per gang.
	De betaler for matservering ved bursdagsmarkeringer som arrangeres 1 gang i måneden kr 50,- (beløpet er også tenkt til å dekke noe av kaffe/te og fruktutgiftene bhg har hver uke).
	De betaler kr 20 pr dag pr familie, dette er for drikke mm
	De betaler kun for (frivillig) lunsj som er 20 kr for voksne og 15 kr for barn (Maks 35 pr familie)
	De betaler kun for event. pølser på 16. mai og karneval, og grøt på nissefest, kan dreie seg om ca 20 / 25 kr. pr. familie. Foreldrene får gratis kaffe og te og barna får melk.
	De betaler kun for serveing. Kr.10,- for kaffe/te, kr.10,- for 2 halve baguetter (veldig populært)
	Det er gratis å gå i åpen barnehage hos oss. Vi har en `pengeboks`stående fremme og brukerne blir oppfordret til å betale litt, om de spiser av det barnehagen serverer. Om de betaler har vi ingen kontroll på. De pengene som kommer inn, kjøper vi inn mat for og serverer brukerne. Vi har et mål om at pengene som går ut på mat, skal gå i null med det som kommer inn.
	Drikke, kaffi, te, saft kr 10,-
	Familien betaler 20 kroner for lunsj. Egenbetaling ved spesielle aktiviteter, som teaterbesøk o.l
	Felles lunsj + fruktmåltid koster kr 40,- per familie
	Felles måltid for de som vil kl 11.00-11.30 mat og drikke selges til selvkostpris. Fokus sunt kosthold. En kopp te eller kaffi og et glass melk kr 5,00, skive/knekkebrød med assortert pålegg kr 8,00. de betaler for formingsartikler det kan være fra kr 5,00 til kr 20,00 Når vi har turdager til besøk på gård og museum betaler de kr 30,00 pr person.
	Gratis inngang, lunsj bet. 35,- Juleverksted o.l. ca 25,-
	Helt gratis å komme. Foreldrene betaler for te og kaffe hvis de ønsker det. På det ene huset lages det mat en dag i uken, og da betaler hver familie 10 kroner (uavhengig av hvor mange familiemedlemmer).
	Kaffe/te og evt lunsj. 10-20 kr.
	Kost
	Kr 10 pr familie
	Kr 20,- pr person. Dette dekker kaffe, te, engangskopper samt "instrumentskatt". Dersom et instrument blir ødelagt, må det ikke erstattes av de som ødela det.
	Kr 5.- for Kaffe, te, melk, juice og kr 10.- når vi lager varm mat ca en dag pr 14.dag. Prisene er pr voksen.
	kr. 10,- for kaffe og te.
	kr. 10,- for kaffe/te og kjeks
	Lunch 35 kr pr voksen
	Lunsj koster kr. 35 for voksne. Noen aktiviteter (f.eks) julegaveverksted koster kr. 25,-
	Lunsj kr 35 Varm lunsj kr 25/50
	Man betaler 10 kr i "formingspenger" hver gang (kostnader til forbruksmateriell)

Gruppe	Svar
	Man betaler 10 kroner for å drikke kaffe/te/jucie en dag. Hvis vi lager mat blir de oppfordret til å legge en ekstra tier i pengeglasset. Aldri betaling for aktivitet.
	Man betaler 25.- lunch, drikke, "turmat" m.m.
	Mat, hovedsakelig.
	Salg av kaffe, frukt, te og youghurt
	Servering: 30,- per familie Ridning/kjøring hest og vogn: 20,- per barn Besøk i fjøs: 10.- per familie
	Til lunsj kan en ta med seg matpakke eller en kan spise den lunsj som lages til i bhg (smørelunsj, varmlunsj, bakverk, drikke) Det står fremme et skrin og vi oppfordrer til å betale dersom en spiser lunsj (da ca 20 for voksne og 15 for barn). Men det er ingen kontroll med betalingen. Lunsjpenge som kommer inn, brukes til å handle lunsj: mål at det skal gå i null.
	Vi oppfordrer til 20 kr per dag per familie for te/kaffe og jucie hcer dag pluss en felles lunsj per uke
	Vi serverer lunch, de voksne betaler kr 40,-, barna spiser gratis.
	Vi tilbyr smørelunsj. Vi ber familiene betale totalt kr. 25 for smørelunsj inkludert kaffe og te. (Samme pris uansett hvor mange barn de har med seg) Vårt tilbud er åpent for alle som ønsker å komme. Vi har en del familier med dårlig råd. Er det noen som ikke har penger, kan de likevel komme og de får mat.
	Voksne betaler 20 kr for lunsj, kaffe og te og frukt per dag, men det er frivillig.
Det er en egenandel for å delta i åpen barnehage	15 kr pr. person (dvs mor og barn tilsammen kr 30). Ved flere enn 2 personer betaler en familie maks kr 40.
	15 pr voksen
	20 kr per barn, max 40 kr per familie
	20 kr pr barn pr dag
	20 kr pr barn.
	20 kr pr familie. Dekker drikke til barn og voksen.
	20 kr pr gang
	20 kr pr. barn pr. dag.
	20kr pr "familie" pr gang i brukerbetaling.
	20kr pr.barn
	20kr pr.voksen og 10kr pr.barn. Det er for å dekke inn litt av lunsjen vi serverer hver gang; rundstykker og pålegg.
	30 kr pr familie. Dette inkluderer alle typer aktiviteter, kaffe, te og smørelunsj med skive og pålegg.
	30Kr per barn per dag (betaler for opptil 2 barn) eller 12 klipp for 300Kr
	Betaler kr. 30 som innbefatter mat/drikke samt for det pedagogiske innhold.
	Brukerne betaler 40 kr per familie, det er da inkludert lunsj og andre spesielle aktiviteter.
	Brukerne får et varmt måltid. I tillegg dekkes kostnader til hobbymateriell o.l.
	Brukerne betaler 35kr pr barn pr dag. 65kr for to søsken. 80kr for tre søsken. Brukerne betaler dette for: -leker og utstyr, -formingsutstyr; maling, play doh, jule- og påskepynt, - 1, 3/4 timer med sang/danse-samlinger pr dag, -frukt, - boller m/krem ved karneval, -busstur en/to ganger pr år, -risengrøt på juleavslutningen, -pølse, is, saft på 16.mai -pinnebrøddeig, epler, grillkull,m.m til våturen og høstturen. Innbetalingen dekker ikke alle kostnadene, og barnehagen betaler det overskytende.

Gruppe	Svar
	Brukerne betaler kr 20 for et barn, 25 for to og 30 for tre barn, til dekning av kaffe, te og daglig forbruksmateriell til barna.
	De betaler 15,- kr. som dekker mat og kaffe.
	De betaler 30 kroner for hver gang de er der og da kan de benytte alle tilbud.
	De betaler 40 kr pr barn, det blir laget mat og kjøpt inn til feks turer med grilling og slikt. Det er også ulike formingsaktiviteter.
	De betaler 50 kr pr dag pr barn. Dekker aktiviteter, kaffe, te m.m. Barn med fremmedspråklig bakgrunn betaler ikke
	De betaler for å delta i åpen barnehage som også er en innendørs lekepark for barn.Vi serverer gratis frukt, fruktfat og kaffe. Alle barna får en gassbalong når de går. Kr. 60,- pr barn. Voksne gratis
	De betaler kr.10- pr.famili pr dag, og kr.5- for kaffe/te og boller som vi baker hver tirsdag med barna.
	Det koster kr. 40 pr. voksen. Det serveres mat inkludert gratis kaffe og te.
	Et besøk i Åpen Barnehage koster nå kr 50 pr familie.
	Hos oss betaler de en form for inngangspenger og da er resten gratis. De betaler 15,- pr pers, men har de med seg to eller flere så blir det maks 40,-
	Hver bruker betaler 10 kr. Uavhengig av hvor mange barn de har med seg. Betalingen dekker kaffe og te, av og til noe frukt.
	Kr 10 pr gang De får kaffe-melk. Ellers er det spesielle dager med pølser, kaker eller frokost.
	Kr 10 pr person, dette dekker da frukt, formingsarttikler, kaffe/te.
	Kr 10,- pr voksen
	Kr. 20 pr. b pr. dag. 50 % søskenrabatt.
	Kr. 20,- pr barn. + for kaffe og te kr. 10,- hver gang (kan drikke så mye de vil for kr. 10,-). samt litt ekstra ved påskelunsj og andre måltid som de har - symbolsk
	kr. 30 for 1 barn (maks kr. 75 pr.uke) kr. 40 for 2 barn eller flere (maks kr. 100pr.uke) I tillegg kan de voksne som ønsker det kjøpe kaffe/ te til kr. 5 pr. kopp
	kr.30.- pr.fam. pr.dag
	Vi har en innmeldingsavgift på 200 kr og en avgift på 200 kr i halvåret etter det.
	Voksne betaler 30 kr pr gang barn gratis, da holder vi kaffe, te og frukt

Vedlegg 3: Kommentarer til spørsmål 18 om barnehagen har årsplan, sortert etter om de har årsplan eller ikke.

Gruppe	Svar
[Ingen svar]	Det utarbeides for hele husets drift
	Vi lager halvårsplaner
Ja	Felles årsplan for de tre husene.
	I skrivende stund har vi ikke (den vi hadde løp ut ved årsskiftet) og vi avventer svar mht hva ny årsplan skal inneholde ifm at vi forholder oss til ny organisering og ny struktur. Fram til årsskiftet samarbeidet vi tett med en annen åpen bhg som nå er lagt ned.
	Samme årsplan som resten av den ordinære barnehagen og tilpasset brukergruppen
	Vi har dagsplaner, mnd planer, årsrapport og infomateriell som beskriver virksomheten med dagsrytme, målsettinger og innhold. Vi har ikke en konkret årsplan som en ordinær bhg.
	Vi jobber nå med Årsplanen
	Åpen barnehage tilpasser seg til årsplanen i ordinær drift, samt ser på alderen på brukerne
Nei	Barnehagens årsplan gjelder også for denne avdelingen. Åpen barnehage lager en halvårsplan.
	Bruker heller månedsplaner som fungerer godt
	De følger årsplanen til barnehagen.
	Det er ikke utarbeidet en årsplan spesifikt for Åpen barnehage, men vi følger årsplanen som er utarbeidet for enheten, og trekker ut elementer som passer for det tilbudet Åpen barnehage er. Det utarbeides for øvrig månedsplaner.
	Det er ulike alder og det varierer hvem som bruker det. Innholdet er likt fra gang til gang. Vi spiser sammen, vi leker, har samlingsstund og vi har en formingsaktivitet til ulike høytider.
	Det er utarbeidet en foreldreinformasjon der det står om hva Åpen bhg er, om rutiner, praktisk informasjon og felles trivselsregler.
	Det lages en aktivitesplan, men den kan nok ikke regnes som en årsplan.
	Det utarbeides halvårsplan over aktiviteter, og en brosjyre over hva Åpen barnehage er og hvilken visjon vi har.
	Det varierer stort hvem som er til stede, og vi har derfor valgt en gjennomgående modell. Men samlingsstund er knyttet opp mot årstidene.
	En aktivitetsplan for en periode om gangen
	Felles med barnehagen, mener under vurdering om vi bør ha egen plan
	Hadde periodeplan frem til årsskiftet, men ikke videreført på nåværende tidspunkt.
	Har ikke vært et tema
	Har ikke en egen årsplan. Åpen er en del av Åsland barnehage - og den er inkludert der, sammen med minitilbudet. Ulikt hvor mange og hvilke brukere som kommer fra gang til gang - vanskelig å ha et opplegg som skal drives framover. Det er mer her og nå aktiviteter
	Innholdet tilpasses fra gang til gang. Det er mye barn og foreldre som styrer innholdet. Jeg legger tilrette.
	Jeg er ny som styrer - og dette er en av tingene som skal tas opp på møte med pedagogisk leder, for jeg ønsker at vi skal ha en plan for hva/ hvordan og hvorfor vi velger å gjøre ting på den måten det gjøres. Vi forsøker også å få til et samarbeid med barnehagen hvor jeg også er virksomhetsleder - slik at vi kan trekke mer musikk inn i samlingsarbeidet.
	Månedsplaner

Gruppe	Svar
	Nei vi har et skriv som forteller hva åpen barnehage er og skriver oppslag og på nett hva vi har av tilbud
	Vi har et informasjonshefte, der vi redegjør for aktivitetene som pågår. Den åpne bhg er i hovedsak brukt av barn opp mot ett år (før oppstart i ordinær bhg) Flere barselgrupper er brukere.
	Vi har et årshjul som viser våre aktiviteter, men synes at fleksibilitet er viktig fordi gruppa er forskjellig fra gang til gang
	Vi har i mange år hatt årsplan, men finner det vanskelig å gjennomføre den da det er 500 barn og voksne innom vår barnehage som er åpen tilsammen 13 dager per mnd. Barn og foreldre kommer og går som det passer dem. Vi har fokus på sang sangleker, og er opptatt av nettverk. Samspill mellom omsorgspersonene. Veileder foreldre i prinsippene for ICDP. Pappaer har stor oppmerksomhet hos oss. Å få pappaer til å føle seg trygge hjemme i omsorgsrollen. Er opptatt av samlivet etter fødselen. Hvordan det er å ha blitt foreldre, og samtidig finne tid til å være kjærester. Mange historier blir fortalt hos oss. Vi har fokus på at familier og barn skal fanges opp på et tidlig tidspunkt. Et forebyggende tiltak som viser seg å gi resultater. Fysisk aktivitet er sentralt hos oss. Derfor er turer vær annen onsdag en fin anledning til å bevege seg ute i friluft med fokus på mat og mosjon.
	Vi har kun en årsplan for hele barnehageområdet vårt.
	Vi har månedsplaner.
	Vi har planer både for aktiviteter og ped opplegg, men velger å tilpasse dette til barnehagens brukere i løpet av året. Åpen barnehage blir informert om og omtalt i årsplanen til barnehagen den er tilknyttet. Denne årsplanen er tilgjengelig i Åpen bhg.
	Vi har valgt å ikke lage en årsplan, men en mer detaljert plan over hva som foregår på hver enkelt gang. Planene som gjøres er lagt opp utifra Rammeplanen.
	Vi lager halvårsplaner, disse blir delt ut til alle brukerne våre. I den årsplanen har vi også noen få åpne uker der brukerne kommer med ider til tema og opplegg som kan gjennomføres.
	Vi planlegger fra måned til måned, De ulike fagområder i årsplan er vanskelig å følge da bruker gruppen varierer fra dag til dag, men vi som pedagoger har rammeplanen med oss i det vi gjør. Vi har fokus på sosialt samspill mellom barn og voksne, samt sosial kompetanse.
	Vi tar utgangspunkt i dagens barnegruppe. Vi følger høytider og årstider med fester og aktiviteter. Daglig sangstund.
	Åpen barnehage er en del av Steinbråten naturbarnehages tilbud og vi har en felles årsplan
	Åpen barnehage følger årsplan til den ordinære barnehagen. Åpen barnehage er beskrevet i årsplanen til barnehagen.
	Åpen barnehage følger årsplanen som er utarbeidet for virksomheten i sin helhet.
	Åpen barnehage følger årsplanen til barnehagen. Da det er lite kontinuitet i brukergruppen, blir tilbudet hele tiden tilpasset behovet til de som er der.
	Årsplan som gjelder for hele barnehagen, gjelder også for åpen barnehage

Vedlegg 4: Hvordan brukes rammeplanen i arbeidet med årsplan (spørsmål 19), sortert etter om de har årsplan eller ikke.

Gruppe	Svar
[Ingen svar]	Tar utgangspunkt i rammeplanen ved utarbeidelse av aktiviteter.
	Vi innpasser de, i vid forstand ser vi og foreldrene inn i det - tenker Familielæringsmetodikk:)
	Årsplanen er svært generell og brukes for å synliggjøre det pedagogiske arbeidet vi gjør i barnehagen.
Ja	Alle aktiviteter i barnehagen tar utgangspunkt i rammeplanens føringer. For best mulig å inkludere alle nye brukere, planlegger vi utfra årsrytme, merkedager og høytider. Vi opplever det som en hensiktsmessig modell i Åpen barnehage.
	Arbeider rammeplanen inn i årsplanen
	Barnehagen skriver årsplan. følger retningslinjer i Rammeplan for barnehagen og tilpasser innhold ut fra bruker gruppen. Eks: år med mange minoritets språklige - vektes Språk og kultur
	Barnehageåret deles etter årstid og tema og aktiviteten er tilpasset årspan og føringene i rammeplanen.
	Den må se litt annerledes ut enn i vanlig barnehage.
	Den skrives ut fra rammeplan i barnehagen
	Det er en utfordring å tilpasse rammeplanen til virksomheten i åpen barnehage, men vi har bevisst prøvd å synliggjøre i årsplanen at rammeplanen ligger til grunn for vår tenkning, planlegging og gjennomføring. Både i forhold til omsorg, lek og læring, medvirkning og fagområdene. Vi legger opp til at fagområdene kommer til uttrykk både gjennom valg av leker og utstyr, gjennom innhold og arbeidsmåter i ulike aktiviteter og samlinger, og i de mange møter vi har med hvert enkelt barn gjennom lek og samtale. Men det sier seg selv, spesielt i åpen barnehage - at de ulike fagområdene ikke gjelder for alle barn alltid. Både barnas alder og hvor ofte og hvor lenge de benytter åpen barnehage vil få betydning for på hvilke måter og i hvor stor grad de blir presentert for og blir kjent med stoffet innenfor de ulike fagområdene. Det er urealistisk og lite hensiktsmessig å konkretisere progresjon innenfor hvert fagområde for de enkelte aldersgrupper.
	Det er ikke noe problem å få rammeplanen til å passe for åpne barnehager
	Det er klart at i en Åpen barnehage med et to dagers tilbud, kan man ikke komme innom alle føringer som ligger i Rammeplanen, men årsplanen bygger på den årsplanen som hovedbarnehagen har og tilpasses utfra målgruppa (0-1 1/2 år) og tiden man har til disposisjon den enkelte dagen.
	Det er samarbeidsutvalget som godkjenner årsplanen. Vi prøver i det opplegget vi har, å bruke så mye det går an av rammeplanen det er mulig på 8 timer i uka:-)
	Det er veldig vanskelig. Spesielt når brukergruppa er så varierende. Vi har satsingsområder i fagområda for hvert år. Da dekker vi i alle fall rammeplanen.
	Det syns jeg var et vanskelig spørsmål, som det ikke er lett å svare kort på. Det er mange ulike tilpasninger som blir gjort. Familiens besøksfrekvens avgjør også noe, i forhold til hvor mye av årsplanen de opplever er aktuelt for dem.
	Fagområdene tas hensyn til, språk/flerspråklige barn m.m. Planen tilgodeser årstidene via ulike aktiviteter og markeringer.
	Følger det som rammeplanen sier at årsplanen skal inneholde utfra denne. Alle fagområdene blir lagt inn for å arbeide målrettet med. Vi har også forskjellige satsningsområder for hvert år. Vi dokumenterer alle samlingene våre, og evaluerer

Gruppe	Svar
	fortløpende, både daglig, ukentlig og årlig. Dette for å følge det som myndighetene krever, men også for å skape bedre kvalitet.
	Føringene i årsplanen blir tilpasset mtp at det er vanskeligere å få til et systematisk og gjennomgående pedagogisk opplegg, siden barna kommer og går, og ofte bare er der for en kort periode, både i antall timer og måneder de er tilstede. Men alle målene flettes inn i den faste samlingsstunden, og vil også komme naturlig inn som en del av dynamikken i en åpen barnehage.
	Hovedpunktene forenkles og spisses.
	I forhold til foreldres mulighet til å medvirke i utforming av årsplan, er det en stor utfordring fordi foreldregruppen hele tiden skiftes ut og det er ingen faste avtaler om fremøte og bruk av bhg. Vi har likevel et SAU som godkjenner planen, men dette blir mest for at vi skal gjøre slik det er føringer for. En årsplan for åpen bhg blir et arbeidskap for personalet, noe personalet er samlet om. Det er også et godt infomateriale for foreldre og andre interesserte.og det er et utgangspunkt for evaluering
	i vår by er det to åpne barnehager, og det er det samme personalet som arbeider på begge stedene. (Derfor representerer svarene begge barnehagene.)Til sammen har vi åpent hele uka, og en dag er begge barnehagene åpne. Av den grunn har vi også utarbeidet en årsplan som gjelder for begge virksomhetene. Det er ikke store forandringer som skjer så vi har skrevet en toårsplan. Vi har tatt utgangspunkt i en årsplan fra en ordinær barnehage, og tilpasset den vår virksomhet.
	I vår årsplan har vi sagt noe om at det er begrenset hvor mye man kan få gjennomført på 3 t to dager i uken og at det vil variere fra gang til gang hvem som er brukere. Vår årsplan ligner på mange måter altfor mye på en årsplan for en vanlig heldags barnehage. Dette fordi at kommunen krever deg slik jfr tilsyn.
	Innledningsvis presenteres barnehagen som et annet tilbud en ordinær barnehage, særlig er forskjellen i det at foreldre er tilstede og har hovedansvar for å "passe" på egne barn. Ellers er det fokus på at barnehagen skal tilpasses rammeplanens føringer for innhold og bruk av fagområder. Det blir mest synlig i planlagte aktiviteter. Pass og stell blir foreldrenes ansvar som ikke kjenner føringene på samme måte.
	Justerer slik at de fagområdene i rammeplanen som er viktigst for oss er i fokus.
	Kanskje ikke så direkte bevisst på det i den skriftlige årsplan, da leder er ny i høst. Men i det daglige ligger Rammaplan i bakhodet da leder har jobbet i ordinær barnehage i mange år
	Mye av årsplan i Rammeplanen kan tilpasses årsplanen i Åpen bhg., men gjøres litt enklere. Dette fordi vi har mødre som ikke snakker norsk, og vi må tilpasse dette etter brukerne.
	Mål fra Rammeplan er utgangspunkt for mål og tiltak i årsplanen
	Målsetningen for barns utvikling og læring er formulert for hvert av de fem fagområdene. I åpen barnehage innebærer dette en del praktisk utfordringer å følge rammeplanens retningslinjer. Vi vet aldri hvor mange som kommer, når de kommer og går, og barnas alder varierer også tidvis. Språk, tekst og kommunikasjon:Vi følger årshjulet og tilpasser innholdet i samlingstunden for aldersgruppen når det gjelder valg av sanger, rim, regler og eventyr. Fellesaktiviteter tilpasses etter antall barn, barnas alder og årstiden. Når det gjelder fysisk aktivitet og natur er vi på trilletur på vår og høstparten, barnehagen har og tilgang til en plen som vi benytter oss av på fine dager. Barna har god mulighet til god fysisk utfoldelse i våre barnehage lokaler. Estetiske fag: Barna har tilgang på ulike matrialer som plastelina, maling osv. Og gjennom vårt babyteater for det oppleve både dans og drama. Samfunn, religion og etikk: En dag i uken har vi sangstund i kirkerommet med presten i vår menighet, og vi føler det ulike tradisjonene gjennom året. Alle barn under skolepliktigalder og deres foresatte er velkommen uansett religion og kulturel bakgrunn.

Gruppe	Svar
	Månedspan med refleksjoner, de 7 fagområder og årshjul
	Overordnet årsplan for hele virksomheten. Egen arbeidsplass.
	Periodeplan for åpen barnehage med aktiviteter som gjenspeiler alle fagområdene
	Rammeplan for barnehage hovedanliggende ligger som det førende dokument i barnehagen. Ettersom vi ikke kjenner barnegruppen på forhånd (som i vanlige barnehager) må vi være lydhør for brukergruppens behov og tilpasse det overordnede etter dette.
	Rammeplanen brukes når vi lager årsplan slik at vi er sikre på at alle fagområdene blir gjennomført.
	Rammeplanen danner basis for utarbeidelsen av årsplanen.
	Rammeplanen er en ramme, men vi tilpasser etter våre behov. B.l.a går bare hos oss et halvt år Toppen et år og det gjør noe med virksomheten i forhold til årsplan.
	Rammeplanen er innbakt i Årsplanen. Vi utdyper i Årsplanen hvordan vi følger opp rammeplanen. Vi har også månedsplaner som sier mer detaljert hva vi tilbyr de ulike dagene.
	Rammeplanen er utgangspunktet for vår årsplan.
	Rammeplanen ligger til grunn for vår planlegging og vi mener å ha et bevisst forhold til områdene som er beskrevet der, som vi må tilpasse ganske små barn.
	Rammeplanen ligger til grunn på Årsplan,
	Rammeplanen og lokale styringsdokumenter legger føringene for årsplanen. Vi jobber bl.a. med alle fagområdene og mål fra et målgivende dokument i kommunen (Fokus 2015). Vi ser på foreldrene som en stor ressurs og bruker dem mye for å få gjennomført aktivitetene. Vi synliggjør den "røde tråden", fra disse dokumentene og helt ned avdelingsnivå gjennom månedsplanen som foreldrene får. Vi begrunner ofte overfor foreldrene de valgene vi tar, både i forhold til aktiviteter, språk og i ulike samspillssituasjoner (f.eks. danning) vi har med barna. På denne måten tenker vi at foreldrene ser mer av pedagogikken og "vår verden" og vi kan få til gode samtaler og refleksjoner sammen.
	Rammeplanens innhold brukes integrert i det pedagogiske opplegget. Vi har eget formingsrom, det blir brukt mye musikk og bevegelse. Vi har innendørs "utelekeplass" med "tjukkas", rutsjebane mm
	Rammeplanen legges til grunn. Enkelte tilpasninger må til, da det er ulikheter ifht ordinære bhg.
	Siden Bøler åpne barnehage er registrert som et pedagogisk tilbud, tilrettelegger og tilpasser vi føringene fra Rammeplanen slik at det skal passe vår form for barnehage. I vår årsplan, går vi ut fra fagområdene som danner grunnlaget for våre mål og valg av aktiviteter. Samt evaluering av vårt arbeide.
	Som åpen bhg er det vanskelig å lage pedagogiske prosjekter over tid da vi aldri vet hvem og hvor mange som kommer til bhg den enkelte åpningsdagen. Vi planlegger for det uplanlagte og er veldig tilstede i "Her og nå" situasjoner.
	Vi bruker malen til Oslo-barnehagen. Der er føringene fra Rammeplanen for barnehager tatt inn i årsplanen
	Vi bruker rammeplanen og årsplanen som styringsinstrumenter. Det utarbeides månedsplaner og ukeplaner som vi forsøker å gjennomføre etter beste evne ut fra de fysiske forutsetningene vi har. Videre justerer vi planene ut fra tid på året, ut fra hvilke fagområder vi er opptatt av, og hvilke brukere vi har for oss den enkelte dag. Vi viser fram planene våre i barnehagen og endel også på hjemmesiden. Noe informasjon sendes via mail, men det meste skjer i lokalene i barnehagen. Tilsynsmyndighetene gjennomfører skriftlig tilsyn hvert år. Barnehagen bygger sin virksomhet, sin "måte å være på-kultur" på grunnleggende verdier som har med sosialt ansvar, omsorg,

Gruppe	Svar
	medmenneskelighet, inkluderende fellesskap, og evne til innlevelse og respekt for andre menneskers situasjon. Vi ønsker her at barnehagens innhold dreier seg om barn og voksne i lek, bevegelse og sosialt samspill, preget av omsorg og lydhørhet, for å kunne utvikle den enkeltes sosiale kompetanse og språklige utvikling. Vi ser oss voksne som gode forbilder overfor barn og hverandre. Gjennom aktiviteter og samspill med hverandre blir områder i de syv fagområdene integrert i barnehagens innhold.
	Vi bruker vår årsplan tilnærmet på samme måte som ordinær bhg. Den er et viktig arbeidsredskap for personalet, et styringsdokument for den ped. virksomheten. Gir informasjon til foreldrene om hva vi vektlegger, satsningsområder, hvordan vi arbeider etc. Det er også vårt grunnlag for tilsyn fra kommunen.
	Vi bruker årsplanen som et redskap. Vi har veldig mange forskjellige barn og voksne innom barnehagen for korte eller lengre perioder. Og må tilpasse tilbudet etter brukerne gjennom hele året, alt etter hvilke brukere som går der til enhver tid. Samarbeidsutvalget i barnehagen er med og godkjenner årsplanen.
	Vi er en godkjent barnehage og er under barnehageloven. Loven krever at vi har en årsplan som er knyttet opp mot rammeplan for barnehager. Vi lager årsplan på lik linje med en ordinær barnehage. Vi har temaer og prosjekter gjennom hele året, hvor vi kommer innom de forskjellige målområdene i rammeplanen. Viktig er også barns og foreldres medvirkning i barnehagehverdagen.
	Vi er et team for de åpne barnehagene som rutinemessig planlegger gjennomfører og evaluerer en virksomhetsplan årlig. Vi bruker rammeplanens fagområder tilpasset aldersgruppa og sted/ miljø. Hvert år har vi satsingsområder som eks. språk, medvirkning, fysisk fostring o.l.
	Vi fokuserer på hovedområdene i rammeplanen, og forsøker å få inn et bredt spekter, slik at barna får møte de ulike fagområdene, samt tar i bruk sansene sine.
	Vi forsøker å følge Rammeplanen, men er nødt til å regulere og gjøre utvalg etter vår driftsform. Variasjonene er store og årsplan ligger som et grunnlagsdokument, mens det daglige pedagogiske arbeidet skjer med bakgrunn i de barna/familiene som benytter seg av tilbudet til enhver tid. Årsplan fastsettes på våren etter innspill fra foreldreråd, arbeidsutvalg og SU, for nye brukere på høsten brukes det som utgangspunkt for informasjon og videre drøftinger.
	Vi fyller alle krav rammeplanen har ved at månedsplanene er en forlengelse av årsplanen. Det vil si at vi må se planene for å oppfylle rammeplanen. Dersom vi har brukere som skal begynne på skolen, skal vi følge årshjulet som vår kommune har laget for overgang barnehage skole.
	Vi følger barnehageloven, rammeplanen og barnehagesektorens forventninger. Årsplanen er allikevel tilpasset barnehagens form
	Vi følger de 7 fagområdene rammeplanen legger ropp til.
	Vi følger de 7 fagområdene som står i rammeplanen.
	Vi følger kommunens mål og satsinger for oslobarnehagene. Våre tiltak for å oppnå dette i år: Personalet skal være faglig oppdatert ved å gå på kurs. Fokuserer mye på språk og bevegelse. Stimulere og styrke foreldre i sin rolle, ved å være en god støtte og veileder.
	Vi følger lovverket og har inkludert føringer fra Rammeplanen.
	Vi følger rammeplan
	Vi følger Rammeplanen og lager årsplan på bakgrunn av føringene.
	Vi følger vår Moderbarnehages årsplan men forenkler den til å passe til vårt bruk.
	Vi følger årsplanen og tilpasser etter barnas alder. De siste tre fire årene er to tredjedelen av barna hos fra tre år og under.

Gruppe	Svar
	Vi har tatt utgangspunkt i det som er viktigst for den brukergruppa vi har og det vi burde ha størst fokus på når vi kun møtes en dag i uka. Føringerne for å lage årsplan blir tilpasset slik at det skal være gjennomførbart ihht lengden på åpningstiden. Føringerne fra rammeplanen er med i barnehagens plan og virke, men organiseringen av en åpen bhg og tiden gjør det ikke mulig å legge opp gjennomføringen og ønsket om progresjon på alle områder på samme måte som i en ordinær barnehage. Vi har tatt utgangspunkt i område lek, læring, omsorg, danning og fagområdene i rammeplan når vi har laget årsplan og periodeplaner. Foreldrene/brukergruppa som er tilstede setter sitt preg og ønske på innholdet og organiseringen av dagene. Årsplan er utarbeidet ut ifra den nevnte erfaring og de føringer som vi ser som aktuelle og gjennomførbare i åpen bhg.
	Vi har valgt ut enkelte fagområder i rammeplanen som vi har større fokus på, i sammenheng med vår visjon, og egnedheten i våre lokaler.
	Vi har vår egen årsplan som handler om musikkaktivitetene vi gjennomfører.
	Vi jobber mer helhetlig mht at det er variasjon i alder. Aktiviteter og tema tilpasses for å nå en bred gruppe. Større vekt på sosialisering, nettverksbygging, vennskap og integrering.
	Vi konkretiserer årsplanen i semesterplaner og månedsplaner. Vi er bevisst de 7 fagområdene når vi planlegger samlingsstunder og aktiviteter. Fordi vi er en sentrumsbarnehage, prøver vi å benytte tilbudene i nærmiljøet vårt, som utstillinger, teaterforestillinger, bymiljøet osv. Siden barnegruppen vår er såpass ung, må aktivitetene tilpasses de minste barna.
	Vi lager en aktivitetsplan som sier hvilken aktivitet som skjer. Det kan være for eksempel sangsamling eller baking.
	Vi lager en kortfattet årsplan med hovedfokus på språk og språkutvikling. Det er i hovedsak flerkulturelt og mange ulike språk i den åpne barnehagen vår.
	Vi lager vår egen årsplan, kun med oversikt over aktiviteter den aktuelle uke. Feks, lage julepynt, male bilder, skattejakt osv.
	Vi lager årsplanen ut fra Rammeplan for barnehager, og tar foreldrene med på de aktivitetene vi gjør og det innholdet vi ønsker at barnehagen skal ha. Foreldre er ikke med på alt, eks førskolegruppe. Vi involverer foreldre gjennom SU og ved samtaler/veiledning/oppslag om hvordan vi ønsker å ha det i barnehagen. Vi må aktivt jobbe for å få foreldre med på mål og tiltak vi har i årsplanen. For eksempel gjennom å få barn og foreldre med på tur i skogen når vi målet vårt om å være fysisk aktiv og samtidig få frisk luft og gode opplevelser i naturen. Vi setter opp mål og delmål i vår årsplan og jobber aktivt etter dette selv om foreldre er tilstedet. De ansatte i åpen barnehage er rollemodeller for både barn og voksne i åpen barnehage.
	Vi må ha fokus på den gruppen som kommer i bhg, og det varierer fra gang til gang. Vet aldri om det kommer flest ettåringer eller 6-åringer. Med åpningstid på 6 timer i uken sier det seg selv at det blir umulig å etterkomme alle kravene i Rammeplanen. Årsplanen vår fungerer som informasjon om innhold og arbeidsmåter til eierstyre, foreldre og kommunen, og et arbeidsredskap for ansatte.
	Vi prøver så godt vi kan å følge Rammeplanen, men siden vi bare har oppe ei gang i uka er det litt vanskelig å f.eks ha store prosjekter og slikt.
	Vi synes på en grei måte vi har tilpasset rammeplanen til vårt tilbud
	Vi tar i hovedsak utgangspunkt i rammeplanens fagområder, men dette er veldig vanskelig fordi det er tilbudet som helhet som må vurderes inn. Ingen barn går hver eneste dag, bortsett fra når de er syke, over et helt år. Slik at alle barna får bare drypp.
	Vi tar inn noen av de føringerne rammeplanen forfekter.
	Vi tar ut av rammeplanen det som er aktuelt for en åpen barnehage og tilpasser det til de lokale forholdene

Gruppe	Svar
	Vi tar utgangspunkt i rammeplanen når vi lager årsplanen, og tilpasser den vårt tilbud og vår måte å drive barnehage på.
	Vi tilpasser innholdet i Rammeplanen i årshjulet til gårdens øvrige drift. "Gårdshjulet".
	Vi tilpasser så godt vi kan etter vårt bruk, vi holder åpent kun en dag i uka og antall barn varierer. Vi jobber utifra årsplan, de 7 fagområdene.
	Vi vektlegger fagområdene lek, språkstimulering og sosial kompetanse. Under disse store områder, trekker vi også inn andre fagområder ...
	Vår årsplan er jo mer generell men vi bruker rammeplan når den lages.
	Vår årsplan implimenteres i våre månedsplaner og konkretiseres i våre ukeplaner som viser hvilke aktiviteter.
	Vårt ml er å være innom alle fagområdene i løpet av året, hvilke barn som er her når avgjør ikke vi, men det er alltid er pedagogisk opplegg som er gjennomtenkt i fht årsplan.
	Åpen barnehage har egne vedtekter, årsplan og periodeplaner. Laget ut fra rammeplan og barnehageloven.
	Årsplan for Åpen barnehage er en enklere årsplan enn det som ordinære barnehager bruker. Dette pga at det kun er en dag i uka, men også at de fleste barna er mellom 0 og 1 år.
	Årsplan for Åpen er laget som en informasjon om hva åpen barnehage er og hva vi tilbyr og hvilken rolle foreldrene har
	Årsplanen er generell og ikke ment for brukergruppen, men mer rettet mot politikere og samarbeidspartnere. Barnehagen har et tradisjons hjul der faste aktiviteter er lagt inn. Ellers forandrer aktivitetene seg etter hva slags brukergruppe som er tilstede. Personalet følger den ordinære barnehagens arbeid med rammeplanen, og følger barnehagens møtevirksomhet og kurs
	Årsplanen er svært enkel - Fokus på estetiske fag i forhold til fagområder
	Årsplanen for den åpne barnehagen bygger på rammeplanen, vi er innom alle fagområdene. Den følger også årshjulet til den ordinære barnehagen, vi tilbyr feks karneval, solfest osv slik som i ordinær bhg.
	Årsplanen fungerer som et arbeidsverktøy sammen med øvrige planer i kommunen (kommuneplan, virksomhetsplan m.fl.). Det lages i åpen barnehage halvårsplaner som gir en oversikt over ulike aktiviteter og tema som skal bli belyst i åpen barnehage kommende halvår. Det gjennomføres to brukerundersøkelser i året og det som kommer frem i disse taes med i planleggingen slik at brukernes behov og interesser blir ivarettatt. De ulike aktivitetene/temaene som planlegges knyttes opp til de ulike fagområdene i rammeplanen samt målkortene i virksomhetsplanen til Familiens hus. Det utarbeides også månedplaner på bakgrunn av de planene nevnt ovenfor.
	Årsplanen tilpasses føringene for rammeplanen og det blir et godt redskap for oss og utad til foreldrene. Foreldrene er ikke i den grad med å påvirke årsplanen som de gjerne er i andre barnehager. Dette pga av at vi har brukere som er her hver dag vi har åpent og vi har brukere som gjerne er innom en dag i mnd. Foreldre som går her i dag, slutter gjerne neste mnd. Vi ser at denne type samarbeid, blir ikke så lett å gjennomføre hos oss, som i vanlige barnehager. Vi samarbeider desto mer og tettere med foreldrene, hver dag i de fleste situasjoner.
Nei	Den åpne barnehagen følger satsninger og mål som passer inn i deres hverdag.
	Pedagogisk leder i Åpen Barnehage er av og til med på faglige møter med de andre ansatte i barnehagen. Noen føringer mht det fysiske miljøet/lekemiljøet. Drift utifra de forutsetninger barnehagen har.

Vedlegg 5: Svar på spørsmål 21 tematisk profil i barnehagen

Svar
Troverdighet -Trygghet -Tillit - Tilhørighet.- Vi "bygger" aktivitetene rundt årsrytme, merkedager og høytider. Legger stor vekt på estetisk uttrykk, sang og musikkvalg, for å synliggjøre.
"Alle blir sett" står sentralt hos oss
"Bra mat for bedre helse" prosjekt, Flerkulturell deltagelse - ca 30%, språkstimulering, individuell rådgiving og veiledning.
4H sitt motto; Å lære ved å gjøre, står øverst. Førstehåndserfaringer, gode sanseopplevelser og aktivitet i friluft der dyr står i fokus.
Alle barn skal oppdages og tas på alvor. Ved at vi oppdager barnet handler dette om mer enn det å bare se det enkelte barn. Man må fokusere på det enkelte individ.
Alle våre tilbud har språk i fokus.
Barna samles til lek i lekeparken. Siden vi har lekepark ser vi at barn og foreldre ofte takker nei til å være med på pedagogiske aktiviteter. De syntes det er spennende og bare leke i parken. Sangsamlingene er det som er mest populært å være med på.
Barnehagen er en "barne- og voksenhage", med et pedagogisk tilbud for både barn og voksne. Viktig for oss å tilby veiledning og at aktivitetene vi gjør er noe barn og voksne kan gjøre sammen. Forming, sang, baking osv.
Barnehagen har en kulturhistorisk profil. Vi holder til i ei trønderlån fra 1750 tallet og vi som jobber der går i kostymer. Vi tar vare på gamle sang - og eventyrtradisjoner og gjør ting på "gamlemåten". Leikene er gamle treleker og filledukker. Barna får leike med kasseroller og tresleiver fra kjøkkenskapet.
Barnehagen holder til i en gammel trønderlån fra ca 1750. Vi går i kostymer fra ca år 1900. Vi formidler gamle barnesanger, regler og eventyr. Leikene er det som finnes i kjøkkenskapet og gamle treleker. Vi lager mat for å gi barna gode minner og assosiasjoner gjennom lukte - og smaksansen. Vi driver en "skjørtekantpedagogikk" hvor barna får delta i dagliglivets aktiviteter i gamle dager.
Barnehagens visjon er "åpen barnehage - en møteplass for alle". Det er vekt på inkludering og fellesskap. I tillegg er språk og lek satsningsområder
Bhg. følger høytider og årstider. Samarbeider med Barnas Katedral (kulturkirke for barn).
Bygge nettverk og vennskap på tvers av etniske grupper og andre ulikheter.
Danne nettverk og hjelp i sosialiseringssprosessen.
De siste årene har musikk og språk vært våre satsingsområder.
Den har utvidet kristen formålsparagraf. Vi deltar eit par gonger på gudstenestar.
Den ordinære barnehagen har utvidet formålsparagraf og brukerne av Åpen barnehage gis tilbud om å delta på barnehage gudstjenestene til jul og påske. Åpen barnehage har også tatt i bruk digitale verktøy slik den ordinære barnehagen også har gjort.
Den åpne barnehagen har fokus på tidlig språkutvikling da dette også er et satsningsområde i de andre barnehagene i kommunen.
Det fysiske miljøet og plasseringen av barnehagen i samme hus og som helsestasjonen og voksenopplæring gir barnehagen særpreg. Vi holder til i et renoverert bygg og det er en god, "avslappet" atmosfære der. Vi er nøye på at miljøet skal innby til leik og at det skal være tydelig system i leikene slik at det ikke blir kaos når det er mange om å rydde.
Det gode møte - relasjon og fag, foreldreveiledning i praksis.
Det skal være en møteplass, der barna kan leke med andre barn.
Det skal være et godt sted for barn og voksne å være. Alle skal bli sett og møtt på en god måte.
Dette året har vi vekt på sosial kompetanse og språkstimulering
Et satsningsområde hos oss er bruk av bøker.
Flerkulturelt innhold.
Fokus på at alle blir sett Språkfokus Bygge nettverk

Svar
Forebyggende tiltak i samarbeid med familiesenterets profil. I Åpen barnehage treffer vi hele familien over lengre tid. Hele familiesystemet gir oss et innblikk i hverdagen deres og overganger familiene står i. Åpen barnehage er og blir en kilde til å fange opp problemer og adferd på et tidlig tidspunkt.
Forming
Fysisk fostring
Følger barnehagen i ordinær drift.
Har inntil dette årsskifte vært et familiesenter og har hatt fokusområdet jmf familiens hus perspektiv. Holder fast ved dette perspektivet så langt det lar seg gjøre.
Hos oss er det det sosiale samspillet for både foreldre og barn som står i fokus. Hos oss er det også mye sanglede.
Hos oss lager vi til felles lunsj hver gang med nystekte rundstykker fra et lokalt bakeri.
I tillegg til Fokus 2015, som bl.a inneholder mål for språk, positiv selvoppfatning og danning, så har vi fokus på sunt kosthold og gode samspillssituasjoner mellom barn og forelder. Et nært foreldresamarbeid er også noe vi hele tiden jobber med.
I år har vi to hovedsatsingsområder. Det er familien og ute. Det vil si at vi flere ganger i løpet av året åpner opp for at hele familien kan komme i barnehagen. Disse dagene serverer vi gjerne middag og har et arrangement på ettermiddagstid. Eksempler her er inviterte aktører innen sang, eller teater. Vi har også deltatt på gudstjeneste og hatt juleverksted en søndag slik at hele familien kan komme. Vi ønsker å være et møtested der hele familien kan få gode opplevelser sammen. Vi har også satset på utetid i barnehagen ved å arrangere turer i skogen fast på ukeplanen og ved å satse på å være ute på den fine lekeplassen vår. Vi har flott inngjerdet og godkjent uteplass. Vi må også motivere foreldre for å få barn med ut. I tillegg legger vi vekt på det kristne budskapet som den norske kirke står for.
Ja det handler om barn og voksne i lek, bevegelse og samspill der danningen skjer gjennom omsorg og inkludering. Et hovedvirkemiddel er dansen, som utgjør et "fellesspråk" som alle kan delta i.
Ja vi har en klar kristen profil.Følger årstider og høytider. Lese bøker, dyr mm.
Kristen formålsparagraf
Lek
Mangfold, vi har barn og voksne fra store deler av verden. i 2013 hadde vi 34 nasjonaliteter representert.
Musikk og bevegelse
Musikk og fysisk utfoldelse
Musikk og sangstund
Musikk,kunst,kultur,generasjonsarbeid. Ettersom vi driver et livssyklusarbeid har vi jevnlig kontakt med vårt eldresenter.
Musikkbarnehage med kristent formål.
Mye utelek, vi har et eget skogsområde.
Målsetningen vår er : "Et godt sted å være for liten og stor, et sted hvor vi trives og vennskap gror!" Viktig for oss å være innovative, ikke hvile på lauvbærerne- men seile på dem videre.
Nei (Flere svarer «Nei»)
Nettverk og mangfold
Pedagogisk leder har ICDP sertifisering og PMTO rådgivningskompetanse. Bruker disse kunnskapene aktivt i foreldreveiledning.
Pr i dag er det mange foreldre/barn fra østeuropa.
Prøver å føre inn "være sammen" siden barnehagen Åpen Barnehage hører til er en Løvebarnehage.
Samme som bgh forøvrig.

Svar
Sang og musikk.
Satser på tilbud for hele familien med barn i målgruppen. Utdrag fra årsplan viser tilknytning til årstider og høytider.
Som hovedbarnehagen, bygger den Åpne barnehage virksomheten på inspirasjon fra Reggio Emilia.
Sosial kompetanse er hovedmålet
Språk
Språk. Motorikk sosialt samspill
Språk og inkludering.
Språk og sosial kompetanse er satsingsområde, både for brukerne og barna.
Språk og toleranse.
Språk, sosialt samspill, relasjonsped
Språk, sunt kost hold, fysisk aktivitet
Språkstimulering Sosial kompetanse I inneværende år har vi drevet med forskjellige typer 'utvidet nettverksarbeid'.
Tidlig intervensjonsarbeid
Tradisjoner
Trygghet, trivsel og omsorg
Uteliv, den åpne barnehagen har lokaler på en gård
Utvida Kristen formålsparagraf
Veilede, legge til rette for småbarnsfamilier og hjelpe dem til å takle hverdagen som best mulig. Motivere for læring - hjelp til mestring!
Vi arbeider med at alle skal snakke norsk.
Vi arrangerer babyteater forestillinger ca 4 ganger i året. Temadager, der ulike emner som foreksempel "Multitasker vi bort barna våre" blir diskutert. Trilleturer på vår og høstparten. Vi føler de ulike tradisjonene i årshjulet.
Vi er en menighetsbarnehage med utvidet kristen formålsparagraf. Satsingsområdet vårt dette året har vært Språk, kommunikasjon og tekst.
Vi er en musikkbarnehage
Vi er en musikkbarnehage med mye fokus på bruk av musikk og rytmeinstrumenter
Vi er en spesiell barnehage siden den er en del av opplæringen for elever. Elevene planlegger samlingsstund, eventyrfortellinger, formingsaktiviteter. Vi har to timer om morgenen til å planlegge, og prate fag. Etterpå evaluerer vi arbeidet, og lager nye planer. Barnehagen er svært populær- og er blitt en god barnehage vi er stolt av!
Vi er i et område med svært mange innvandrere og svært mange av brukerne kommer fra andre nasjonaliteter og er relativt nye i Norge. Vi bruker mye tid på å snakke, skape relasjoner og veilede i foreldrerollen. Hos oss er det gratis tilbud om lunsj bortsett fra en gang i måneden hvor vi er på tur.
Vi er opptatt av å tilrettelegge for kjennskap og vennskap mellom småbarnsfamilier, ivareta og inkludere flerspråklige familier og nyinnflyttede (stor tilflytting), hjelpe til og oppfordre til å søke barnehageplass.
Vi er veldig opptatt av motorikken og er mye ute da vi har et fint ute område
Vi forsøker å vektlegge og stimulere språk/kommunikasjon, fysisk og musikalsk utvikling.
Vi har et flott uteareal som vi bruker hele året. Vi har derfor ekstra fokus på natur og dyreliv.
Vi har fokus på kreativ aktivitet som følger månedens/ukas tema og fokus på språk i samlingsstund.
Vi har fokus på språk, som stasingsområde.
Vi har musikk, vi ønsker å formidle våre kjente å kjære barnesanger til foreldre, og fortelle hvorfor det er viktig å synge og lese for barna.

Svar
Vi har samarbeid med menighet i forbindelse med høytider. De kommer på besøk og har en samlings stund.
Vi har spesielt fokus på at ALLE skal bli sett og føle seg velkommen. Vi har fokus på språkopplæring og følger opplegg som Snakkepakken og Språksprell. Vi setter også fokus på nettverksbygging.
Vi har stort fokus på språk. Mange av familiene som bruker vårt tilbud, har minoritetsbakgrunn. Annenhver uke tilbyr vi foreldrehalvtimen (ledet av helsesøster i avdelingen). Dette er et åpent tilbud til de foreldrene som ønsker det. Foreldrene kan ha med barna, eller barna kan bli passet av det øvrige personalet og frivillige.
Vi har temaer som skifter fra år til år alt etter hvilken barnegruppe vi har.
Vi har utvidet kristen formålsparagraf.
Vi har utvidet kristen formålsparagraf. Fordi en stor andel av våre brukere er fremmedspråklige familier, har vi valgt å satse på integrering og språk.
Vi jobber med bl.a løft og ICDP hvor vi har fokus på det som er positivt i samspillet mellom barn og voksne
Vi jobber mye med språk. Både i forhold til norske og minoritetspråklige barn og voksne. Vi har masse formingsaktiviteter, da med stort fokus på at barn og voksne sammen skal få gjøre noe kjekt. Stort fokus på at alle skal bli sett, alle skal bli en del av nettverket hos oss. Bruker mye tid på å se den enkelte. Fokus også på at vi skal styrke foreldrene i sin rolle.
Vi jobber som nevnt mye med den språklige utviklingen hos barn, da det er mange tospråklige hos oss.
Vi skal være en møteplass for barn og voksne. Barn får leke med andre barn, fange opp barn som ikke har barnehageplass. Barnehagen er under den utvidede kristendomsmålsparagrafen.
Vi tilbyr ICDP-kurs for foreldrene under oppholdstiden og tilbyr da pass av barna imens
Visjonen er: Nye mennesker, er venner du ennå ikke kjenner. Satsingsområdet er kommunikasjon og kultur.
Våre satsingsområder i år er kommunikasjon, språk og tekst siden vi har et flerkulturelt miljø i vår barnehage. Vi satser også på kropp, bevegelse og helse
Våre satsningsområder er mangfold, barns medvirkning og kommunikasjon og samarbeid med barn.
Vårt fokusområde er vennskap, trygghet og omsorg. Barnehagen er drevet av menigheten (den norske kirke) og har de kristne grunnverdiene i bunnen for virksomheten.
Å styrke samspillet mellom foreldre barn. Være nettverksskapende

Vedlegg 6: Svar på spørsmål 22 om samarbeid med ulike instanser, delt etter eierform i barnehagen.

Gruppe	Svar
[Ingen svar]	Samarbeider med helsestasjoner i Heimdal bydel, samt små bhg i nærområdet. Dersom det kommer henvendelser så samarbeider vi om eks ta imot og ivareta enkelte familier ekstra godt.
Kommune	Barnehagen har et tett samarbeid med helsestasjonen. De er flinke til å rekruttere, informere og følge besøkende som trenger det til oss. Vi samarbeider med Homestart. De informerer våre besøkende om sitt tilbud. Vi har i felleskap søkt om fattigdomsmidler til en ferietur for mødre og barn med begrenset økonomi. Vi har samarbeid med Moss mottak, Moss bibliotek og Kulturskolen om sangsamlinger på biblioteket. Barnevernet benytter seg av våre lokaler og leker når de har tilsyn, vi samarbeider med familieteamet på helsestasjonen og tilbyr veiledning og hjelp til familier som trenger det. Gjennom barnehagen rekrutterer de ansatte kvinner til en flerkulturell gruppe som de ansatte driver. Vi samarbeider med andre barnehager ifht kurs for de ansatte og med pedagogisk senter, spes i forhold til flerkulturelle barn som trenger språkopplæring. Vi henviser også til PPT ved behov. Vi samarbeider med skolene når vi har barn som skal begynne på skolen
	Barnehagen samarbeider med helsestasjonen, de henvisere brukere til hverandre. Det har også vært holdt kurs/samtaler for mødre om ernæring, søvn osv.
	Besøk av helsesøster jevnlig
	Den samarbeider litt med en barnehage
	Det blir gjennom "moderbarnehagen"
	Godt samarbeid med helsestasjonen og er et stort barnehageområde - så rekruttering skjer gjennom andre barnehager i vårt område
	Har samarbeidsmøter med helsesatsjonen ved behov.
	Helsestasjon anbefaler åpen barnehage for foreldrene.
	Helsestasjon har mijørarbeider som kommer fast med sine brukere. Helsesøster kommer på besøk for å svare på spørsmål fra brukerne.
	Helsestasjon har vært og veiledet foreldre Ang kosthold og ernæring.
	Helsestasjon og fysio i samme bygg, temadager der disse bidrar. fysioterapauter er ekstra på jobb i åpen bhg så ofte vi får det til. Helsestasjon rekrutterer aktuelle foreldre og barn til tilbudet
	Helsestasjon, asylmottak, Home start og kriesenter er flittige brukere av Åpen bhg
	Helsestasjon, asylmottak, Homestart. De er brukere hos oss.
	Helsestasjon, familieteam og andre barnehager.
	Helsestasjon,fysio og pedagogisk fagsenter. Vi har gjevnlig besøk, og kan ta kontakt etter behov.
	Helsestasjon. Besøk fra helsestasjon hvor det samtales om ulike temaer. (Etter foreldres ønsker) Helsestasjon "framsnakker" åpen barnehage.
	Helsestasjonen (rekruttering til Åpen barnehage), Nettverk med andre åpne barnehager.
	Helsestasjonen deler bygg med oss, naturlig forbindelse mellom barns helsestasjonskontroller og introduksjon til Å.B. De bistår også med korte innlegg/foredrag etter ønske. Dessuten hjelpemidler. Saniteten har bevilget oss kjøkken og vi har kontakt med dem vedr etniske minoriteter mm. Noe samarbeid med nabobarnehage om spes. anledninger som Lucia og 16. mai-tog.
	Helsestasjonen er vår viktigste samarbeidspartner. De forteller om åpen bgh til foreldre på helsestasjonen, og henger opp månedsplan. De fanger opp veldig mange

Gruppe	Svar
	brukere som de anbefaler åpen barnehage. Minoritetesforeldre, foreldre med ulike utfordringer etc. Helsesøster kommer også på besøk til åpen bhg to ganger i året.
	Helsestasjonen og barnehagen den er underlagt (Fritznerbakken barnehage).
	helsestasjonen, asylmotaket, flyktningkontoret, krisesentret, barnevernet, Tilbud til brukerne som tilhører samarbeidspartnerene.
	Helsestasjonen: tidlig innsats, språk, foreldreveiledning NAV: kvalifiseringsarena i NY sjanse, i individuelle saker og på systemnivå i fht barnefattigdom og tidlig innsats. Barnevernstjenesten: tidlig innsats og i etablerte saker
	Helsesøster er hos oss en gang i måneden og vi er på besøk i nabobarnehagene som er i egen virksomhet.
	Helsesøstre og Fysio/Ergoterapi tjenesten.
	Ja, flyktningetjenesten og asylmottak, sammen med den ordinære barnehagen som den åpne barnehagen hører til.
	Ja, helsestasjon og innvandringstjenesten anbefaler foreldre å bruke oss.
	Ja, kulturskolen, helsestasjon/ familiesenteret, biblioteket, barnehager, tannhelsetjenesten, sykehjem, fysioterapeut.
	Ja, samarbeider med helsestasjon og Hero. Helsestasjonen anbefaler familier å benytte seg av Åpen Bhg tilbudet. Deler ut brosjyrer og anbefaler spesielt fam med lite nettverk, nyinflyttede og familier som trenger litt ekstra å benytte seg av tilbudet. Noen ganger kommer helsesøstrene sammen med familiene hit på 1 besøk. Ansatte fra Hero viser også nyankomne familier hvor lokalene til Åpen barnehage er . Samarbeider litt på tlf.
	Ja, Utvidet ressurs team som er representanter fra helsestasjon, barnevern og PPT. Et fast møte i halvåret, ellers kalles teamet inn etter behov, bekymringssaker. Vi samarbeider med flyktingekontoret. Vi har også hatt ekstra hjelp fra frivillighetssentralen.
	Ja. helsesøster kommer 1 gang pr. mnd. til flyktingegruppa. fysioterapeut fra kommunen likeså. Språkopplæring for flyktninger har elever i språkpraksis.
	Ja. Vi har en person som kommer fra helsestasjon, pptjenesten, barneverntjenesten og psykososialt team, en gang pr uke til den åpne barnehagen. Det byttes på, fra de ulike tjenestene.
	Kan informere om/ henvise til Familiesenteret i bydelen, hvis man opplever at foreldrene trenger ekstra hjelp/støtte i forldrerollen.
	Lite strukturert samarbeid, bla pga av manglende kontinuitet i ledelsen.
	man jobber med et samarbeid med helsestasjon, sosialkontoret/nav etc, men per i dag er det ikke noe samarbeid
	Nei
	Nei, ikke annet enn at helsestasjonen informerer om tilbudet.
	Nei. Ikke utover at vi har brosjyrer om tilbudet vårt liggende på de 3 nærmeste helsestasjonene.
	noe med Helsestasjonen som bl.a rekr. barn til Åpen bhg
	samarbeid m.helsestasjonen som er inne i barnehagen til faste tider, eller kontaktes de ved behov, kommunens sangpedagog m.babysang,
	Samarbeid med barnehagen den har tilknytning til.
	Samarbeid om å rekruttere til tilbudet
	Samarbeide med Ppt, helsestasjon, barnevern, skole, andre barnehager, psykisk helse + andre.
	Samarbeider både med familieveileder i barnevernet, helsesøster på helsestasjon og spesialpedagog ved Fagsenteret. Disse er tilstede i enkelte perioder og er en

Gruppe	Svar
	ressursperson for ped.leder samt en samtalepartner for de foreldre som har behov. I tillegg samarbeides det med en barnepleier som kommer hvert halvår. I perioder er det også samarbeid med pensjonister med felles sang noen ganger i året.
	Samarbeider med Fagsenter for barn og unge. Er i et begynnende nettverkssystem med Læringscenteret (norskopplæring for voksne), m.fl.
	Samarbeider med flykning og innvandrer-tjenesten. Har folk i språkpraksis. Helsestasjon.
	samarbeider med helsestasjonen for rekruttering til åpen og med helsestasjonens familiesenter som ønsker kontakt med åpen barnehage, slik at tilbudet er kjent i kommunen. De tilbyr veiledning i små og store utfordringer med små barn
	Samarbeider med småbarnsavdeling i bhg.
	Samarbeider tett med helsestasjon - helsesøster del av grunnbemannning hver tirsdag. Mye samarbeid med Home-Start-koordinator som besøker barnehagen jevnlig. Frivillige i Home-Start bruker i perioder Åpen bhg sammen med barna de tar vare på. Samarbeider også med fysiterapeut, jevnlig besøk. Med barnevern når det er nødvendig, og med andre kommunale instanser som PPT, andre barnehager.
	Tidligere hatt samarbeidet med helsesøster og familiesenter. Pga flytting, lang avstand mellom lokalene, er det nå ikke samarbeidet.
	Tverrfaglig samarbeid
	Ved utfordringer om grensesetting og veiledning av foreldre kan vi ta opp saker i barnehagens sosialpedagogiske team.
	Vi er en del av Familiens hus og det er daglig samarbeid med bl.a. helsestasjon. Åpen barnehage og helsestasjon gjennomfører 9 mnd. gruppe sammen. Ellers er det inngått partnerskapsavtale med en av sanitetsforeningene i kommunen. De er med på babykafe en gang i måneden.
	Vi er en del av Familiens hus som inneholder helsestasjon, barnevern og PPT som er aktive med å rekruttere til bhg. Aktivt samarbeid med BUP.
	Vi har et fast samarbeid med familiesenteret, annen hver mandag har vi helsesøster her 1 time på babykafe. 1 time pr måned kommer det en barnefysioterapeut til babykafe. Hver torsdag kommer en helsesøster innom åpen bhg ca 30 min.
	Vi har mange samarbeidspartnere, og vi har tverrfaglige møter jevnlig. På disse møtene er det faste deltagere fra bl.a. barneverntjenesten, helsestasjonen, PPT, tildelingskontoret, psykolog og Åpen bhg. barnehagen er samlokalisert med helsestasjonen, og får besøk av en helsesøster to dager i uka som byr på sin faglighet. Det samme gjør PPT som kommer en dag i mnd, Home Start (en frivillig org.) er her en gang i mnd. for å gjøre sitt arbeid kjent, og for evt. å tilby familier støtte. Vi har også et variert samarbeid med asylmottaket og et familiesenter der foreldrene trenger ekstra støtte og opplæring for å bli gode omsorgsgivere. Vi har også et samarbeid med kulturskolen som kommer å har sang/musikkstund for oss en gang i uka.
	vi har samarbeid med helsestasjon for å fange opp ev nye brukere.
	Vi har tett samarbeid med helsestasjonen. Helsesøstre følger brukere til tilbudet om det er nødvendig. I tillegg har vi samarbeid familiesenter og psykisk helse om noen trenger hjelp til å bruke et slikt tilbud. Og har veldig god erfaring med det.
	Vi har tidligere hatt et samarbeid med helsestasjonen, der helsesøster har vært tilstede i barnehagen 2 ganger i måneden. Helsesøster har da bl.a. hatt ulike temaer som hun har snakket med foreldrene om. Dette er et tilbud som dessverre har blitt tatt bort på grunn av helsestasjonens manglende kapasitet. Vi har et godt samarbeid med en familiebarnehageenhet, som benytter den Åpne barnehagen fast en gang i uka.

Gruppe	Svar
	Vi ligger i et familiesenter så det er naturlig og samarbeide med de instansene som også er der. Ellers har vi samarbeid med bibliotek, brannstasjon, andre barnehager.
	Vi reklamerer på helsestasjonene. Barnevernet vet om oss og gir informasjon til de som trenger et slikt tilbud.
	Vi samarbeider med andre åpne barnehager for tips og ideer. Vi prøver å samarbeide med helsesøster, men hun er svært opptatt. Vi samarbeider med idrettslaget, da vi leier av de.
	Vi samarbeider med helsestasjonen og helsestasjonens familiesenter, samt et nettverk av de åpne barnehagene i Stavanger
	Vi samarbeider med helsestasjonen, om bla. felles familier, felles utfordringer og hvordan vi kan hjelpe hverandre til å nå våre mål. Helsesøster er også innom av og til og kan snakke om ulike tema foreldregruppen er opptatt av. Vi samarbeider med fysioterapeut, som kommer i barnehagen og har enkle fysiske øvelser, fronter viktigheten av fysisk aktivitet. Vi samarbeider med norsk opplæring av utenlandske mødre, der vi i barnehagen er med på å passe barna. Vi har hatt samarbeid med NAV, introteamet, der vi har presentert det norske barnehagelivet og vårt åpne tilbud. Samarbeid med Home-start. Home-start kontakter har kommet til oss med barn noen timer i uken, og vi kan formidle kontakt med Home-Start hvis noen familier ønsker det. Sanitetsforeningen er i perioder innom og er behjelpelig hvis noen foreldre ønsker å bli bedre på å strikke.
	Vi samarbeider naturlig nok både med helsestasjon, barneverntjenesten, fysioterapitjenesten, tjenester til funksjonshemmede, forebyggende avdeling, familieveiledning m.m. fordi vi er samlokalisert/ organisert. Dette har stor nytteeffekt.
	Vi samarbeider tett med helsestasjon, vi har felles personalmøter og vi kan drøfte temaer som foreldre er opptatt av.
	Åpen barnehage er en del av en samhandlingsmodell, noe som gir mulighet og grunnlag for tverrfaglig samarbeid. Vi samarbeider også med asylmottak, NAV og ordinære barnehager.
	Åpen barnehage er en del av en større barnehage, og samarbeidet med alle aktuelle instanser slik som resten av barnehagen gjør, inklusive barnevernte.
Menighet/ trossamfunn	Asylmottaket. Vi samarbeider med møter der vi forteller om åpenbarnehage sin hverdag, de på asylmottaket følger asylsøker ned i barnehagen slik at de får en trygghet i sitt første møte med åpenbarnehagen.
	Barnevern, helsestasjon, PPT, kulturkontor, fast kvinnegruppe fra asylmottak
	Både og. Hvis ett barn har behov for oppfølging som logoped, spesialpedagog eller lignende anbefaler jeg dem å ta kontakt med sin helsestasjon for vurdering. Er det sosiale utfordringer anbefaler jeg å søke barnehageplass i en "vanlig barnehage" slik at barnet får en bedre oppfølging. Helsestasjonene i område anbefaler også oss til nye foreldre/ omsorgspersoner.
	Daglig leder er med i tverrfaglig team (helsestasjon, barnevern, fam kontore) i bydelen.
	Drives og eies og lønnes av to; menighet og privat barnehage. Har to arbeidsgiverer (se tidligere spørsmål)
	Felles nettverksmøter med andre åpne barnehager i kommunen. Felles styremøte med barnehagene i bydelen. Samarbeid med helsestasjon
	Har hatt et samarbeid med kirken angående Babysang
	Helsestasjon og kommunen ellers gir ut god info om vårt tilbud til alle Kommunens rettleiingsteam for bhg har både hatt kurs og møter for foreldregrupper og for personalet Virksomheten vår driver også home start familiekontakten (hsf) og vi har der tett samarbeid (vi kan hjelpe familier til hsf og hsf frivillige tar med seg familier til

Gruppe	Svar
	åpen bhg Vi har ikke egen uteplass, men når andre ordinære bhg har stengt pga planleggingsdag hender det at vi får låne uteplass fra de. samarbeid med kirkekontoret (ved jul påske, besøk i samlingstund) samarbeid med kommunens terapibasseng for gratis lån av basseng God kontakt med internasjonal kvinneforening på Sotra for gjensidig informasjon om tilbud
	Helsestasjon PPT ved evt behov her. KiA (kristent interkulturelt arbeid): tospråklig arbeid, nettverksarbeid Nettverksarbeid mellom 3 andre åpne barnehager (som regel 2 samlinger/år): tar opp tema etter behov. Den norske kirke: prest, diakon, kateket m.fl.: de har temasamlinger, bibelfortellinger, brukerne blir kjent med menigheten som driver barnehagen. Vi er med på/samarbeider om påskevandring/julegudstenester og andre barnegudstenester der også andre ordinære barnehager blir innbudt til kirken.
	Helsestasjon, gir ut informasjon til hjemmевærende
	Helsestasjon: De informerer om tilbudet i barnehagen, også babysang. (deler ut lapper) Kommunen: Rettleiarteam for barnehager. Kan ringe de og spørre om råd. Kirkekontoret Homestart : Foreslår homestarthjelp til fam. vi ser trenger det. Ordner med møte mellom koordinatore og familier. KM Kluzz: Familiemiddag og aldersbestemte grupper på ettermiddagstid i kirken.
	Helsestasjonen er flinke til å henvise hjemmевærende foreldre til oss.
	Helsestasjonen-, informasjon. Litt samarbeid med menigheten, besøk derfra f. eks. julesamling
	Helsestasjonene opplyser om vårt tilbud, og vi henviser våre brukere til helsestasjonen dersom de har noen spesielle behov. I spesielle tilfeller kontakter vi barnevernet dersom vi er bekymret for omsorgssvikt eller annet.
	helsestasjonens familie senter kommer på besøk hver 6. uke for å gi veiledning til foreldre som vil ha det.
	Helsestasjonens familiesenter, helsestasjon/ flerkulturell barselgruppe, familiegruppe, nettverk med andre åpne barnehager, kirke. Samarbeidet går først og fremst ut på foreldrearbeid, integrering og støtte til foreldrerollen.
	Ikke samarbeid med helsestasjonen dette året. Tidligere ett språkprosjekt sammen. Har noe felles samlinger med annen barnehage
	Ja, med helsestasjon, flykning tjenesten, barnevern, minoritetsspråklig førskoleteam i kommunen Nærmiljøsent
	Ja, Vi inviterer helsestasjonen til å være med på voksenforum, asylmottaket får info om våre planer, så de sender sine barnefamilier hit.
	Ja, vi samarbeider med en privat barnehage som ligger i samme lokale. Samarbeidet består av å låne lokaler av hverandre, forbruksmateriell, veiledning, samme styrer og assistenten jobber i begge barnehagene. Flere av barna som har plass i den ordinære private barnehagen, benytter seg av åpen barnhagene sammen med mor den ene dagen i uka.
	Ja. De blir opplyst om barnehagen på disse stedene. Har egne avtaler med asylmottak angående betaling.
	Kan kontakte helsestasjonens familiesenter ved behov. de kan komme å holde foredrag om ulike temaer som foreldrene er interessert i.
	Me har kontakt med helsestasjon, asylmottak og barnevernet, men eg vil sei at kontakten er liten.
	Menighetens ansatte deltar i barnehagen med samlingsstunder og ved spesielle arrangement. Vi arrangerer sommertur, juleverksted og juletreff i samarbeid med menigheten. Nærmiljøsentret bidrar med frivillige medarbeidere, og vi bidrar til norskopplæringen.

Gruppe	Svar
	Nei
	Nei, men vi har kontaktpersoner vi kan hente hjelp/ informasjon hos ved behov.
	Nei.
	Samarbeide med helsestasjon og annen åpen bhg.
	Samarbeider med helsestasjonen i enkeltsaker, der vi kan spørre om råd og veiledning.
	Styrere i åpne barnehager i de næreste bydelene møtes jevnlig for å utveksle erfaringer.
	Svært godt samarbeid med kommunen - samarbeider helsestasjon
	Vi har akkurat startet et samarbeid med Kommunens kompetanseteam på foreldreveiledning. De kommer på jevnlig besøk for å gi utfyllende veiledning og råd til vår foreldregruppe. Ved spesielle saker tar vi kontakt med andre instanser som Helsestasjonens Familiesenter. Vi har også en nettverksgruppe for alle åpne barnehager i kommunen der vi som er ansatt møtes for å ta opp aktuelle tema.
	Vi har et organisert samarbeid med helsestasjonens familiesneter ved at en familieveilder deltar på samtaletreff med annonserte tema ca. 1 gang pr. mnd. Vi har også samarbeid med et asylmottak som bla. får informasjonsbrosjyrer om tilbudet vårt. I perioder har de ansatte på mottaket vært ivrige etter å informere og evt. følge nye brukere til oss. Vi har også fått i stand en avtale om at asylmottaket betaler oppholdet for de som bruker tilbudet vårt. Vi har også nettverkssamlinger med andre åpne barnehager i byen ca. 4 ganger i året. Vi har også god kontakt med Senter for flerspråklige barn og voksne. Vi deltar også på IKO (kirkelig pedagoisk senter) sin årlige inspirasjonssamling for åpne barnehager. Styrer deltar stort sett på kommunens fellesmøter for styrere i kommunale og private barnehager. Vi benytter regelmessig mange av kommunens kurstilbud/ kompetanseutvikling.
	Vi har halvårsplanene våre liggende på helsestasjonen.
	Vi har samarbeid med helsestasjonen som kommer innom en gang i måneden med faste temaer som er tilrettelagt etter foreldres behov. Foreldrene kan stille spørsmål til helsesøster. Styrer i åpen barnehage er basisveilder i ICDP, og driver foreldrekurs i regi av åpenbarnehage på kveldstid.
	Vi har til tider hatt litt samarbeid med helsestasjon og bibliotek. Da har de kommet på besøk og fortalt/lest og så kan foreldrene få spør om de har noe de lurer på.
	Vi samarbeider med helsestasjon ved å informere om barnehagen gjennom disse, flere helsesøstre anbefaler oss til sine foreldre og barn. Vi samarbeider også ved bekymring av enkeltbarn (med foreldres tillatelse). Gir opplysninger til ordinær barnehage når et barn starter der hvis det er spesiell oppfølging (med foreldres tillatelse). Samarbeider med menigheten vi eies av.
	Vi samarbeider med helsestasjonene i kommunen, Home Start, rettleierteamet og kirkekontoret. Vi er nå med i et nytt prosjekt 'Stolt over egen bakgrunn', der vi samarbeider med ansatte på rådhuset, kommunal barnehage, privat barnehage, kulturskolen, skole og SFO.
	Vi samarbeider med helsestasjonene i nærmiljøet. Jeg har gitt info til alle helsestasjonene og de informerer småbarnsforeldre om tilbudet.
	Vi samarbeider med helsestasjoner i Åsane bydel og nærliggende bydeler, noen har også vært på besøk for å få førstehåndskunnskap om vår bhg. Disse etterspør månedsplaner og annen informasjon, som vi sender ut med jevne mellomrom. Her har vi også hatt tett dialog mtp hjelp for barn som vi mener har behov for ordinær bhg. Barnehagen, ved styrer, samarbeider også med årlige barnehagegudstjenester med prest. Her inviteres ca 20 ordinære barnehager som tilhører sognet, til tilrettelagte gudstjenester til jul og påske. De ordinære barnehagene kommer også

Gruppe	Svar
	med innspill på hvordan inkludere barna i gudstjenestene. Det er ikke asylmottak i Åsane, dette er e i Ytre arna eller Bergen. Vi har bevisst ikke kontaktet disse, da det er andre åpne barnehager i umiddelbar nærhet.
	Visam.beider med familiehelsetj. Barnevernet bruker oss som tiltak,. har også samarbeid med asylmottak .
Foreldreeid	Nei.
	Noe samarbeid med helsestasstasjon. Vi vil gjerne at større barn som ikke har barnehageplass skal få vite om oss.
Enkeltperson	Helsestasjonen, da vi sender ut info om vårt tilbud regelmessig, og har vært innom på bareseltreff og orienter om åpen barnehage. Samarbeider også med KuBa - kulturenheten for barn og unge i Trondheim kommune, der vi har vært vertskap for konserter - og deltatt med kunst/ formingsaktiviteter til utstilling de skal ha. Vi har arrangert byttedager - og donerer overskudd av klær/ leker til veldedig organisasjon. Vi deltar også på fagteam i bydelen med styrere/ pedledere fra ulike barnehager, helsesøster, psykolog, og folk fra barne og familietjenesten. I tillegg deltar vi i nettverk med andre åpne barnehager i Trondheim, møtes to ganger årlig. Styrer er engasjert i arbeidsgruppen for åpne barnehager i Trondheim, i samarbeid med kommunen.
	Ja vi har hatt samarbeid med asylmottaket i flere år nå. Vi er blitt godt kjent med flere familier og deres situasjon. Det er fine skikkelige mennesker som hver dag må leve i uvisshet om de får bli i landet eller ei. jeg har hatt en familie på hjemmebesøk hos meg. En periode underviste jeg 3 mødre en liten time pr uke i norsk. 2 av dem har ikke gått på skole og ikke lært å lese og skrive. Jeg har en kontaktperson i asylmottakets ledelse hvor vi informerer hverandre om hvordan det går med familiene,og hva de deltar på av aktiviteter. Barnehagen har en informasjonsbrosjyre som vi også har oversatt til engelsk. Disse gir vi til helsestasjonen i nærheten her. Flere av brukerne kommer etter anbefaling fra helsestasjonen. Helsesøster har også fulgt mor m/barn den første gangen de er på besøk. Vi har i disse dager innledet et samarbeid med en vanlig kommunal barnehage. I den barnehagen er det et kompetanseteam på foreldreveiledning. Kommunen satser på veiledning til foreldre og ønsker at teamet skal være tilgjengelige der foreldre er sammen med barna sine. Åpen barnehage er da et naturlig møtepunkt. En person skal komme til oss ca en dag pr måned og hjelpe oss, være et supplement til det som vi hjelper de voksne brukerne med. Som småbarnsforeldre lurer man ofte på mange ting. Det kan være søvnrutiner, måltid, regulering/grensesetting, tilvenning i barnehage og andre utfordringer som foreldre.
	Ja, kommunens etater og Stifinneren barnehage
	Samarbeider med barnehagen om ansatte
	Vi samarbeider med kommunen i tilfeller der barnet har problemer.
Bedrift	helsestasjonen og den ordinære bhg som de er i lokalene til
	Ja, helsestasjon og asylmottak.
	Som avdling/del av en ordinær barnehage, samarbeider barnehagen om ressurs og materiell, ellers ikke så mye.
	Vi samarbeider i perioder med instanser for vanskeligstilte mødre. Disse kommer da med sin kontaktperson de første gangene og fases forsiktig inn i det sosiale.
	Åpne barnehager i trondheim har et eget nettverk som vi er en del av.
	Åpne barnehager i Trondhjem har et eget nettverk som vi er en del av.
Pedagogisk/ideologisk organisasjon	Helsestasjon Trilletturlaget
	Helsestasjonen i bydelen informerer og deler ut brosjyrer om oss
	Samarbeid med lokal menighet og KFUK-KFUM. - gjelder babysang, ansatteressurser og aktivitetstilbud.

Gruppe	Svar
	Vi er i dialog med helsestasjon om PR. Barnevernet om kursing av ansatte - observasjon av samspillet ml barn og foreldre. Tett samarbeid med MAriakirken Åpen bhg om ansatteressurser og årsplan m.m. Er med i nettverket til Forum for åpne bhg i Bergen (15 stk) Vi har informasjon om barnehagen på helsestasjonen og har ved enkelte anledninger tatt kontakt vedr en familie. Har kontakt med asylmottak og krisesenter som benytter vårt tilbud. Har også hatt innvandrerkvinner fra krisesenter i frivillig arbeid i barnehagen, med formål å få arbeidstrening og å praktisere norsk.
Andre	4H Norge. Barnehagen er en del av forumet 4H-gårder Norge og 4H sentralt.
	Familiesenteret, PPT, mottaket, helsestasjon
	Helsestasjon.
	Helsestasjonen og den kommunale tannklinikken bydelens barn hører inn under, og bhg.teamet vi hører inn under.
	Nei
	Om det kan kallens systematisert samarbeid har barnehagen tett kontakt med lokalt barnevern, Røde kors, det lokale asylmottaket. I tillegg samarbeides det, naturligvis, med organisasjonen som driver barnehagen (invitasjoner til arrangementer etc).
	Samarbeid med Helsestasjon. Foreldre får ofte informasjon om tilbudet på helsestasjon.Helsesøster kan også komme i Åpen barnehage og treffe foreldre og barn der, orientere om helsetilbud, barns utvikling ... Åpen barnehage er med i nettverk med andre Åpne barnehager i Trondheim.
	Samarbeid med Sanitetn barnehage: besøk, felles FNdag, de kommer til oss når vi lager teater. Samarbeid med helsestasjonen: de kommer på uformelt besøk en gang i mnd.. Samarbeid med barnebase, mottakets bhg.. de kommer på besøk, felles FNdag hods oss. Samarbeid med bibliteket: Vi låner bøker, vi har eventyrstund på biblioteket en gang pr. mnd.
	Vi er en del av Kirkens Bymisjon og samarbeider tett med de andre tiltakene i avdelingen. Helsestasjonen, asylmottak, barnevernet og krisesenteret henviser familier til å bruke tilbudene våre. Vi har et nært samarbeid med Bergen kommune i forhold til språkgrupper for barn og foreldre.
	Vi har et godt samarbeid med de andre Åpne barnehagene i Bergen og omegn.
	Vi har et samarbeid med en annen kommunal åpen barnehage. Vi har hatt noen felles turer og utflukter. Vi har også noen møter i året hvor vi diskuterer og utveksler jobberfaringene våre.
	Vi har hatt feks besøk av helsesøster, tannlege, brannstasjon osv... Samarbeider med Røde Kors

Vedlegg 7: Svar på spørsmål 28

Gruppe	Svar
Barna registreres	2 barn.
	21 barn. Snitt for antall barn for hele 2013
	247 ulike barn benyttet denne åpne barnehagen i 2013. (fra 218 ulike familier). Vi har ikke antall for hvor mange foreldre som brukte tilbudet. Vi teller ulike barn og familier. 124 av barna hadde norske foreldre 123 av barna hadde foreldre med minoritetsbakgrunn. (fra 45 ulike land)
	25-30 barn sombenytter tilbudet jevnlig
	30
	35 barn er registrert som brukere av åpen barnehage. Hyppighet av bruk varierer fra uke til uke.
	42 barn ble innrapportert i årsmeldingen for barnehager
	5 barn i snitt
	Antall barn 20
	Antall barn totalt: 1266 Antall barn per uke i snitt: 38
	Antall besøk 2013 ca 1800
	Barn snitt 10 stk
	ca 65 barn og foresatte har vært innom Åpen i løpet av 2013
	For 2013 var tallet ca 600 forskjellige barn. Dette er unike barn som har besøkt barnehagen vår i løpet av 2013. Eks : Olav telles en gang, Lise telles en gang, Kari telles en gang osv. Vi har ikke telt de voksne.
	Gjennomsnitt 15 barn per gang, med mamma, pappa, besteforeldre, dagmamma.
	Gjennomsnitt 15 barn pr gang
	Gjennomsnitt barn 5.
	Gjennomsnitt pr dag 21 Antall forskjellige barn 2012/13 - 230
	Gjennomsnittet for 2013 var 26 besøkende pr. dag.
	HAR IKKE DETTE TILGJENGELIG.
	Har plukket ut to mnd som eksempel: Blir mye å finne ut av hele året.Har ikke kartlagt hele året samlet, bare mnd for mnd. Sep 2013: 79 forskjellige barn innom avd. 66 forskjellige familier Okt 2013: 61 forskjellige barn innom avd. 50 forskjellige fam.
	I gjennomsnitt ca20 barn pr.uke
	I gjennomsnitt var det 15 barn i barnehagen hver uke.
	Innskrevne barn i 2013 var 77 og gjennomsnitt per uke 44 barn besøkende pluss voksne
	På et snitt hadde vi 20-25 barn pr dag.
	På våren hadde vi et snittbesøk på 55 barn pr uke. På høsten hadde vi et snitt på 30 barn pr uke
	Snitt på ca 25 barn
	Til bruk til årsmelding. regner gj.snitt bruker
	Vi har et snitt på 7 barn pr gang, flere barn på våren enn på høsten
	Vi har hatt et gjennomsnitt på ca 23 barn hver gang.
	Vi har ikke gått detaljert gjennom tallene, men anslår at det har vært 75 forskjellige barn innom i løpet av året.
	Vi teller ikke sammen barn som har vært innom gjennom et helt år, men vi teller antall barn, pr dag, pr uke og pr mnd. Et eksempel er antall barn som

Gruppe	Svar
	var innom barnehagen i januar+ februar 2013 er 290 barn. Samme perioden i år er på 357 barn.
	140 ulike barn og ca like mange voksne. Snitt barn: 23
	1628 besøkende barn i hele 2013. Da er ikke foreldrene regnet med. De fleste har ett barn med seg, noen har to.
	164 ulike barn. 17 barn i snitt per dag.
	17 barn
	1782 barn som er registrert i løpet av året. Detter er ikke unike brukere, men totalt besøkte barn.
	1870 barn og voksen
	189 forskjellige barn - 150 under 3 år 39 over 3 år 150 forskjellige voksne
	23.6 barn i snitt pr dag
	19,3 barn pr dag. 73 barn pr uke.
	2-20 barn om gangen. For det meste mellom 5 og 12. 1-2 voksne pr barn eller 1 voksen på 1-3 barn.
	20 antall barn pr dag
	20 barn 93 uke
	212 ulike barn ble registrert i 2013. Gjennomsnittssoppmøte (barn) var 41.
	225 barn brukte åpen bhg i 2013.
	250, antall besøk
	2660
	305 familier benyttet seg av tilbudet i våre fire barnehager.
	311 barn i 2013
	3200 barn og voksne
Både barn og voksne registreres	369 ulike barn og like mange voksne Snitt høsten 2013: 29 barn
	40 barn er snitt-tallet. Det vil si at vi har K snitt 40 ulike barn innom i løpet sv uken på det gjevne. Noen går bare mandag, andre kun torsdag og ca halvparten fast begge dager.
	5 - 12 barn og litt færre voksne fordi noen har to barn. Vi har ujevnt antall besøkende men stort sett ca 8 pr gang (16 personer til sammen)
	50 ulike brukere (barn) i løpet av året
	899 barn
	Antall barn fra januar til desember for 2013 er 3422.
	Antall besøkende barn:1369 Antall besøkende voksne: 1137
	Antall besøkende: 2496 Av disse antall barn: 1277 Av disse antall voksne: 1219 Av disse antall minoritetsspråklige: 562 (store og små)
	Antall familier: 94 Antall barn: ca 106 Antall nasjonaliteter: 24 Antall besøk: Barn: 1.846 Voksne 1.684
	Antall registrerte barn for 2013 er 165 barn, i gjennomsnittlig antall pr dag er 15 barn
	Barn i 2013 var ca 20 i snitt!
	Ca 10 barn per gang
	Ca 100 frammøtte hver uke (barn og voksne). Dvs 50 stk to dager i uka.
	ca 15
	ca 1600 barn
	ca 20
	ca. 1000
	ca.800 barn og voksne

Gruppe	Svar
	Da det var 2 dager i uka på 2 forskjellige steder i 2013 Ene stedet :115 barn registrert. Andre stedet: 119 barn registrert Noen få barn er registrert på begge stedene
	Det dokumenterte frammøte for 2013 var 310 ulike barn som besøkte barnehagen i 2013. De kom ulikt antall ganger.
	Det dokumenterte frammøte i 2013 var 197 barn. Antall oppmøter gav et gjennomsnittelig (et begrep) vi liker svært dårlig), oppmøte på 21 barn. selv om dette er et høyt tall, vil vi understreke at en åpen barnehage (i likhet med andre barnehager) ikke kan bemannes utfra et gjennomsnitt. Antallet barn har vært ganske stabilt rundt 200 de siste årene. De 3 første månedene av 2014, har vi et gjennomsnitt på 25 barn pr gang. Det betyr ca 40 - 60 pers pr gang.
	Det har variert mellom 1 og 15 barn. Ikke noe system over frammøte, foreldre kan komme og gå når de vil. Eks: En forelder kan ha med 2 barn, men også kan ett barn ha med 2 foreldre.
	Det var 74 ulike barn innom i løpet av 2013
	Det var et gjennomsnitt på 35 barn i løpet av 2013
	Det vet jeg ikke sikkert.
	Det må jeg undersøke med de andre da jeg ikke var her forrige år.
	Er masse dokumenter som må gjennomgås for å kunne svare for 2013 totalt sett, siden vi leverer registreringer for hver dag, hver uke og hver mnd. Pga kapasitet til å se over dette, legger jeg derfor med info for januar, februar 2014 og januar, februar 2013 Januar 2014:lagt sammen antall barn hver dag , da er det antall besøk og ikke antall ulike (det vil si at et barn kan ha vært flere dager) uke1: antall barn 24 (to dagers uke) uke 2: 42 uke 3 : 49 uke 4:42 uke 5 : 58 Antall ulike barn som brukte tilbudet i januar 2014 : 49 Kan nevne at februar 2014 hadde 71 ulike barn innom i løpet av 3 uker, så det viser utrolig store svinginger Januar 2013 antall barnebesøk til sammen (ikke ulike barn , men antall besøk) uke 1 (to dagers uke) : 7 uke2 :16 uke 3 :18 uke4 :36 uke 5 (to dagers uke) 25 januar 2013 var det 26 ulike barn innom februar 2013 var det 30 ulike barn innom I tillegg kommer så voksne brukere!
	Ett barn.ca.5 besøk
	For 2013 hadde vi besøk i 149 dager. 0 år 175, 2 år 405, 3 år 273, 4 år 191, 5 år 84, 6 år 18 Totalt 1410 Voksne 1311 Informerer om at brukermassen januar, februar og mars har økt i 2014
	For 2013 var gjennsnittet 17 barn pr dag
	Frammøte registrerings. I 2013 ble det registrert ant besøk av barn: 749. Registrert ant besøk av voksne: 640. Totalt besøk av barn og voksne var 1287. Fra 17 forskjellige nasjoner.
	Gjennomsnit av c. 25 barn hver dag
	Gjennomsnitt 16.6 barn pr dag. 12% fulgt av fedrene. 35% har foreldre født utenfor Norge
	Gjennomsnitt 25 barn hver gang
	Gjennomsnitt på 10barn
	Gjennomsnitteleg frammøte 2013 - 12,5 barn minste antal frammøtte barn - 6 høgste antal frammøtte barn - 21
	Gjennomsnittlig 25 barn og 20 voksne for 2013.
	Gjennomsnittlig 40 brukere (barn og foreldre++) hver tirsdag. Stabilt tall.
	Gjennomsnittlig 8 barn pr gang

Gruppe	Svar
	Gjennomsnitttallet for 2013 var 17 barn, det rapporteres inn tall halvårlig og ikke årlig.
	Gjennomsnitt på 17 brukere pr dag.
	Har det registrert men har ikke tellt opp enda. Men anslagsvis ligger det på et snitt på 15 barn pr dag
	Har ikke det eksakte tallet for 2013, men det største trykket er høst og vinter. Våres barnehage er ekstremt populært. Enkelte ganger 500 brukere på 13 dager som kommer og går gjennom de timene vi har oppe.
	Har ikke tallene tilgjengelig nå, men kan komme tilbake til dette dersom ønskelig.
	Høsten 2013 var det gjennomsnittlig 4 barn. Våren 2013 var det gjennomsnittlig 7 barn som brukte tilbudet.
	I 2013 hadde vi 3215 besøkende barn tilsammen i begge barnehagene
	I 2013 var det 121 familier, med tilsammen 146 barn. Vi har registrert antall familier (alle typer familie/forsørger forhold) som bruker oss
	I snitt 17 barn pr. besøk
	I snitt hadde vi ca 25 barn og voksne på åpen bhg i 2013.
	Jan:94 Feb:95 Mars:109 April:114 Mai: 115 Juni: 113 Juli: 51 August: 31 (bhg.stengt i 3 uker gr.sykdom) Sept.: 64 Okt: 57 Nov:84 Des: 48 Registrert antall forskjellige familier.
	Jeg anslår det til å være et gjennomsnitt på 5-6 barn hver gang vi har åpen barnehage.
	Jeg har ikke papirene her, men jeg tror det var snakk om i overkant av 70 ulike barn innom i løpet av 2013. Ring 901 00 949 på en tirsdag eller fredag mellom kl. 9 og 12 hvis dere vil ha mer nøyaktige tall.
	Jeg har ikke registrene her.
	Me har ikkje summert dette. Tipper der var ca. 20 barn innom hver dag gjennomsnittleg.
	Omlag 140 barn besøkte bhg i 2013.
	Registreringslistene hos oss er frivillig og derfor er det ikke alle som skriver seg på. Det er ca. 15-20 som er registrert pr.dag.
	Registreringsskjemaene for barnehageåret 2012-2013 viser 127 barn og 11 voksne som har benyttet tilbudet vårt. Her er noen tall basert på svært ulike måter å beregne frammøtet ut fra : Antall barn og voksenbesøk i samme periode viser tilsammen ca. 5000besøk. Gjennomsnittframmøte pr. dag 2012-13 viste 15 barn og 12 voksne . Antall barnebesøk pr.uke viste et gjennomsnitt på 43 barn Antall forskjellige barn pr.uke viste et gjennomsnitt på 32 barn.
	Ringsaker kommune har Åpen barnehage ved tre av Familiens Hus. Vi søker statstilskudd for 50 barn hvert år.
	Sender disse tallene over i etterkant.
	Tallene gjelder antall barn som har vært i Åpen bhg. og deltatt på aktivitetene her. Registrert i 2013 - 1408 barn.
	Totalt antall besøk: 2495 (barn), 21 barn pr dag. Av disse er 849 minoritetsspråklige, 7 pr dag.
	Totalt antall besøkende voksne: 85 totalt antall besøkende barn: 180
	Variierende antall brukere, mellom 8 og 40 barn. Vareierindeantall barn pr voksen mellom 1-4
	Vi hadde ca 30 besøkende hver uke

Gruppe	Svar
	Vi hadde ca 320 forskjellige barn innom barnehagen i 2013. Noen av barna brukte barnehagen regelmessig og over lengre tid, andre var innom mer eller mindre sporadisk.
	Vi hadde en gj snitt på 70 barn pr uke. Voksene litt høyere.
	Vi hadde gjennom hele året et snitt på 24 barn i 2013. Og det blir noe mindre voksne.
	Vi hadde gjennomsnittlig 18,2 barn pr dag i 2013. Så langt i år har vi en veldig stigning fra i fjor.
	vi har drevet fra 1.1.14
	Vi har en gjestebok der en registrerer seg en gang i løpet av et barnehageår. for 2013 var det registrert 250 ulike barn. Noen kom 4 dager i uka; andre en gang eller bare tilfeldig
	Vi har ennå ikke summert opp unike brukere for 2013. For 2012 var tallet 286 ulike barn. Kommunen ber oss telle barn hver dag og lage et gjennomsnitt på antall fremmøtte barn. Høsten 2013 var det i snitt 13 barn i barnehagen hver dag.
	Vi har fra 50 til 100 foreldre innom hver dag på de 2 Åpen dagene i uka. Ikke tid nå til å gå inn i tallene/oppmøtelistene. Men 75X2 er 150, det er noen færre i sommermånedene og skoleferier, så vi tar 45 ukerX150=6750 besøk i løpet av året?
	Vi registrerte 109 ulike barn i 2013
	Vi teller opp ved slutten av barnehageåret og året 2012-13 hadde vi litt over 100 familier som brukere, dette vil i praksis si ca 130 barn. Noen bruker oss bare om høsten, noen bare i vårhalvåret og noen hele året. Det er i gjennomsnitt ca 15 barn til stede hver dag
Vi gjør ikke systematiske registreringer av brukerne	67 forskjellige barn og 56 forskjellige voksne.
	Høst 2013: Gjennomsnitt 5 barn med voksne + førskolelærer Begge kjønn

Vedlegg 8: Spørsmål 29.

Dersom det IKKE føres registreringer av brukerne:
Gjør et kvalifisert anslag av frammøtet for 2013

Svar
15 Barn og voksne
20 barn
2013 Vet ikke
40 ulike familier inntil i løpet av året.
Anslår at bhg har i snitt 10-12 brukere daglig. (Barn) som har med seg en forelder. De fleste er gjengangere - bruker tilbudet fast, men ikke alle dagene. Har en bruker som er her med barn nummer 4.
ca 2000 barn
Det har vært et godt frammøte. Hver uke ca 15 stk foreldre og barn
Gjennomsnitt pr. gang. 15 barn og 13 voksne.
Gjennomsnittlig 3-6 barn per dag. betraktelig lavere oppmøte i 2013, spesielt siste halvdel.
Her er det ikke en sikker registrering. Noen er inntil 3-5 ganger i løpet av et halv år. Andre er inntil 1-3 dager i uka. Ofte endres brukerne seg fra halvår til halvår. Vi har ca 25 barn registrert på våren og ca 15 registrert på høsten.
I snitt ca 5 -6 barn per uke.
Jeg vil estimere dette tallet til ca 800 voksne unike brukere. Mange kommer med både mor og far, andre kommer først med mor, siden med far (permisjoner). Noen kommer/har med besteforeldre eller andre omsorgspersoner.
Totalt 8 familier har vært inntil sporadisk i 2013
Vi har besøk av ca. 45 barn pr uke gjennom hele året. Vi har stengt i juli måned.
Vi har ca 100 forskjellige barn inntil den åpne barnehagen i året.
Vi har mellom 70 - 100 ulike familier som benytter barnehagetilbudet ukentlig. Har ikke registrert totalt antall ulike besøkende familier i løpet av året.
Åpen barnehage har ca 3 - 4 barn på besøk 2 dager i uka. Åpningstiden har akkurat utvidet seg - og det er ikke kjent ennå at vi også har åpent i skolens ferier (tidligere var mini/ åpen stengt og fulgte skolens ferie/ fri dager)

Vedlegg 9: Svar på spørsmål 39

Gruppe	Svar
K O M M U N E	Det er store forskjeller mellom Åpne barnehager, vår har for eksempel bare åpent 4 timer i uka, noen har åpent 3 dager i uka.
	Det er sårbart å drive en åpen bhg mer eller mindre alene med så mange behov blant brukergruppen. En persons ressurser strekker ikke til ift dette. Det oppleves også som et tap at bydelens Familiesenter, som åpen bhg var en del av er kuttet (ved siste budsjettoppgjør). Stadige omveltninger og usikkerhet rundt drift og organisering, dette påvirker både arbeidssituasjon og brukere.
	Den "nye" forståelse av at alle pedagogiske lederstillinger skal være hele årsverk, uavhengig av barnas oppholdstid gjør det umulig å drive åpen barnhage framover på den måten vår kommune har gjort det til nå. Det er heller ikke grunnlag for å øke tilbudet noe særlig i vår kommune. Åpen barnehage brukes nesten bare i perioden hvor en foreldre er hjemme i permisjon, ettersom det er full barnehagedekning. Mangel på barnehagelærere og det begrensede antall åpningstider gjør det vanskelig å sammenligne tilbudet med ordinære barnehager, og Rammeplanen blir lite sentral i det daglige. Det blir mer et sosialt treffsted for småbarnsfamilier.
	Det er viktig å nevne hvor viktig det kan være med mestringssopplevelse for foreldre, at de blir sett og hørt og får positive tilbakemeldinger. Vi ser at foreldre trenger det. Veldig mange er usikre når de kommer hit. Vi ser at barn og voksne knytter vennskap og sosiale relasjoner. Vi ser at den åpne barnehagen er en viktig integreringsarena for de minoritetsspråklige. Vi får tilbake meldinger på at overgang barnehage går bedre etter de har benyttet åpen barnehage. Vi har samme dagrytme og innhold som de ordinære barnehagene.
	En viktig innfallsport til foreldrene å skaffe nettverk, til barn å få samkvem med andre barn, til å møtes å lære å kjenne ulike kulturer og som et første steg til "å bli kjent med norsk kultur og oppdragelse.
	Et flott tilbud i kommunen. En møteplass med mulighet for å bygge nye kontakter. Mange tilflyttere både norske og utenlandske benytter seg av tilbudet og har en møte plass hvor de blir kjent med norsk barnehagekultur
	Etter å ha jobbet i åpen barnehage har jeg bare sett hvor viktig arena det er for mange som ikke har nettverk, fremmedspråklige som møter andre norske og ser og lærer, kan si mye om dette. I tillegg har vi et åpent tilbud for kreftsyke, som utenom denne daglige driften. Kunne sagt mye om åpen barnehage sin betydning i samfunnet.
	forebyggende tiltak, treffer mange, lite ressurser til å drive!
	Foresatte, ansatt og ledelse synes det er flott at barn uten barnehageplass har dette tilbudet. Det foregår mye læring både hos foreldre og barn, og hos barna er det både sosial og kognitiv læring.
	Jeg mener vi må få Familiehus/tidlig innsats tiltak statlig rammet. Nå kutter kommuner og bydeler i disse så kostnadseffektive tilbudene fordi de ikke er lovpålagt og fordi fordi kommunen kan når det ikke øremerkes penger til slikt arbeid. En svært kostbart løsning for norske barn og deres foreldre.
	Jeg synes det er veldig bra at dere har en spørreundersøkelse om åpen barnehage. Dette er et viktig tilbud for mange småbarnsforeldre, og burde være lovpålagt i alle kommuner!
	Jeg vil legge til at vi stadig ser flere fedre i pappaperm som brukere av åpen bhg - det er positivt.
	Kan jeg få tilbakemelding fra undersøkelsen/forskningen?
	Mye folkehelse i Åpne barnehager. Bør være en åpen barnehage i hver kommune. Viktig for både barn og voksne. Mange som er ensomme. Men i åpen barnehage kan familier føle felleskap med andre. få utvidet det sosiale nettverket sitt. Få diskutert saker og ting som er viktige for dem, enten med andre familier eller med personalet som har taushetsplikt. Ofte når man setter ord på ting, finner man gode løsninger selv. Foreldre og barn får gode opplevelser sammen, gjennom lek, sangstund, formingsaktiviteter, måltid. Ingen vaskemaskin som må settes på, eller tlf som må tas. Det er flere som sier at de føler det er kvalitetstid med barnet de har når de er sammen med barnet sitt i åpne barnehage. Da legger de ferdig puslespillet, og leser ferdig boka. Eller både foreldre og barn lærer en ny sang samtidig, som de kan synge sammen hjemme. Åpen barnehage er et møtested for vennskap, felleskap, lek og læring. Åpen barnehage er for både liten og stor. Skal være hjemmekoselig og lekent. Sang og kreativitet. Humor og glede. Gode venner. Minner for livet.

Gruppe	Svar
	Nei
	Nei, mye fint. Flott å belyse viktigheten av åpenbarnehage. Lykke til med arbeidet.
	Nei. Bra å kunne utdype svar underveis i undersøkelsen.
	Skulle nok ha pedagogisk leder fra åpen barnehage med meg på dette spørreskjema, men hun er i åpen barnehage i dag.
	Støtt Åpne barnehager som en viktig møteplass for småbarnsfamilier. Åpen barnehage egner seg særlig til å bygge nettverk familier imellom, til tidlig innsats i familier, til veiledning og støtte i foreldrerollen, som overgangsarena til ordinær barnehage, til møteplass for familier som velger å vente med ordinær barnehage (gjerne store familier og minoritetsspråklige). Åpen barnehage er et viktig tilskudd når man ikke velger et A-4barnehageliv (alle i bhg fra 1 år).
	Svarer hjemmefra så har ikke dokumentasjon på fremmøteprotokoll.
	Var med å startet denne barnehagen for 14 år siden. Har lang erfaring, og ser på Åpne barnehage i dag som en unnervudert barnehage form. Helsestasjonene ser og møter de fødte barn og foreldre de første måneder etter barnet er født. Vi ser og møter dem både mor far og besteforeldre over noen måneder tid. Årsplan,rammeplan,og foreldre styre er en stor utfordring i en barnehage hvor, familienettverket kommer og går til ulike tider i løpet av et år.
	Vi anser dette tilbudet som meget viktig og som et forebyggende tiltak for kommunen, både når det gjelder barns utvikling og foreldres psykiske helse.
	Vi har møtt foreldre som har vært skeptiske til barnehager generelt, men som gjennom å bruke åpen har endret oppfatning av barnehager.
	Vi har valgt å være det samme personalet i begge barnehegene for å øke kompetansen på denne type jobb. På denne måten deler vi erfaringer rundt den enkelte familie. Dette er viktig for oss for det er langt til andre åpne barnehager, og vi vet ingen som jobber akkurat som oss. Derfor velger vi å levere en felles besvarelse.
	Ønsker at Åpen barnehage skal bli en del av helsestasjonens forebyggendeteam
	Ønsker å understreke at vi opplever åpen barnehage som et veldig godt tilbud.
	Åpen barnehage er en fantastisk arena for veiledning av foreldre i her og nå situasjoner. De barna som kommer jevnlig blir godt rustet til å takle overgangen fra å være hjemme til ordinær barnehage. de får mange gode opplevelser sammen med andre barn og voksne. Det er mange små barn som kommer. De ansatte og foreldrene veileder og hjelper de spesielt i forhold til sosial kompetanse.
	Åpen barnehage er en viktig møteplass og et sted hvor man kan bygge nettverk. Dette gjelder flerspråklige foreldre og etnisk norske foreldre.
	åpen barnehage er et ønsket tilbud som mange viser stor takknemlighet for å ha
	Åpne barnehager som tilbud bør i langt større grad synliggjøres i Rammeplanen og barnehageloven og bør i høyeste grad vurderes om det bør lovpålegges som et tiltak i kommunene. Det vil alltid være behov for en åpen bhg som det første trinn i hele utdanningsløpet. Åpne bhg er undervurdert!! Heia oss!!
M E N I G H E T /	1. Lite sentrale faste regler på forskjellige relevante saker ang open barnehage. Eks. antall ansatte, korleis og kor mykje økonomisk støtte skal ein få av kommunen?, korleis telje barna som nyttar tilbudet: telje barna som er innom kvar dag eller kvar veke? Skal dei vaksne teljast? Ein driv jo med både foreldreveiledning og språkopplæring. 2. Det ser ut som om open barnehage ikkje skal vera med i den nye rammeplanen - skremmande. 3. Opne barnehagar er ein kjempe ressurs for kommunen og samfunnet, vert ikkje verdsatt i det heile.
	Ang spørsmål 25: Hvor stor andel av dagens brukere av den åpne barnehagen benytter tilbudet fast en eller flere ganger i uka over en lengre periode (mer enn to måneder)? Veldig vanskelig å svare eksakt på fordi besøksfrekvensen kan variere. Noen bruker barnehagen hyppig i perioder, for så å komme sjeldnere. Om barnet ikke kommer på 14 dager er det ikke alltid vi vet om barnet er sykt eller om familien har sluttet å komme.
	Deltakelse i åpen barnehage har for mange gitt mulighet til en mer sosial barselpermisjon og knyttet nye relasjonsbånd. Mange har også gitt tilbakemeldinger på at den åpne basen har vært en god støtte i en hektisk småbarnstid. Flere har sagt st de synes at åpen barnehage også er en god arena for sosialisering og tilvenning til å være med mange andre barn på en gang slik som i en vanlig barnehage! Takk for en flott

Gruppe	Svar
T R O S S A M F U N N	undersøkelse:-)
	Hvordan fungerer finansieringsmodellene til de ulike barnehagene rundt om i landet ? Fordi vi vet at dette er svært ulikt i forhold til hvordan Bergen kommune finansierer de åpne barnehagene i Bergen.
	Ja, mange! Bla. dette som har med registrering og telling av barn og voksne . Siden det ikke er felles retningslinjer for de som besvarer skjemaene vil dere få tall som ikke er sammenlignbare. Mangelfulle retningslinjer om krav/norm for bemanning i forhold til antall barn og voksne, og arealberegning. Mangelfull kunnskap om åpen barnehage hos de som utarbeider skjema som er felles for alle barnehager. Der opplever vi ofte at spørsmålene ikke er tilpasset åpne barnehager, og vi blir presset inn i system vi ikke helt passer inn i. Bla. Basil årsmeldingsskjema, kommunens skjema for skriftlig tilsynsrapport. Når kommune/ fylke eller stat ikke tar høyde for åpne barnehagers egenart , kan det bli mange utfordringer imøte med skjemaveldet som først og fremst er tilpasset ordinære barnehager.
	Jeg håper at dette får mer fokus på hvor viktig det er med dette tilbudet. Vi hører ofte at foreldre ikke vet hva de skulle gjort uten dette tilbudet og hos oss er det også folk som kommer utenfra kommunen som bruker barnehagen vår
	Jeg vet at musikkens betydning i åpne barnehager har utrolig stor verdi, men mener likevel at personene som jobber der har størst betydning. At de brenner for arbeidet sitt, yter kvalitet, har bruker, både store og små, i sentrum. Viktig å bruke den stemmen en har. Mors eller farsstemmen er det fineste babyer hører, om den ikke er helt 100%. Kjærligheten og tryggheten er viktig. Være tilstede, se hver enkelt bruker slik de er.
	Nei
	Vi opplever sterkt at det er behov for åpen barnehage. Dette er et møtested både for fastboende og tilreisende, og mange kontakter blir knyttet mellom brukerne, men også for pensjonistene som hjelper til her. Her er mange faste brukere, og en del som stikker innom nå og da. Vi har babytreff fast en av dagene i uka, der vi lager til i en sal med teppe og leker. Der samles de som bar babyer til ei roligere stund, i stedet for kafe, god oppslutning i høst, litt mindre etter jul. Vi er akkurat i planlegginga for å utvide tilbudet, opp til 16 timer pr.uke. Vi har pr.dato åpen tirsdag og torsdag. Vi ønsker å ha det åpent også på onsdag, da det er så mange som etterpør det. Det er en del foreldre som har fri onsdagen, og ønsker å ha mulighet til å gjøre noe sammen med barna på den dagen. Vi får veldig mange gode tilbakemeldinger på opplegget vi har her. Mange fornøyde brukere;)
	Vi ønsker svært gjerne at det fantes en egen rammeplan for åpne barnehager. Vi ønsker at det skal fremmes at dette er et sted for barn under skolealder, men OGSÅ et sted for foreldre som ønsker å bygge nettverk, få veiledning og sosialt samvær. Vi ønsker at åpne barnehager ikke skal være kjent for hvordan de skal telle barna og registrere barna som går der, men som er et sted der folk opplever å bli sett, opplever og få venner, der de får veiledning og kompetanse. Der barna utvikler seg til å bli sosialt og kognitivt sterke mennesker i trygge omgivelser. Vi håper på at det skal bli kjent at åpen barnehage gjør en innsats i forebyggende arbeid!!!

Gruppe	Svar
	av stor verdi for de som kommer, personalet har ekstra god tid til brukerne de dagene. Så ikke la telling og mas om høye brukertall bli fokus. Så lenge en åpen bhg kan vise til et behov for tilbudet, at tilbudet jevnt over er i bruk - så må en ikke stresse hver dag med å få nok antall. Brukere av ppen bhg er også syke og på ferie, men det registreres ingen sted slik det gjør i ordinær bhg. Åpne barnehager kan være positivt om du f.eks har adoptert barn og ønsker å gi barnet mulighet til sosial utvikling med jevnaldrende samtidig som tilknytningen mor/far - barn blir styrket. Åpne barnehager mottar tilskudd fra kommunene på svært varierende grunnlag. Det vil for eksempel medføre at noen kommuner beregner tilskudd ut fra antall barn man er godkjent for med tanke på godkjent areal i barnehagen, mens andre beregner ut fra et gjennomsnittlig oppmøte per dag innenfor et gitt tidspunkt. Det finnes enda flere utregningsmodeller for tilskudd til åpne barnehager. Dette gir åpne barnehager svært varierende grunnlag for drift alt etter hvor barnehagen er plassert. Åpne barnehager der hvert enkelt barn telles hver dag, får mindre støtte de dagene barn er syke og må bli hjemme, og er også mer utsatt med tanke på værforhold. For eksempel er det mange som gruer seg til å kjøre ut hvis det er glatt, og man ikke må på jobb. Barnetallet kan derfor variere på grunn av sykdom og værforhold, mens utgiftene er stort sett de samme. Det burde innføres nasjonale retningslinjer for hvordan åpne barnehager skal få beregnet tilskuddet fra kommunen. Dette kan være med å gi et riktigere grunnlag for drift for alle åpne barnehager.
E N K E L T pers.	Hvor viktig det er at det finnes et åpent barnehage tilbud for dem som er hjemme med barnet på dagtid. Jeg mener at noe av den største utfordringen ligger i å gjøre foreldre mere kjent med at et tilbud som åpen barnehage eksistere. Veldig mange er ikke kjent med tilbudet, og vet ikke hva det går ut på., og mange får tilfeldigvis høre om det via jungeltelegraf. Det burde være et tettere samarbeid mellom helsestasjon og åpen barnehage - da dette er et suverent tilbud til foreldre som er hjemme med små barn. Vi har regelmessige personalmøter en gang pr måned.
Bed.	Jeg tenker at åpen barnehage er et meget viktig tilbud for grupper som faller utenfor andre tilbud. Det er lett å fjerne dem med økonomiske begrunnelser.
Andre	Det er et svært viktig tilbud i vår mangfoldige bydel. Her sluses de inn i et godt tilrettelagt tilbud med kanaler ut til barnehage, helsestasjon og tverrfaglig ressurscenter. Det har vært interessant å følge variasjonen i brukerne fra år til år. Antall minoritets språklige barn var majoriteten av brukere i mange år. De siste tre årene har denne gruppen blitt redusert betraktelig. Brukergruppen per i dag er stort sett fedre i pappapermisjon og mødre i barselsgrupper. Det viktigste spørsmålet for de Åpne barnehagene er nok de økonomiske betingelsene som vi lever under. Disse viktige betingelsene for vår eksistens, blir ikke kartlagt i denne undersøkelsen. Vi kalles "barnehage". Vi driver etter de samme kriteriene som de ordinære barnehagene, og vi må blandt annet ha godkjent utdannet personale. Kravene er altså høye, men tilskuddet er marginal! Det er da også grunnen til at det kun er frivillige, veldedige organisasjoner uten økonomiske insentiver som driver private åpne barnehager. De åpne barnehagene trenger entydige Nasjonale retningslinjer blant annet for hvordan vi skal telle barn, - siden dette danner grunnlag for tildeling av tilskudd. Vi viser forøvrig til Nettverk for Åpne barnehager i Bergen og Omegn sin høringsuttalelse i forbindelse med NOU 2012:1 TIL BARNAS BESTE. Noe vanskelig å svare, da barnehagen er åpen en dag i uken. Det er en viktig barnehage for mange som ikke har barnehetilbud. Vi er en liten barnehage men viktig støtte for de som kommer flyttende med små barn. Mange har fått venner både foreldre og barn. Vi har i de årene vi har vært i gang fått mye god omtale av brukere av tilbudet. Både fra foreldre og kommune. Vi ser at også besteforeldre og fedre benytter seg av tilbudet. Vi har utfordringer i forhold til flerkulturelle dette gjelder å komme seg til stedet og språk hos mor og barn. Vi kommer til å jobbe videre med dette. Vi ønsker gode nok rammer til å drive et godt faglig pedagogisk tilbud og vi ønsker forutsigbarhet i forhold til tilskudd. Fordi vi bor i en kommune der tilskudd blir regnet utfra antall brukere pr dag, (og ikke antall unike brukere f.eks. i en uke) får vi mindre tilskudd enn andre kommuner vi kjenner til.